

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY POWIDZ**

- CZĘŚĆ TEKSTOWA -

załącznik nr 1
do Uchwały nr .....
Rady Gminy Powidz
z dnia .....

Zespół autorski zmiany studium:

mgr Michał Dudziński

mgr Jerzy Dudziński

Powidz, 2018 r.

CZĘŚĆ I – WPROWADZENIE

1. WSTĘP.....	5
1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	8
1.2. FORMA OPRACOWANIA STUDIUM.....	9

CZĘŚĆ II – UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY POWIDZ

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU.....	10
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	13
3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	14
3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I FIZJOGRAFIA TERENU.....	14
3.2. WARUNKI GEOLOGICZNO-GRUNTOWE.....	15
3.3. ROLNICTWO I GLEBY.....	15
3.4. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	16
3.5. CZYSTOŚĆ POWIETRZA.....	17
3.6. WODY POWIERZCHNIOWE.....	18
3.7. WODY PODZIEMNE.....	27
3.8. ZASOBY PRZYRODY OŻYWIONEJ.....	28
3.9. ŚWIAT ZWIERZĘCY.....	30
4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ ..	30
4.1. WALORY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO GMINY POWIDZ.....	30
4.2. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	37
5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.....	38
6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	39
6.1. LUDNOŚĆ GMINY.....	39
6.2. USŁUGI.....	46
7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	47
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	48
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW.....	75
10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	76
11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	79
12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	79

13. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	80
14. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	80
14.1. KOMUNIKACJA DROGOWA.....	80
14.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	82
14.3. ELEKTROENERGETYCZNE SYSTEMY PRZESYŁOWE.....	82
14.4. WODOCIĄGI I KANALIZACJA.....	82
14.5. KANALIZACJA DESZCZOWA	82
14.6. GOSPODARKA ODPADAMI.....	84
15. GŁÓWNE CZYNNIKI ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY.....	84
16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	85
17. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	86

CZĘŚĆ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY POWIDZ

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO.....	86
1.1. GENERALNA KONCEPCJA ROZWOJU GMINY.....	86
1.2. GŁÓWNE CELE ROZWOJU I ZASADY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	88
1.3. SCHEMAT GOSPODAROWANIA W GMINIE, DOCELOWA WIZJA GMINY.....	89
1.4. SFERY POLITYKI PRZESTRZENNEJ I PROGRAMY DZIAŁAŃ.....	91
1.5. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY.....	94
1.6. STREFY FUNKCJONALNO – KRAJOBRAZOWE	94
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	102
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW. OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	109
3.1. KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU EKOLOGICZNEGO GMINY.....	109
3.2. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	112
3.3. ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY.....	113
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	114
4.1. ZASADY OCHRONY OBSZARÓW I OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW.....	117
4.2. ZASADY OCHRONY STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH.....	118
5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	119
5.1. KOMUNIKACJA – KIERUNKI ROZWOJU.....	119
5.1.1. ROZWÓJ SIECI DROGOWEJ.....	119

5.1.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA.....	122
5.1.3. KSZTAŁTOWANIE SYSTEMU ŚCIEŻEK ROWEROWYCH	122
5.2. ROZWÓJ SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ	122
5.3. KIERUNKI ROZWOJU SIECI GAZOWEJ.....	123
5.4. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	124
5.5. GOSPODARKA ODPADAMI.....	124
5.6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO.....	125
6. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	125
7. OBSZARY NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST.1.	126
8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	127
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	128
10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	128
10.1. POŻĄDANE KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA.....	128
10.2. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	129
11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	131
12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	131
13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY.....	131
14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJ.....	132
15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	132
16. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.....	138
17. UZASADNIENIE I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM.....	138

CZĘŚĆ I – WPROWADZENIE

1. WSTĘP

Zasadność sporządzenia Studium wyniknęła przede wszystkim z potrzeby posiadania przez Gminę Powidz aktualnego studium, służącego jako podstawa do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy lub jego fragmentów.

Uchwalone przez Radę Gminy Powidz „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Studium jest dokumentem koordynacyjnym określającym politykę w zakresie gospodarki przestrzennej oraz określającym działania na rzecz rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Polityka przestrzenna określona w studium stanowi wytyczne koordynacyjne dla prowadzenia dalszych prac, w szczególności sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Proces realizacji polityki przestrzennej winien być na bieżąco monitorowany, informacja o zagospodarowaniu przestrzennym i zmianach w nim zachodzących ma fundamentalne znaczenie dla prowadzenia optymalnej gospodarki przestrzennej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem o charakterze strategicznym (ogólnym), określa precyzyjnie uwarunkowania (przyrodnicze, kulturowe, społeczne i ekonomiczne), a generalnie określa kierunki rozwoju terenów wiejskich gminy Powidz. Zapisy Studium są na tyle elastyczne, aby można było uniknąć szybkiej ich dezaktualizacji. Jednak w przypadku zmiany istotnych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych mających wpływ na zagospodarowanie i politykę przestrzenną gminy, może zajść potrzeba wprowadzenia zmian do studium. Zmiany takie mogą również wynikać z przeprowadzonej analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmian planów miejscowych. Wójt przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz, po uzyskaniu opinii komisji urbanistyczno – architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady.

A/ Cel, zadania i istota studium

Studium jest opracowaniem o charakterze strategicznym (generalnym), jest „osią” systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy. Studium powinno być ściśle związane ze strategią rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

W studium określona jest m.in. polityka informacyjna gminy, co najmniej w zakresie gospodarki przestrzennej, która może być częścią strategii informacyjnej gminy zorientowanej na promocję gminy i tworzenie informacyjnych podstaw dla bieżących decyzji

administracyjnych i działań organizatorskich.

Podstawowymi zadaniami opracowanego studium są:

- 1) rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem;
- 2) sformułowanie kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu publicznego;
- 3) stworzenie podstaw do koordynacji sporządzania planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy wydawanych przy braku planów miejscowych;
- 4) promocja walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Na proces sporządzania studium składają się następujące prace (etapy):

- 1) rozpoznanie uwarunkowań rozwoju gminy;
- 2) określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- 3) sformułowanie polityki przestrzennej.

Na etapie rozpoznania aktualnych uwarunkowań rozwoju gminy, na podstawie istniejących opracowań oraz przeprowadzonych dodatkowo badań i analiz określa się nowe potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i grup interesu, główne problemy funkcjonowania gminy, jego zasoby oraz procesy i zjawiska mające wpływ na stan przestrzeni. Rozpoznanie zasobów gminy obejmuje rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego, stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną i transportową, wyposażenia w infrastrukturę społeczną, rozpoznanie potencjału demograficznego i intelektualnego gminy, rozpoznanie potencjału ekonomicznego i gospodarczego, rozpoznanie sytuacji na rynku pracy oraz problemów bezrobocia.

Część prac analitycznych nad studium tworzy rzetelną bazę informacyjną nt. stanu zagospodarowania i funkcjonowania gminy, co pozwoli władzom gminy przygotować i opracować koncepcje rozwoju gminy, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz podejmować decyzje administracyjne w przypadkach terenów, dla których nie ma planów.

B/ Korzyści wynikające z opracowania studium

- określenie polityki przestrzennej gminy i stworzenie podstaw dobrego gospodarowania jej przestrzenią (polityka prowadzona przez władze gminy),
- usprawnienie funkcjonowania gminy w zakresie gospodarki przestrzennej (wydawanie decyzji, sporządzanie dalszych opracowań planistycznych i programów branżowych),
- łatwość dostępu do informacji poprzez zbudowanie systemu informacyjnego o zagospodarowaniu przestrzennym i funkcjonowaniu gminy.

Na podstawie art.10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
  - a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
  - b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
  - c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
  - d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 8) stanu prawnego gruntów;
- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy w studium określa się w szczególności:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów; uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. d;
  - a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
  - b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy,
- 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;

- 3) *obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;*
- 4) *obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;*
- 5) *kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;*
- 6) *obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;*
- 7) *obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;*
- 8) *obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej,*
- 9) *obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;*
- 10) *kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;*
- 11) *obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;*
- 12) *obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;*
- 13) *obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami szczególnymi;*
- 14) *obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;*
- 15) *granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;*
- 16) *obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.*

1.1. Podstawa prawna opracowania

Rada Gminy Powidz podjęła Uchwałę nr XXVIII/170/16 z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz. Sporządzenie studium następuje na podstawie art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U z 2017r. poz. 1073 ze zm.). Do opracowania przystąpiono z uwagi na dużą dezaktualizację ustaleń dotychczasowego studium, i konieczność jego dostosowania do aktualnych wymogów.

1.2. Forma opracowania studium

Elaborat opracowania zmiany studium składa się z następujących części:

1) **Uchwały Rady Gminy Powidz** w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz,

2) **załącznika nr 1** do Uchwały:

tekst studium - "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz",

3) **załącznika nr 2** do Uchwały:

rysunek studium pt. "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego", opracowany w skali 1:10 000,

4) **załącznika nr 3** do Uchwały:

rysunek studium pt. "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz – kierunki zagospodarowania przestrzennego", opracowany w skali 1:10 000,

5) **załącznika nr 4** do Uchwały: rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu studium, zgłoszonych w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu.

CZĘŚĆ II – UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY POWIDZ

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Gmina Powidz jest gminą wiejską, zlokalizowaną w województwie wielkopolskim, w powiecie słupeckim, około 80 km w kierunku wschodnim od Poznania. Siedzibą gminy jest wieś Powidz, położona nad Jeziorem Powidzkim. Status gminy, Powidz uzyskał w 1972 r., jednak już w roku 1975 r. włączono teren gminy do gminy Witkowo i województwa konińskiego. W roku 1994 r. gmina Powidz została reaktywowana, a w wyniku reformy administracyjnej wdrożonej w 1999 r. znalazła się w powiecie słupeckim, województwie wielkopolskim. Sieć osadniczą na terenie gminy tworzy łącznie 10 wsi sołeckich, które w 2015 roku były zamieszkałe przez 2290 mieszkańców; są to:

- 1) Anastazewo,
- 2) Charbin,
- 3) Ługi,
- 4) Ostrowo,
- 5) Polanowo,
- 6) Powidz,
- 7) Powidz-Osiedle
- 8) Przybrodzin,
- 9) Smolniki Powidzkie
- 10) Wylatkowo.

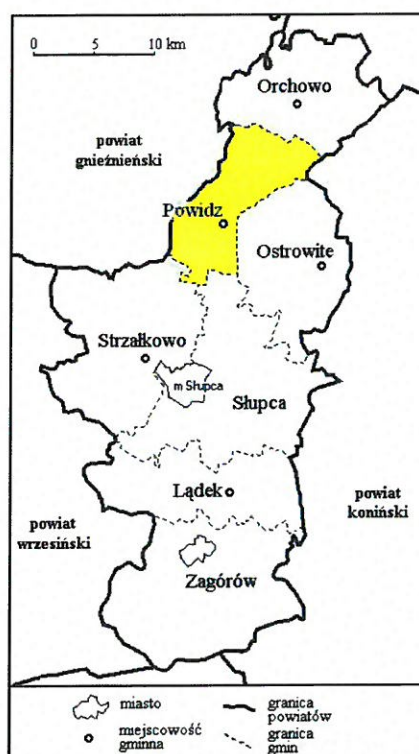
W południowo-zachodniej części gminy usytuowana jest wojskowa 33 Baza Lotnictwa Transportowego wraz z lotniskiem wojskowym.

Powierzchnia gminy wynosi 8039,4332 ha. Cały jej obszar wchodzi w skład Powidzko-Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ponadto większa część gminy znajduje się w granicach Powidzkiego Parku Krajobrazowego, a znaczne fragmenty gminy objęte są Obszarem Natura 2000: specjalnym obszarem ochrony siedlisk „Pojezierze Gnieźnieńskie” PLH300026. Gmina Powidz graniczy z następującymi gminami: od północy – Orchowo, od południa – Strzałkowo, Słupca, od wschodu – Ostrowite, Kleczew, od zachodu – Witkowo. Terytorium gminy stanowi 9,57% powierzchni powiatu.

Położenie gminy Powidz (zaznaczone kolorem zielonym) na tle województwa wielkopolskiego i kraju

Położenie gminy na tle powiatu słupeckiego:

Gmina Powidz graniczy z czterema gminami powiatu słupeckiego:

- od północy – gmina Orchowo,
- od wschodu – gmina Ostrowite,
- od południowego wschodu – gmina wiejska Słupca,
- od południowego zachodu – gmina Strzałkowo,

z jedną gminą powiatu konińskiego:

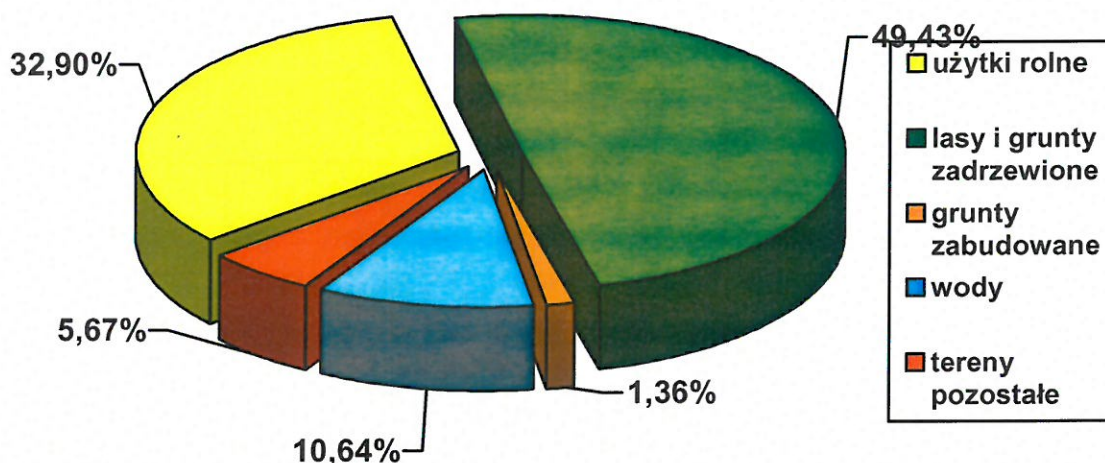
- od północnego wschodu – gmina Kleczew,

z jedną gminą powiatu gnieźnieńskiego:

- od zachodu – gmina Witkowo.

Powidz jest gminą charakteryzującą się znacznym stopniem lesistości – 51,4% powierzchni zajmują lasy. Użytki rolne stanowią 29% powierzchni gminy.

Struktura wykorzystania powierzchni w gminie Powidz przedstawia się następująco:

Źródło: rocznik statystyczny GUS 2016.

Miejscowość Powidz liczy ok. 1000 mieszkańców, w centrum zlokalizowany jest Park Powstańców Wielkopolskich. Niecałe 100 m w kierunku południowym od parku zlokalizowany jest kościół rzymskokatolicki pw. św. Mikołaja, pochodzący z 2 poł. XIX w. Przez miejscowość przebiega linia Gnieźnieńskiej Kolei Wąskotorowej, wraz ze stacją. Powidz pełni funkcję administracyjną i usługową dla mieszkańców gminy Powidz. W jej granicach zlokalizowano większość usług o charakterze gminnym (administracja, dom kultury, banki, apteka, urząd pocztowy, szkoła). Jednocześnie, ze względu na położenie nad Jeziorem Powidzkim, pełni także funkcję ośrodka sportowo-rekreacyjnego. W południowej i wschodniej części nadbrzeżnej znajdują się: plaża, obiekty sportowo-rekreacyjne, wypożyczalnia jachtów, punkty gastronomiczne i baza noclegowa (domy letniskowe, kwatery itp.). Na terenie gminy znajduje się również siedziba 33 Bazy Lotnictwa Transportowego.

Przez obszar gminy przebiegają trasy komunikacyjne:

- droga wojewódzka nr 262 relacji Kwieciszewo (gm. Mogilno) – Gębice – Orchowo (gm. Orchowo) – Szyszłowo,
- droga powiatowa 2161P relacji granica powiatu słupeckiego (gm. Witkowo) – Powidz,
- droga powiatowa 3040P relacji Smolniki Powidzkie – Powidz – Strzałkowo (gm. Strzałkowo),
- droga powiatowa 3041P, relacji droga powiatowa 2164P - Wylatkowo – Przybrodzin.
- sieć dróg gminnych i dróg wewnętrznych,
- linia Gnieźnieńskiej Kolei Wąskotorowej.

W 2015 r. w gminie były zarejestrowane w systemie „Regon” 194 podmioty gospodarki narodowej, w tym 182 w sektorze prywatnym.

Większość terenów zurbanizowanych ma zapewniony dostęp do podstawowych sieci infrastruktury technicznej – sieć wodociągowa i energetyczna. Aktualnie trwają prace związane z doprowadzeniem sieci kanalizacyjnej do poszczególnych odbiorców przede wszystkim z terenu gminy, oraz rozwijaniem sieci gazowej.

2.STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa, że plan miejscowy musi być zgodny z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ustaleniach studium należy uwzględnić uwarunkowania wynikające ze „... stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony”. Z kolei art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy o głosi, że w planie miejscowym „określa się obowiązkowo zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego”.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa, że „ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego powinny zawierać ... określenie cech elementów zagospodarowania przestrzennego, które wymagają ukształtowania lub rewaloryzacji, oraz określenie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu terenów. W celu uzyskania widocznego podniesienia poziomu ładu przestrzennego należy przestrzegać zapisów w planie miejscowym dotyczących rodzaju, charakteru i parametrów przyszłej zabudowy, nieprzekraczalnych i obowiązujących linii zabudowy, w ramach których będzie można lokalizować obiekty budowlane, gabarytów obiektów z geometrią i rodzajem dachu, zasad podziałów na działki budowlane, powierzchni, jakie mogą być przeznaczone pod zabudowę kubaturową, a także minimalnych powierzchni biologicznie czynnych i wystrojów elewacji. W poszczególnych wsiach gminy Powidz spotyka się zarówno przykłady funkcjonalnej i uporządkowanej architektury i urbanistyki, ale obserwuje się także zabudowę dysfunkcyjną, o niskiej jakości technicznej i walorach estetycznych, wymagającą pilnych remontów. Ponadto na terenach wiejskich, oprócz zadbanych gospodarstw i obejść spotkać jeszcze można obiekty wymagające poprawy ich stanu technicznego. W miejscowości Powidz dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,

z placówkami usługowymi. W krajobrazie gminy nie obserwuje się nadmiaru reklam wielkopowierzchniowych, tak jak to można spotkać w bardziej zurbanizowanych częściach regionu.

Na terenach wiejskich gminy zabudowa jest natomiast reprezentowana przede wszystkim przez zespoły zabudowy zagrodowej, obejmującej budynek mieszkalny wraz z budynkami gospodarczymi, oraz zabudowę letniskową usytuowaną przy Jeziorze Powidzkim i Jeziorze Niedzięgiel.

3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Położenie geograficzne i fizjografia terenu

Rzeźba terenu gminy Powidz jest związana z ostatnim, północnopolskim zlodowaczeniem i charakteryzuje się bogactwem form. Występują: rynny polodowcowe, wzniesienia moreny czołowej, płaskie i faliste powierzchnie moreny dennej, formy szczelinowe i równina sandrowa. Łądlód pozostawił po sobie ślady w postaci falistej wysoczyzny morenowej, podkreślonej kulminacjami wzniesień morenowych i pokrytej w znacznej części zdenudowanymi stożkami sandrowymi. Całość rozcinają silnie przeobrażone, o przebiegu południkowym rynny subglacjalne. Na terenie gminy zaobserwować można dwie rynny polodowcowe, tj.:

- Rynnę Powidzko-Ostrowską (Jeziora: Powidzkie i Ostrowskie) długość 27 km
- Rynnę Skorzęcińsko-Pakowską (Jeziora: Niedzięgiel i Mielno) długość 52 km.

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski (J. Kondracki) gmina Powidz położona jest w obrębie prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego, w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, w mezoregionach: Pojezierze Gnieźnieńskie (większa część gminy) i Równina Wrzesińska (mniejszy, południowo-zachodni fragment gminy). Mezoregion Pojezierze Gnieźnieńskie zajmuje 4.300 km². Formy terenu tego mezoregionu wiążą się z poznańską fazą zlodowaczenia wiślańskiego i reprezentowane są przez pasmo wzniesień rozciągające się od Czerwonaka /k.Poznań do Trzemesznej, gdzie skręcają dalej na południowy wschód w kierunku Konina. Wschodnia część Pojezierza Gnieźnieńskiego charakteryzuje się występowaniem dużych jezior rynnowych, w tym największym z nich – Jeziorem Gopło. Powierzchnia Pojezierza Gnieźnieńskiego zbudowana jest głównie z gliny morenowej, a występujące na niej gleby zaliczane są do brunatnoziemów.

Teren gminy Powidz wznosi się w granicach przedziału ok. 110 – ok. 125 m n.p.m., rzeźba jest urozmaicona. Równina Słupecka i Równina Wrzesińska są wyniesione ok. 104 – 110 m n.p.m. Z kierunku południowo – zachodniego biegnie pasmo moren czołowych tworzących Pagórki Witkowskie położone na wysokości 118 – 130 m n.p.m.

Z kolei wg podziału Wielkopolski na jednostki morfologiczne wg Krygowskiego gmina jest podzielona na: Pagórki Witkowskie, Równina Wrzesińska, Obniżenie Strugi, Równina Słupecka, Równina Skorzęcińska, Pagórki Ostrowickie, Obniżenie Niedzięgielskie.

3.2. Warunki geologiczno-gruntowe

Powierzchnię mezozoiczną w rejonie obszaru gminy Powidz tworzą głównie osady kredy górnej, piętra mastrycht, wykształconych w postaci margli kredowych, wapieni oraz kredy. Strop mezozoiku zalega przeciętnie na głębokości około 120 m. Poziom mezozoiku przykrywają utwory trzeciorzędowe, za wyjątkiem równoleżnikowego fragmentu na wysokości Powidza i w strefie Pagórków Powidzkich. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez utwory miocenu i pliocenu. Osady miocenu, których miąższość wynosi od 25 do 50 m, stanowią przede wszystkim piaski z facją ilasto-węglową i piaszczysto-ilasto-pylastą. Z kolei osady pliocenu, o miąższości do 10 m, zbudowane są z ilów, głównie tzw. ilów poznańskich, z wkładkami w postaci piasków i mułków. Dolna część utworów czwartorzędowych zalega na poziomie od 25 do 50 m n.p.m. w kierunku północno-zachodnim od gminy Powidz oraz od 50 do 75 m n.p.m. w kierunku południowo-wschodnim od gminy. Obszar regionu gminy Powidz zbudowany jest z osadów glacialnych i fluwioglacialnych, związanych z fazą leszczyńską i poznańską zlodowacenia bałtyckiego. Od Powidza do Sokołowa (gm. Września) i na północny wschód od tej strefy usytuowana jest strefa czołowomorenowa, z występującymi deformacjami glacitektonicznymi. Pod względem litologicznym obecne są przede wszystkim piaski i żwiry, znacznie rzadziej - gliny. W obrębie gminy Powidz znajdują się znaczne powierzchnie różnych poziomów sandrowych - poziom najwyższy rozpościera się w kierunku zachodnim od Powidza, a poziom najniższy związany jest z przebiegiem rynien glacialnych, w kierunku wschodnim. Miąższość piasków różnoziarnistych poziomu sandrowego waha się od kilku do kilkunastu metrów.

3.3. Rolnictwo i gleby

Gmina Powidz posiada przeciętne warunki związane z rolnictwem, gdzie użytki rolne stanowią ogółem 33 % powierzchni gminy. Użytki rolne charakteryzują się małym zróżnicowaniem pod względem wartości rolniczych. Zasadnicze tło glebowe tworzą gleby rdzawe, utworzone z ubogich skał macierzystych, łatwo przepuszczalne dla wód opadowych. Wśród pozostałych typów gleb należy odnotować występowanie gleb brunatnych i brunatnych kwaśnych. Przeważają klasy V i VI. Duże zwarte kompleksy dobrych i średnich gleb klasy III i IV występują w rejonie wsi Powidz – Przybrodzin i Polanowo. Wschodnia i północna część gminy zajęta jest przez piaszczyste gleby kompleksów żytnio – ziemniaczanego, i żytnio-łubinowego. W dnach dolin cieków i obniżen dolinnych znajdują się grunty organiczne, z dużym udziałem torfów.

Na terenie gminy przeważają gospodarstwa małe, o powierzchni 1- 5 ha, które stanowią 59,1% ogółu gospodarstw. Gospodarstwa większe, o powierzchni powyżej 10 ha stanowią tylko 13,7%. Na przestrzeni minionych lat obserwuje się korzystne trendy powiększania niektórych gospodarstw rolnych o duże dzierżawy gruntów z AWR SP. W zasiewach czołową pozycję stanowią zboża. Znaczne obszary zajmują także uprawy roślin przemysłowych i pastewnych.

Czynnikami determinującymi rozwój rolnictwa w gminie Powidz są przede wszystkim:

1. przeciętne warunki glebowe, i mały odsetek użytków rolnych,
2. duża lesistość gminy,
3. rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

3.4. Warunki klimatyczne

Obszar gminy Powidz wg A. Wosia jest zaliczany do Regionu Środkowowielkopolskiego (R-XV). Region ten jest największym wydzielonym regionem klimatycznym w Polsce, gdzie jego środkową część zajmuje Pojezierze Gnieźnieńskie. Strefa ta cechuje się klimatem przejściowym pomiędzy kontynentalnym, a oceanicznym. Elementy meteorologiczne kształtują się w oparciu o masy powietrza polarnomorskiego i polarno – kontynentalnego, a w minimalnym stopniu również powietrze arktyczne i zwrotnikowe. Takie położenie przyczynia się do stosunkowo częstszego występowania dni z pogodą bardzo ciepłą i zarazem pochmurną, których w ciągu roku jest prawie 60. Wśród nich blisko 39 cechuje brak opadu. Region ten cechuje się dość znaczną frekwencją dni przymrozkowych bardzo chłodnych, w których jednocześnie występuje opad. Częściej też pojawia się pogoda umiarkowana mroźna i zarazem pochmurna bez opadu.

Z kolei wg podziału na regiony rolniczo-klimatyczne R. Gumńskiego gmina Powidz wchodzi w skład dzielnicy środkowej (VIII). Obszar ten charakteryzuje się najniższym rocznym opadem w skali kraju – poniżej 550 mm, największą liczbą dni słonecznych (ponad 50), oraz najmniejszą ilością dni pochmurnych (poniżej 130). Liczba dni mroźnych waha się od 30 – 50, z przymrozkowymi od 100 – 110, a przeciętny okres zalegania pokrywy śnieżnej od 50 – 80 dni. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8° , a czas trwania sezonu wegetacyjnego waha się od 110 – 120 dni. Warunki termiczne ulegają znacznym wahaniom, w zależności od lokalnych warunków fizjograficznych.

Istotne znaczenie dla przyrody i gospodarki ma cyrkulacja powietrza. Obszar gminy znajduje się w układzie wiatrów charakterystycznych dla Nizy Polskiego, gdzie przeważają wiatry z sektora zachodniego. Na terenie gminy panują dobre warunki do rozprzestrzeniania się lokalnych zanieczyszczeń w atmosferze. Na odsłoniętych terenach obserwuje się zwiększenie prędkości wiatru oraz sprzyjającą dynamikę ruchów pionowych powietrza. Występują również miejsca wykazujące cechy zaciszości oraz tworzenia inwersji radiacyjnych (charakterystyczne dla dolin rzecznych).

Podobnie jak i w całej Wielkopolsce na terenie gminy dominują tutaj wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego.

3.5. Czystość powietrza

Na potrzeby niniejszego opracowania określono stan powietrza w 2016 roku w strefie wielkopolskiej.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016” przedstawione wyniki oceny zostały odniesione do układu stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Według podziału strefę stanowi: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa.

Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2016 przedstawiono z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla stref: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz, strefa wielkopolska oraz z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla strefy wielkopolskiej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) powiat słupecki należy do strefy wielkopolskiej (kod strefy: PL3003).

Wynikiem oceny jakości powietrza za rok 2016 dla poszczególnych substancji jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- klasy B - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasy C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe,
- klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Według danych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu strefa wielkopolska dla rocznej oceny jakości powietrza za rok 2016, dla kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, została zaklasyfikowana: do klasy A pod względem stężenia w powietrzu: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) oraz ołowiu (Pb) oraz do klasy C pod względem stężenia w powietrzu: pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} i benzo(a)pirenu (BaP). Jeżeli chodzi o kryteria określone w celu ochrony roślin to strefa wielkopolska dla rocznej oceny jakości powietrza za rok 2016 pod względem stężenia w powietrzu tlenków azotu (NO_x) i dwutlenku siarki (SO₂) została zaklasyfikowana do klasy A. Strefa wielkopolska dla rocznej oceny jakości powietrza za 2016 r. pod względem stężenia w powietrzu ozonu (O₃) została zaklasyfikowana do klasy A i klasy D2 zarówno dla kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, jak i kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

Ogólna ocena stanu czystości powietrza w gminie Powidz wypada dość dobrze. Nie stwierdza się występowania emitorów zanieczyszczeń wpływających znacząco niekorzystnie na stan czystości powietrza. Do głównych problemów należą zanieczyszczenia powstające jako tzw. niska emisja z terenów zabudowanych, wynikająca ze stosowania w sezonach grzewczych mało ekologicznych paliw w przydomowych piecach, oraz wynikająca z ruchu pojazdów silnikowych na drogach - zwłaszcza na drodze wojewódzkiej i drogach powiatowych. Znaczna lesistość gminy (ok. 51%) sprawia, że w znacznym stopniu zachodzą procesy oczyszczania powietrza.

3.6. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Powidz położony jest w systemie Warty i jej dopływu Noteci. Na terenie gminy znajduje się sieć mniejszych powierzchniowych cieków wodnych, w tym także rowów melioracyjnych odprowadzające nadwyżki wody z podmokłych terenów rozszerzeń dolinnych oraz w rozległych obniżeniach dolinnych stanowiących niejednokrotnie obszary podmokłe. Dominującym kierunkiem spływu wód jest kierunek południowy w stronę Warty. Wody te charakteryzują się śnieżno-deszczowym reżimem zasilania. Maksimum zasilania związane z roztopami występuje najczęściej w lutym i marcu. Po osiągnięciu maksimum przepływy i stany wody w ciekach szybko opadają i przeważnie na początku czerwca wkraczają w strefę stanów i przepływów niżówkowych. Krótkotrwałe wezbrania w tym czasie są wezbraniem opadowymi.

Teren gminy odwadniany jest głównie przez rz. Strugę Bawół (przepływającą przez gminę Witkowo), rz. Meszną, która wypływa z Jeziora Powidzkiego nieopodal wsi Kochowo w gminie Słupca oraz rz. Małą Noteć, która wypływa z Jeziora Skorzęcińskiego w gminie Witkowo. Lokalną zlewnią wód powierzchniowych są także jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie. Niewielki, północno-wschodni fragment gminy Powidz odwadniany jest w kierunku Jeziora Orchowskiego w gminie Orchowo. Sieć rzeczną gminy uzupełniają liczne rowy i kanały melioracyjne. Na terenie gminy Powidz znajduje się także szereg małych powierzchniowych zbiorników wodnych.

Większa część Jeziora Powidzkiego znajdująca się w granicach gminy Powidz – rozciąga się po wschodniej stronie gminy. Jezioro Powidzkie jest jeziorem polodowcowym, rynnowym. Charakteryzuje się dużą długością, wynoszącą 46 km. Od kilkudziesięciu lat obserwuje się stały, powolny spadek poziomu wód w Jeziorach Skorzęcińskim i Powidzkim, skutkujące cofaniem się linii brzegowej. Jezioro Skorzęcińskie położone jest poza gminą Powidz, wzdłuż jej zachodniej granicy.

Tab. : Cechy morfometryczne największych jezior występujących na terenie gminy.

Lp.	Nazwa jeziora	Wysokość (m) n.p.m.	Pow. (ha)	Objętość (tys. m ³)	Głęb. max. (m)	Długość max. (m)	Szerokość max (m)	Długość linii brzeg. (m)
1.	Powidzkie	98,3	1097,5	134776,2	46,0	11050	2060	33910
2.	Powidzkie Małe	98,3	50,0	531,8	7,5	2060	490	5250
3.	Smolnickie		7,5					

Przeważająca część gminy Powidz usytuowana jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCW) "Mieszna do Strugi Bawół" RW600023183679 oraz JCW "Mała Noteć" RW600025188299.

Mniejsze fragmenty gminy znajdują się w granicach:

- południowa część gminy: JCW "Dopływ spod Ostrowa Kościelnego" RW600016183649 i JCW "Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa" RW6000171836839,

- północno-wschodnia część gminy:

JCW "Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jeziora Ostrowskiego" RW6000251881745. JCW "Mieszna do Strugi Bawół" RW600023183679 zaklasyfikowano w 2015 r. jako silnie zmienioną o umiarkowanym potencjale ekologicznym.

JCW "Dopływ spod Ostrowa Kościelnego" RW600016183649 zaklasyfikowano w 2015 r. jako naturalną o umiarkowanym potencjale ekologicznym.

JCW "Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa" RW6000171836839 zaklasyfikowano w 2013 r. jako naturalną o umiarkowanym potencjale ekologicznym.

W tabelach przedstawiono wyniki badań wód w punktach pomiarowo-kontrolnych.

Tab. Wyniki badań potencjału ekologicznego wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Mieszna - Kąty (JCW "Mieszna do Strugi Bawół" RW600023183679) na podstawie wyników badań z 2015 r.

Lp	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Liczba prób	Minimum	Data	Maksimum	Data	Średnia roczna	Granica oznaczalności	Niepewność pomiaru % ¹⁾	Klasa wskaźnika jakości wód
Elementy biologiczne											
1.	Fitobentos (IO)	indeks	1	data poboru 2015-04-27			obliczony indeks 0,429		nie dotyczy	12,9	III
Elementy fizykochemiczne											
2.	Temperatura wody	°C	8	5,7	2015-03-02	22,7	2015-07-06	13,8	1	0,6	I
3.	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	8	3,9	2015-07-06	11,3	2015-04-07	6,54	0,1	30	II
4.	BZT ₅	mg O ₂ /l	8	4,8	2015-07-06	33	2015-09-07	10,58	0,6	29	potencjał poniżej dobrego
5.	Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	8	12,7	2015-03-02	23,1	2015-04-07	16,93	2	30	II
6.	Przewodność w 20 °C	µS/cm	8	787	2015-04-07	1117	2015-08-03	968	10	27	I
7.	Twardość ogólna	mg CaCO ₃ /l	8	197	2015-09-07	386	2015-03-02	307	10	28	II
8.	Odczyn	pH	8	7,8	2015-07-06 2015-08-03	8,5	2015-09-07	7,8-8,5	2	26,6	I
9.	Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	8	0,17	2015-06-01	10,7	2015-10-05	4,626	0,01	29,4	potencjał poniżej dobrego
10.	Azot Kjeldahla	mg N/l	8	2,36	2015-06-01	15,4	2015-10-05	7,524	0,25	29,2	potencjał poniżej dobrego
11.	Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	8	0,99	2015-07-06	9,53	2015-03-02	4,923	0,023	28,4	II
12.	Azot ogólny	mg N/l	8	9,63	2015-06-01	17	2015-09-07	12,80	0,25	29,2	potencjał poniżej dobrego
13.	Fosforany	mg PO ₄ /l	8	0,41	2015-04-07	6,6	2015-07-06	2,288	0,01	29	potencjał poniżej dobrego
14.	Fosfor ogólny	mg P/l	8	0,36	2015-03-02	2,42	2015-07-06	0,974	0,01	27,3	potencjał poniżej dobrego

Wypełnienie kolorem żółtym – wartość na podstawie której klasyfikowano wskaźnik.

¹⁾ dla elementów biologicznych podano szacunkowy poziom ufności i dokładności wyniku.

Klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych w punkcie pomiarowo-kontrolnym i w jednolitej części wód

Klasa elementów biologicznych – III

Klasa elementów fizykochemicznych – potencjał poniżej dobrego

Klasa elementów hydromorfologicznych – II

Źródło: WIOŚ w Poznaniu.

Tab. Wyniki badań stanu ekologicznego wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Dopływ spod Ostrowa Kościelnego - Słupca (JCW "Dopływ spod Ostrowa Kościelnego" RW600016183649) na podstawie wyników badań z 2015 r.

Lp	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Liczba prób	Minimum	Data	Maksimum	Data	Średnia roczna	Granica oznaczalności	Niepewność pomiaru % ¹⁾	Klasa wskaźnika jakości wód
Elementy biologiczne											
1.	Fitobentos (IO)	indeks	1	data poboru 2015-04-27			obliczony indeks 0,493	nie dotyczy	12,9	II	
Elementy fizykochemiczne											
2.	Temperatura wody	°C	8	8,2	2015-03-02 2015-04-07	26,3	2015-07-06	16,7	1	0,6	I
3.	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	8	1,4	2015-10-05	11,6	2015-04-07	5,41	0,1	30	II
4.	BZT ₅	mg O ₂ /l	8	10,6	2015-06-01	65	2015-07-06	33,91	0,6	29	stan poniżej dobrego
5.	Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	8	17	2015-10-05	68,9	2015-03-02	31,35	2	30	stan poniżej dobrego
6.	Przewodność w 20 °C	µS/cm	8	839	2015-03-02	1695	2015-08-03	1374	10	27	II
7.	Substancje rozpuszczone	mg/l	8	435	2015-03-02	906	2015-06-01	760	6	28	II
8.	Twardość ogólna	mg CaCO ₃ /l	8	217	2015-03-02	416	2015-04-07	286,5	10	28	I
9.	Odczyn	pH	8	8,0	5 próbek	8,6	2015-09-07	8,0-8,6	2	26,6	II
10.	Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	8	4,26	2015-03-02	36,1	2015-08-03	17,162	0,01	29,4	stan poniżej dobrego
11.	Azot Kjeldahla	mg N/l	8	7,61	2015-03-02	49,5	2015-08-03	29,30	0,25	29,2	stan poniżej dobrego
12.	Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	8	0,44	2015-10-05	13,8	2015-04-07	4,70	0,023	28,4	II
13.	Azot ogólny	mg N/l	8	14,1	2015-03-02	51	2015-07-06	34,53	0,25	29,2	stan poniżej dobrego
14.	Fosforany	mg PO ₄ /l	8	0,281	2015-04-07	5,1	2015-07-06	2,835	0,01	29	stan poniżej dobrego
15.	Fosfor ogólny	mg P/l	8	0,71	2015-04-07	5,2	2015-10-05	2,453	0,01	27,3	stan poniżej dobrego

Wypełnienie kolorem żółtym – wartość na podstawie której klasyfikowano wskaźnik

¹⁾ dla elementów biologicznych podano szacunkowy poziom ufności i dokładności wyniku.

Klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych w punkcie pomiarowo-kontrolnym i w jednolitej części wód

Klasa elementów biologicznych – II

Klasa elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego

Klasa elementów hydromorfologicznych – II

Tab. Wyniki badań stanu ekologicznego wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Struga Bawół - Staw (JCW "Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa" RW6000171836839) na podstawie wyników badań z 2013 r.

Lp	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Liczba prób	Minimum	Data	Maksimum	Data	Średnia roczna*	Granica oznaczalności**	Niepewność pomiaru % ¹⁾	Klasa wskaźnika jakości wód
Elementy biologiczne											
1.	Fitobentos (IO)	indeks	1	data poboru 2013-04-19				obliczony indeks 0,485	nie dotyczy	12,9	II
Elementy fizykochemiczne											
2.	Temperatura wody	°C	12	1	2013-01-08	20,4	2013-08-05	8,9	nie dotyczy	0,2	I
3.	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	8	2,6	2013-08-05	11,8	2013-04-08	7,5	0,1	14,6	I
4.	BZT ₅	mg O ₂ /l	12	2	2013-06-03	7,9	2013-05-06	4,5	0,6	13,5	II
5.	Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	8	9,3	2013-03-04	21,1	2013-07-01	14,3	2	5	II
6.	Przewodność w 20 °C	µS/cm	8	626	2013-10-07	1073	2013-06-03	916	10	2,6	I
7.	Substancje rozpuszczone	mg/l	8	487	2013-08-05	808	2013-03-04	694	6	4	II
8.	Twardość ogólna	mg CaCO ₃ /l	8	286	2013-08-05	481	2013-03-04	417	10	4	II
9.	Odczyn	pH	8	7,6	2013-08-05	8,3	2013-10-07	7,6-8,3	2	4	I
10.	Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	12	0,024	2013-10-07	3,699	2013-08-05	0,981	0,01	5	II
11.	Azot Kjeldahla	mg N/l	12	0,986	2013-10-07	8,01	2013-03-04	2,719	0,25	10	stan poniżej dobrego
12.	Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	12	4,47	2013-11-05	24,043	2013-03-04	13,258	0,023	8,5	stan poniżej dobrego
13.	Azot ogólny	mg N/l	12	7,87	2013-11-05	32,127	2013-03-04	16,284	0,25	10	stan poniżej dobrego
14.	Fosforany	mg PO ₄ /l	12	0,042	2013-01-08	4,61	2013-08-05	1,431	0,01	5	stan poniżej dobrego
15.	Fosfor ogólny	mg P/l	12	0,167	2013-03-04	1,7	2013-08-05	0,651	0,01	4	stan poniżej dobrego

Wypełnienie kolorem żółtym – wartość na podstawie której klasyfikowano wskaźnik.

* Do obliczeń średniej rocznej przyjęto granicę oznaczalności, która obowiązywała przez większość okresu badawczego.

**Podana wartość dotyczy granicy oznaczalności, która obowiązywała dla największej liczby próbek w roku.

¹⁾ dla elementów biologicznych podano szacunkowy poziom ufności i dokładności wyniku.

Klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych w punkcie pomiarowo-kontrolnym i w jednolitej części wód

Klasa elementów biologicznych – II

Klasa elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego

Klasa elementów hydromorfologicznych – II

Tab. Cele środowiskowe JCW.

JCW	Cele środowiskowe JCW
"Mieszna do Strugi Bawół" RW600023183679	Dobry potencjał ekologiczny Dobry stan chemiczny
"Mała Noteć" RW600025188299	Dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Mała Noteć od ujścia do jeziora Pakoskiego Północnego Dobry stan chemiczny
"Dopływ spod Ostrowa Kościelnego" RW600016183649	Dobry stan ekologiczny Dobry stan chemiczny
"Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa" RW6000171836839	Dobry stan ekologiczny Dobry stan chemiczny
"Kanał Ostrowo-Gopło do wypływu z Jeziora Ostrowskiego" RW6000251881745	Dobry stan ekologiczny Dobry stan chemiczny

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r. poz. 1967).

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki badań jakości wód w Jeziorze Powidzkim w 2015 r.

kod JCW: PLLW10102

dorzecze: **Odry**
RZGW **Poznań**
województwo **wielkopolskie**
powiat: **słupecki**
gmina: **Powidz, Ostrowite**

kategoria wód: **JEZIORO**
wody **naturalne**

współczynnik Schindlera: <2

typ abiotyczny wód: **2a – jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o małym wpływie zlewni, stratyfikowane**

Realizowany monitoring:

- diagnostyczny (MD),
- operacyjny (MO):
  - wód zagrożonych niespełnieniem celów środowiskowych
- obszarów chronionych (MOC):
  - na obszarach przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, które zaklasyfikowano jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych (MDna, MOna)

Lokalizacja reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego:

współrzędne geograficzne ppk: **52,38905; 17,94126**

kod ppk: **PL02S0502_0212**

WYNIKI BADAŃ PROWADZONYCH W ROKU 2015

Lp.	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Liczba próbek	Wartość minimalna	Data	Wartość maksymalna	Data	Średnia roczna	Percentyl 90	Granica oznaczalności ^a	Niepewność pomiaru % ^b	Klasa wskaźnika jakości wód
Elementy biologiczne												
1	Fitoplankton	indeks	4	daty poborów: 2015-03-25, 2015-06-10, 2015-08-07, 2015-10-08				PMPL = 0,461		nie dotyczy	15	I
2	Fitobentos	indeks	1	data poboru: 2015-10-07				IOJ = 0,721		nie dotyczy	12,9	I
3	Makrofity	indeks	1	data poboru: 2015-07-07				ESMI = 0,599		nie dotyczy	15	I ^{ca}
Elementy fizykochemiczne												
4	Przeźroczystość	m	4	3,8	2015-03-25	5,5	2015-06-10	4,58	–	0,1	9	stan dobry
5	Średnie nasycenie tlenem hypolimnionu	%					26,5 ^c			nie dotyczy	nie dotyczy	stan dobry
6	Przewodność w 20 °C	µS/cm	4	430	2015-08-07	454	2015-03-25	444	–	10	27	stan dobry
7	Azot ogólny	mgN/l	4	0,92	2015-03-25	1,753	2015-08-07	1,21	–	0,25	26,6	stan dobry

Lp.	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Liczba próbek	Wartość minimalna	Data	Wartość maksymalna	Data	Średnia roczna	Perceptyl 90	Granica oznaczalności ^(a)	Niepewność pomiaru % ^(b)	Klasa wskaźnika jakości wód
8	Fosfor ogólny	mgP/l	4	0,017	2015-10-08	0,022	2015-03-25	0,02	–	0,01	27,3	stan dobry
9	Aldehyd mrówkowy	mg/l	4	0,0075	2015-03-25, 2015-10-08	0,039	2015-06-10	0,0214	–	0,015	28,00	stan dobry
10	Arsen	mg/l	4	0,001	2015-03-25, 2015-08-07	0,0061	2015-06-10	0,0026	–	0,002	33,00	stan dobry
11	Bar	mg/l	4	0,0276	2015-08-07	0,0309	2015-10-08	0,0296	–	0,001	29,00	stan dobry
12	Bor	mg/l	4	0,0316	2015-03-25	0,041	2015-08-07	0,037	–	0,01	29,00	stan dobry
13	Chrom sześciowartościowy	mg/l	4	0,001	2015-10-08	0,0059	2015-03-25	0,0034	–	0,002	30,00	stan dobry
14	Chrom ogólny	mg/l	4	0,0025	2015-10-08	0,008	2015-08-07	0,0061	–	0,005	33,00	stan dobry
15	Cynk	mg/l	4	0,0015	2015-08-07, 2015-10-08	0,017	2015-06-10	0,0087	–	0,003	29,20	stan dobry
16	Miedź	mg/l	4	0,0015	2015-08-07, 2015-10-08	0,009	2015-03-25	0,0038	–	0,003	28,80	stan dobry
17	Fenole lotne – indeks fenolowy	mg/l	4	0,00025	2015-10-08	0,0024	2015-03-25	0,00136	–	0,0005	28,10	stan dobry
18	Węglowodory ropopochodne – indeks olejowy	mg/l	4	0,03	wszystkie próbki	0,03	wszystkie próbki	0,03 <GO	–	0,06	–	stan dobry
19	Glin	mg/l	4	0,0087	2015-10-08	0,06	2015-08-07	0,0377	–	0,002	30,20	stan dobry
20	Cyjanki wolne	mg/l	4	0,0025	wszystkie próbki	0,0025	wszystkie próbki	0,0025 <GO	–	0,005	–	stan dobry
21	Cyjanki związane	mg/l	4	0,0025	wszystkie próbki	0,0025	wszystkie próbki	0,0025 <GO	–	0,005	–	stan dobry
22	Molibden	mg/l	4	0,001	wszystkie próbki	0,001	wszystkie próbki	0,001 <GO	–	0,002	–	stan dobry
23	Selen	mg/l	4	0,00125	wszystkie próbki	0,00125	wszystkie próbki	0,00125 <GO	–	0,0025	–	stan dobry
24	Srebro	mg/l	4	0,0005	wszystkie próbki	0,0005	wszystkie próbki	0,0005 <GO	–	0,001	–	stan dobry
25	Tal	mg/l	4	0,00025	wszystkie próbki	0,00025	wszystkie próbki	0,00025 <GO	–	0,0005	–	stan dobry
26	Tytan	mg/l	4	0,0005	2015-03-25	0,00307	2015-10-08	0,0018	–	0,001	28,00	stan dobry
27	Wanad	mg/l	4	0,0005	wszystkie próbki	0,0005	wszystkie próbki	0,0005 <GO	–	0,001	–	stan dobry
28	Antymon	mg/l	4	0,00015	wszystkie próbki	0,00015	wszystkie próbki	0,00015 <GO	–	0,0003	–	stan dobry
29	Fluorki	mg/l	4	0,217	2015-10-08	0,313	2015-08-07	0,28	–	0,1	28,30	stan dobry
30	Beryl	mg/l	4	0,0001	wszystkie próbki	0,0001	wszystkie próbki	0,0001 <GO	–	0,0002	–	stan dobry

31	Kobalt	mg/l	4	0,001	wszystkie próbki	0,001	wszystkie próbki	0,001 <GO	–	0,002	–	stan dobr
Elementy chemiczne												
32	Alachlor	µg/l	12	0,004	2015-01-15	0,045	11 próbek	0,042 <GO	0,045	0,09	–	stan dobr
33	Antracen	µg/l	12	0,0005	2015-03-26, 2015-10-08	0,005	2015-01-18	0,0024	0,0043	0,001	31,40	stan dobr
34	Atrazyna	µg/l	12	0,09	wszystkie próbki	0,09	wszystkie próbki	0,09 <GO	0,09	0,18	–	stan dobr
35	Benzen	µg/l	12	1	wszystkie próbki	1	wszystkie próbki	1 <GO	1	2	–	stan dobr
36	Difenyloetery bromowane	µg/l	12	0,00025	wszystkie próbki	0,00025	wszystkie próbki	0,00025 <GO	–	0,0005	–	stan dobr
37	Kadm i jego związki	µg/l	12	0,02	5 próbek	0,64	2015-09-03	0,116	0,189	0,04	30,00	stan dobr
38	C10-13 –chloroalkany	µg/l	12	0,06	wszystkie próbki	0,06	wszystkie próbki	0,06 <GO	0,06	0,12	–	stan dobr
39	Chlorfenwinfos	µg/l	12	0,0035	wszystkie próbki	0,0035	wszystkie próbki	0,0035 <GO	0,0035	0,007	–	stan dobr
40	Chlorpyrifos	µg/l	12	0,005	wszystkie próbki	0,005	wszystkie próbki	0,005 <GO	0,005	0,01	–	stan dobr
41	1,2-dichloroetan (EDC)	µg/l	12	0,65	wszystkie próbki	0,65	wszystkie próbki	0,65 <GO	–	1,3	–	stan dobr
42	Dichlorometan	µg/l	12	0,4	wszystkie próbki	0,4	wszystkie próbki	0,4 <GO	–	0,8	–	stan dobr
43	Di (2-etyloheksyl) ftalan (DEHP)	µg/l	12	0,65	wszystkie próbki	0,65	wszystkie próbki	0,65 <GO	–	1,3	–	stan dobr
44	Diuron	µg/l	12	0,03	wszystkie próbki	0,03	wszystkie próbki	0,03 <GO	0,03	0,06	–	stan dobr
45	Endosulfan	µg/l	12	0,0003	2015-01-15	0,00075	11 próbek	0,00071 <GO	0,00075	0,0015	–	stan dobr
46	Fluoranten	µg/l	12	0,002	2015-04-14	0,0101	2015-01-15	0,0066	0,0091	0,004	31,40	stan dobr
47	Heksachlorobenzen (HCB)	µg/l	12	0,00015	2015-01-15	0,0015	11 próbek	0,0014 <GO	0,0015	0,003	–	stan dobr
48	Heksachlorobutadien (HCBd)	µg/l	12	0,015	wszystkie próbki	0,015	wszystkie próbki	0,015 <GO	0,015	0,03	–	stan dobr
49	Heksachlorocykloheksan (HCH)	µg/l	12	0,00045	2015-01-15	0,003	11 próbek	0,0028 <GO	0,003	0,006	–	stan dobr
50	Izoproturon	µg/l	12	0,045	wszystkie próbki	0,045	wszystkie próbki	0,045 <GO	0,045	0,09	–	stan dobr
51	Ołów i jego związki	µg/l	12	0,5	6 próbek	5,2	2015-09-03	1,5	–	1	30,00	stan dobr
52	Rtęć i jej związki	µg/l	12	0,005	4 próbki	0,049	2015-06-10	0,02	0,048	0,01	34,00	stan dobr
53	Naftalen	µg/l	12	0,002	2015-06-10, 2015-08-07	0,0082	2015-01-15	0,0058	–	0,004	29,10	stan dobr

54	Nikiel i jego związki	µg/l	12	1,5	7 próbek	9,7	2015-10-08	3	–	3	30,00	stan dobry
55	Nonylofenole	µg/l	12	0,15	wszystkie próbki	0,15	wszystkie próbki	0,15 <GO	0,15	0,3	–	stan dobry
56	Oktylofenole	µg/l	12	0,05	wszystkie próbki	0,05	wszystkie próbki	0,05 <GO	–	0,1	–	stan dobry
57	Pentachlorobenzen	µg/l	12	0,00025	2015-01-15	0,00105	11 próbek	0,00098 <GO	–	0,0021	–	stan dobry
58	Pentachlorofenol (PCP)	µg/l	12	0,003	2015-01-15	0,06	11 próbek	0,055 <GO	0,06	0,12	–	stan dobry
59	Benzo(a)piren	µg/l	12	0,001	wszystkie próbki	0,001	wszystkie próbki	0,001 <GO	0,001	0,002	–	stan dobry
60	Benzo(b)fluoranten	Σ µg/l	12	0	2015-04-14, 2015-07-01, 2015-11-26	0,011	2015-01-15	0,0049	–	0,004	31,50	stan dobry
61	Benzo(k)fluoranten									0,002	32,70	
62	Benzo(g,h,i)perylene	Σ µg/l	12	0	4 próbki	0,0012	2015-04-14	0,00047	–	0,0005	31,50	stan dobry
63	Indeno(1,2,3-cd)piren									0,0005	32,80	
64	Symazyna	µg/l	12	0,15	wszystkie próbki	0,15	wszystkie próbki	0,15 <GO	0,15	0,3	–	stan dobry
65	Związki tributylocyny	µg/l	12	0,0001	wszystkie próbki	0,0001	wszystkie próbki	0,0001 <GO	0,0001	0,0002	–	stan dobry
66	Trichlorobenzeny (TCB)	µg/l	12	0,06	wszystkie próbki	0,06	wszystkie próbki	0,06 <GO	–	0,12	–	stan dobry
67	Trichlorometan (chloroform)	µg/l	12	0,375	wszystkie próbki	0,375	wszystkie próbki	0,375 <GO	–	0,75	–	stan dobry
68	Trifluralina	µg/l	12	0,0025	wszystkie próbki	0,0025	wszystkie próbki	0,0025 <GO	–	0,005	–	stan dobry
69	Tetrachlorometan	µg/l	12	0,5	wszystkie próbki	0,5	wszystkie próbki	0,5 <GO	–	1	–	stan dobry
70	Aldryna	Σ µg/l	12	0	wszystkie próbki	0	wszystkie próbki	0 <GO	–	0,003	–	stan dobry
71	Dieldryna									0,003	–	
72	Endryna									0,003	–	
73	Izodryna									0,003	–	
74	DDT - izomer para-para	µg/l	12	0,0004	2015-01-15	0,0015	11 próbek	0,0014 <GO	–	0,003	–	stan dobry
75	DDT całkowity	µg/l	12	0,0005	2015-01-15	0,00375	11 próbek	0,0035 <GO	–	0,0075	–	stan dobry
76	Trichloroetylen (TRI)	µg/l	12	0,4	wszystkie próbki	0,4	wszystkie próbki	0,4 <GO	–	0,8	–	stan dobry
77	Tetrachloroetylen (PER)	µg/l	12	0,7	wszystkie próbki	0,7	wszystkie próbki	0,7 <GO	–	1,4	–	stan dobry

Wypełnienie kolorem **żółtym** – wartość, na podstawie której klasyfikowano wskaźnik

- (a – podana wartość dotyczy granicy oznaczalności, która obowiązywała dla największej liczby próbek w roku
(b – dla elementów biologicznych podano szacunkowy poziom ufności i dokładności wyników
(c – do klasyfikacji wskaźnika przyjmuje się wartość oznaczoną w szczycie stagnacji letniej
(d – klasyfikacja podniesiona do stanu bardzo dobrego ze względu na udział łąk ramienicowych w fitolitoralu jeziora ponad 25%
<GO – wartość poniżej granicy oznaczalności

KLASYFIKACJA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH, FIZYKOCHEMICZNYCH, HYDROMORFOLOGICZNYCH I CHEMICZNYCH W JEDNOLITEJ CZĘŚCI WÓD

Klasyfikacja elementów:

- biologicznych – I (STAN BARDZO DOBRY)
- fizykochemicznych – STAN DOBRY
- hydromorfologicznych – I KLASA
- chemicznych – STAN DOBRY

Źródło: WIOŚ w Poznaniu.

3.7. Wody podziemne

Główny poziom użytkowy wód podziemnych w rejonie gminy Powidz stanowią utwory czwartorzędowe, głównie piaski i żwiry o miąższości od 15 do 40 m, na głębokościach od 40 do 70 m. Utwory trzeciorzędowe występują głównie na głębokości od 100 do 130 m i mają mniejsze znaczenie.

Cała gmina znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 "Subzbiornik Inowrocław - Gniezno". Gmina usytuowana jest także w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”.

Obszar gminy Powidz usytuowany jest w granicach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr: 43, 61 i 62.

Według informacji z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu wody podziemne badane w 2014 roku w punkcie pomiarowym w miejscowości:

- a) Łuszczewo w gminie Skulsk (Numer Monbada 1952; JCWPd: 43) zaklasyfikowano w 2016 r. do klasy V (wskaźniki fizyczno-chemiczne) i do klasy V (końcowa klasa jakości),
- b) Gniezno w gminie Gniezno (Numer Monbada 581; JCWPd: 61) zaklasyfikowano w 2016 r. do klasy IV (wskaźniki fizyczno-chemiczne) i do klasy III (końcowa klasa jakości),
- c) Gniezno w gminie Gniezno (Numer Monbada 1912; JCWPd: 61) zaklasyfikowano w 2016 r. do klasy IV (wskaźniki fizyczno-chemiczne) i do klasy III (końcowa klasa jakości),
- d) Smolniki Powidzkie w gminie Powidz (Numer Monbada 1182; JCWPd: 62) zaklasyfikowano w 2016 r. do klasy III (wskaźniki fizyczno-chemiczne) i do klasy III (końcowa klasa jakości),
- e) Smolniki Powidzkie w gminie Powidz (Numer Monbada 1954; JCWPd: 62) zaklasyfikowano w 2016 r. do klasy IV (wskaźniki fizyczno-chemiczne) i do klasy IV (końcowa klasa jakości).

Tab. Stan ilościowy i stan chemiczny JCWPd.

JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny
43	Słaby	Słaby
61	Dobry	Dobry
62	Dobry	Słaby

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r. poz. 1967).

Tab. Cele środowiskowe JCWPd.

JCWPd	Cel środ. - stan chemiczny	Cel środ. - stan ilościowy
43	Dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru Cl (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	Mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem
61	Dobry stan chemiczny	Dobry stan ilościowy
62	Dobry stan chemiczny; mniej rygorystyczny cel dla parametru Cl (ochrona stanu przed dalszym pogorszeniem)	Dobry stan ilościowy

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r. poz. 1967).

3.8. Zasoby przyrody ożywionej

Szata roślinna

Lesistość gminy jest wysoka i wynosi 49,3%, podczas gdy średnia dla powiatu słupeckiego wynosi 15,3, i województwa wielkopolskiego 25,7%. Powierzchnia gruntów leśnych stanowi 4096,8 ha, z czego same lasy zajmują 3981,1 ha. Z tego powierzchnia lasów publicznych wynosi 3778,1 ha, natomiast lasów prywatnych 318,7 ha. Z ogólnej powierzchni lasów publicznych 3768,9 ha stanowi własność Skarbu Państwa, z czego 3767,7 jest administrowane przez Lasy Państwowe, a 9,2 ha stanowi własność gminy. Większe kompleksy leśne znajdują się w południowo-zachodniej części gminy w otoczeniu lotniska wojskowego, oraz w części północno-wschodniej w rejonie Wylatkowa, Ostrowa i Smolników Powidzkich. Według klasyfikacji geobotanicznej W. Szafera lasy w rejonie Powidza zaliczane są do Działu Bałtyckiego, III Wielkopolsko – Pomorskiej Krainy Przyrodniczo – Leśnej.

Las mieszany świeży (LMś) jest dominującym typem siedliskowym. Zwarte połacie tego siedliska spotkać można w rejonie Uroczyska Powidz. Na pozostałym obszarze typ ten zajmuje rozproszone powierzchnie, nieopodal jezior i cieków wodnych. Siedlisko to występuje na takich typach gleb jak gleby rdzawe, brunatne kwaśne, brunatne, czarne ziemie.

Drugim co do zajmowanego obszaru typem siedliskowym jest bór mieszany świeży (BMśw). Duży, zwarty kompleks tego siedliska występuje między Skurbaczewem, Wylatkowem, Smolnikami Powidzkimi i Orchówkiem. Na pozostałym terenie zajmuje on mniejsze lub większe płaty, wśród innych typów siedliskowych. Typ siedliskowy BMśw budują głównie gleby rdzawe oraz bielicowe.

Większe kompleksy boru świeżego (Bś) znajdują się nad Jeziorem Powidzkim, na półwyspie wysuniętym między Jezioro Powidzkie Małe a Powidzkie, a także wzdłuż wschodniego brzegu na uroczyskach Lipnica i Kosewo. Bór mieszany wilgotny (BMw) związany z glebą bielicową. Występuje na północnym brzegu Jeziora Niedzięgiel w sąsiedztwie wsi Wylatkowo. Siedliska lasu wilgotnego (Lw) występują wzdłuż cieków

wodnych i wykształcone są na czarnych ziemiach i glebach murszowych. Inne wilgotne zespoły leśne porastające siedliska olsu (typowego i jesionowego) reprezentowane są stosunkowo skromnie. Występują na terenach stale podmokłych, na glebach torfowych i murszowych. Większe zwarte zespoły olsu występują wzdłuż dolin rzecznych i jezior.

Lasy ochronne

W obrębie obszarów leśnych wyznaczono następujące kategorie lasów ochronnych:

- lasy wodochronne
- lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności państwa, stanowiące osłonę dla lotniska wojskowego

Występowanie takich kategorii lasów predysponuje je tylko do określonych form wykorzystania. Wstęp na teren o funkcjach obronnych wokół terenu wojskowego jest zabroniony, a funkcje ochronne lasów (wodochronne) wyznaczają podstawowy cel – ochronę lokalnych układów hydrograficznych i w szczególnych wypadkach mogą uszczuplać zasoby rekreacyjne środowiska. Lasy wodochronne położone są na terenie udokumentowanych zbiorników wód podziemnych i z tej racji podlegają szczególnemu traktowaniu.

W tabeli wskazano pomniki przyrody zlokalizowane w gminie Powidz, wpisane do ewidencji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Tab. Pomniki przyrody zlokalizowane w gminie Powidz

Nr ewid.	Miejscowość	Utworzony	Podstawa prawna	Rodzaj	Rodzaj obiektu	Opis
196	Dolina	16-12-1998	Rozp. Woj. Kon.	Grupa drzew	Daglezja zielona - 3 drzewa	obwód pierśnicy: 215-270 cm; wys: 36-38 m

Parki zabytkowe.

Na terenie gminy zabytkowy park znajduje się w Charbinie. Powstał w końcu XIX w., powierzchnia 1,2 ha. Jego obecny stan nie przedstawia jednak z przyrodniczego punktu widzenia większej wartości. Przy dworze rośnie jeszcze okazała robinia i stara lipa. Duże jesiony zostały wycięte. Park jest miejscem stałego występowania tylko kilku gatunków chronionych zwierząt: ropuchy szarej, żaby trawnej, kosa i dzwońca, poza tymi występują związane z sąsiednim gospodarstwem hodowlanym. Dotyczy to w pierwszej kolejności dwóch gatunków jaskółek, kopciuszka, wróbla i mazurka.

3.9. Świat zwierzęcy

Na terenie gminy w lasach, na polach i na terenach zabudowanych można spotkać: lisy, sarny, jelenie, jeże, krety, nietoperze, zające szaraki, króliki, myszy, szczury i wiewiórki pospolite. Z grubej zwierzyny występuje tutaj sarna, jelen, daniel i dzik. Ponadto z rzadkich gatunków chronionych ptaków występują bociany czarne, orły bieliki, czaple siwe, myszołowy oraz błotniaki stawowe. Inne gatunki ptaków gniazdujących i występujących dość pospolicie to: wrony siwe, gawrony, kruki, dzięcioły, kukułki, sowy, gęsi, kaczkę, jastrzębie, sokoły, gołębie, żurawie, kretogłowy oraz łabędzie. Fauna terenów rolniczych obejmuje głównie typowe gatunki zwierząt, najlepiej przystosowane do warunków środowiska monokultur roślinności pól uprawnych. Większe bogactwo faunistyczne występuje w kompleksach leśnych oraz na terenach rozciągających się wzdłuż obniżeń dolinnych w związku z czym na terenach tych może występować większa liczebność i różnorodność gatunkowa zwierząt (w tym gatunki objęte ochroną gatunkową), aniżeli na terenach upraw rolnych.

Przeważająca część obszaru gminy Powidz znajduje się w granicach "Obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji - Jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie". Granica tego obszaru na terenie gminy Powidz jest bardzo zbliżona do przebiegu granic Powidzkiego Parku Krajobrazowego. Obszar "Jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie" jest miejscem koncentracji ptaków wodnych (głównie różnych gatunków kaczek oraz łyski) podczas wędrówek. Rejon tych jezior jest jednocześnie jednym z 30 najważniejszych obszarów dla ptaków w czasie jesiennej migracji i zimowania na terenie Wielkopolski. Jezioro Skorzęcińskie (Niedzięgiel) jest też noclegowiskiem żurawi, gromadzącym co najmniej 200 osobników. Ponadto jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie są jednym z najważniejszych miejsc przystankowych dla łabędzi czarnodziobych w regionie (do 52 osobników).

Na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego stwierdzono jak dotąd 196 gatunków ptaków, 34 gatunki ssaków, 12 płazów, głównie żaby i ropuchę szarą, 5 gadów, głównie jaszczurki, padalce, zaskrońce, i 22 ryb, w tym gatunki o znaczeniu gospodarczym. Na terenie gminy Powidz najliczniejszą grupą zwierząt są ptaki. Jeziora są miejscem występowania wielu gatunków ptaków wodnych. Spośród innych gatunków zwierząt na terenie gminy można spotkać m.in.: jeże, krety, wiele gatunków drobnych gryzoni, nietoperze, lisy, borsuki, wydry, zwierzęta łowne, takie jak dziki, jelenie, sarny, daniele, oraz rzadko łosie.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Walory krajobrazu kulturowego gminy Powidz

Niniejsze opracowanie dotyczące stanu dziedzictwa kulturowego, jako jeden z elementów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz ma na celu określenie najważniejszych zagadnień z zakresu stanu zachowania i ewentualnej rewaloryzacji tzw. krajobrazu kulturowego gminy, w oparciu o

analizę historii rozwoju przestrzennego oraz istniejących obiektów zabytkowych. Główne funkcje gminy to gospodarka rolno-leśna oraz funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa.

Rys historyczny gminy.

„Gmina Powidz od początków swego istnienia, aż po dzień dzisiejszy znajduje się w granicach tzw. Wielkopolski właściwej, a ściślej w swoistym regionie historycznym tj. na Ziemi Gnieźnieńskiej. Są tutaj jeziora, strumyki, lasy, wzgórza i doliny. Początków osadnictwa na tych terenach należy szukać nawet przed 400 rokiem p.n.e. Prowadzone są prace archeologiczne na terenie Jeziora Powidzkiego, które wstępnie określiły ślady życia ludzkiego na ten czas. Po raz pierwszy w źródłach pisanych Powidz pojawia się w roku 1243, kiedy to 8.06. Bolesław Pobożny wydał w Gnieźnie dokument, w którym „mężowi rzetelnemu Baldwinowi „ polecił przeprowadzić kolonizację na majątności książęcej w Powidzu. Baldwin otrzymał dziedziczne wójtostwo na Powidzu. Pierwszy wójt Powidza prawdopodobnie pochodził z Flandrii. Od 1243 r. Powidz miał być miastem zbudowanym wg prawa magdeburskiego. Przywilej z roku 1243 został potwierdzony przez królów: Kazimierza Wielkiego, Kazimierza Jagiellończyka r. 1464, Zygmunta Augusta r. 1563, Stefana Batorego 1582.

Herb Powidza to złota korona królewska, otwarta, w stylu gotyckim XV w., umieszczona na polu czerwonym w kształcie tarczy. W dobie Jagiellońskiej (XV-XVI w.) w Wielkopolsce istniało 28 tzw. kluczy dóbr królewskich, których ośrodkami były miasta dysponujące wsiami oraz kompleksami wodnymi i leśnymi. Dzierżawcami i zarządcami tych dóbr byli starostowie, który to urząd zjawiał się za Władysława Czeskiego w Polsce. Powidz jako dobro monarsze, był ośrodkiem starostwa niegrodowego lub zwanego inaczej terenem. Już w XVI w. rozpoczął się proces wyłączenia określonych dóbr monarszych spod zarządu starosty generalnego wielkopolskiego. Starostwo powidzkie zostało wyłączone już w 1416 r.

W 1331 r. powidzcy mieszcianie walczyli z Krzyżakami, za co w 1364 r. król Kazimierz Wielki przyznał liczne przywileje, m.in. darował duży obszar puszczy, prawo rybołówstwa na jeziorach: Niedzięgiel, Białe i Czarne. W pierwszej połowie XV w., co najmniej przed 1441 r. istniała w Powidzu szkoła przy kościele parafialnym, podległa Akademii Krakowskiej, stąd powiedzenie „Dokąd idziesz ? Do Powidza, po rozum”.

Wielkopolska w 1580 r. dzieliła się na 29 powiatów. W powiecie gnieźnieńskim była dzierżawa powidzka. Posiadała ogółem 35 łańów. Były to własności ziemskie Powidza, Polanowa, Przybrodzina, Wylatkowa, Ruchocina, Wiekowa i Wiekówka. Rok 1655, rok najazdu szwedzkiego na Polskę, był początkiem ogromnego upadku gospodarczego i wojen, trwających aż do lat dwudziestych i trzydziestych XVIII w. Lustracja nakazana w 1659r. przez Sejm odnotowała ogromne zniszczenia. Liczba rzemieślników, m.in. w Powidzu zmniejszyła się o 63,2%. W 1661 r. było 26 domów osiadłowych i aż 75 pustych i spalonych.

Powidz w XVII w. znajdował się na trasie dróg handlowych łączących Śląsk z Pomorzem. Miał też kontakty handlowe z Poznaniem. Połączenia te sprzyjały rozwojowi gospodarczemu, szczególnie od drugiej ćwierci w. XVIII aż do utraty niepodległości, kiedy to zostały przerwane już w marcu 1774 r. W drugiej połowie XVIII w. w okolicy Powidza założono fabrykę szkła. Tak powstała Huta Powidzka. W 1768r. dokonano zmian administracyjnych w Polsce, m.in. powiaty: nakielski, kcyński i gnieźnieński

połączono w odrębne województwo gnieźnieńskie, w granicach którego był Powidz. W 1793 r. wyodrębniono powiat powidzki, który istniał do 1815 r. Lata 1793-1806 to okres rządów pruskich na ziemiach wielkopolskich. Wejście Prusaków do Powidza było początkiem utraty wszelkich przywilejów, wolności i swobód. W 1806 r. wybuchło w Wielkopolsce powstanie, kiedy po rozbiciu głównej armii Prus, armia Napoleona wkroczyła do Wielkopolski. Sukcesy powstania wielkopolskiego przyczyniły się w pewnym stopniu do utworzenia Księstwa Warszawskiego w lipcu 1807 r. na mocy traktatu tylżyckiego, w granicach którego znalazł się Powidz i powiat powidzki. Po zakończeniu wojen napoleońskich i ostatecznym zwycięstwie państw zaborczych nad Francją, kongres wiedeński z 1815 r. ustalił nowy porządek w Europie.

Powiat powidzki prawie w całości wraz z miastem Powidzem znalazł się w Wielkim Księstwie Poznańskim; skrawek powiatu powidzkiego włączono do Królestwa Polskiego. Granica prusko-rosyjska biegła m.in. przez Jezioro Powidzkie. Sytuacja ta trwała aż do chwili odzyskania niepodległości w 1918 r. Powidzianie brali udział w powstaniu listopadowym 29.11.1830 r., wiośnie ludów w marcu 1848 r., w powstaniu styczniowym 22.01.1863 r. W 1887 r. Powidz włączono do powiatu witkowskiego. 16.09.1896 r. uruchomiono już tor kolejki wąskotorowej Powidz-Gniezno, a Powidz-Anastazewo 1.10.1911 r. W 1910 r. Powidz miał 1200 mieszkańców. Znajdowała się tu poczta, telegraf i telefon. Była cegielnia, zakład budowlany, 2 sklepy kolonialno-delikatesowe, 4 oberże oraz 2 kowali, 4 krawców, 2 piekarzy, 2 rzemieślników, 2 stolarzy i 3 szewców. Właścicielem poczty, telegrafu i kolejki był Niemiec, Wilhelm Reschke. W 1891r. w szkole językiem wykładowym był język niemiecki, a nakaz nauki religii w tym języku wprowadzono w 1907r., co było przyczyną strajku szkolnego w Powidzu. 27.12.1918r. wybuchło powstanie wielkopolskie w Poznaniu, 29.12.1918r. w Powidzu. W nocy 29 grudnia 1918 Kompania Powidzka licząca około 120 osób pod wodzą Józefa Bilskiego obezwładniła pluton grenschutzu w Anastazewie. Kilka dni później do Powidza przybył gen. Grudzielski, który na uroczystej zbiórce Kompanii Powidzkiej, w obecności licznie zgromadzonych mieszkańców udzielił jej pochwały, a dowódcę J. Bilskiego awansował do stopnia podporucznika.

W 1919r. władze polskie dokonały nowego podziału na województwa. Do województwa poznańskiego włączono powiat witkowski, w tym Powidz. Powiat gnieźnieński przyłączono do województwa poznańskiego od 1.04.1927r.; zlikwidowano powiat witkowski. Powidz w latach dwudziestych był nadal miasteczkiem rzemieślniczorołniczym. Powidz pozbawiono praw miejskich na mocy ustawy z 23 marca 1933r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego i od 13.06.1934r. włączono, jako gromadę, do powiatu gnieźnieńskiego, na czele z sołtysem, jako organem wykonawczym i radą gromadzką. 12 września 1939r. Powidz znalazł się pod okupacją hitlerowską. 21 stycznia 1945r. został wyzwolony.

Po wojnie Powidz nadal należał do powiatu gnieźnieńskiego, ale został przyłączony do gminy witkowskiej. Reformy administracyjne spowodowały, że w 1972r. utworzono nowe gminy, w tym Powidz, do której należało 9 wsi sołeckich. Na mocy ustawy z 28 maja 1975r. od 1 czerwca 1975r. Powidz znalazł się w nowo utworzonym województwie konińskim oraz gminie witkowskiej. Faktycznie pozbawiono go praw gminnych 31 grudnia 1975r. Dzięki staraniom mieszkańców Powidza, gminę reaktywowano w 1995r. W 1998 utworzono powiaty i Powidz znalazł się w powiecie Słupeckim. Nowy podział

administracyjny w 1998 sprawił, że gmina Powidz należy do województwa wielkopolskiego”.

źródło: Strategia rozwoju gminy Powidz

Poniżej przedstawiono krótki rys historyczny wybranych miejscowości gminy.

Powidz miejscowość położona 27 km na pd.-zach. od Gniezna, na pojezierzu Gnieźnieńskim. Popularna od ponad 80 lat miejscowość letniskowa, a także stare osiedle posiadające prawa miejskie w latach 1243-1934. Osada była korzystnie położona na szlaku handlowym, który prowadził z Torunia do Wrocławia. Najstarszym śladem osadnictwa na tym terenie jest grodzisko typu stożkowatego, usytuowane między dzisiejszą wsią a jeziorem. W miejscu tym prawdopodobnie znajdował się zamek. Prawa miejskie zostały nadane w 1243 r. z rąk Bolesława Pobożnego, 10 lat wcześniej niż Poznań. Po zniszczeniu miasta w 1454 r. potwierdzenie przywilejów nastąpiło przez Kazimierza Jagiellończyka. Był siedzibą starostwa niegrodowego i komory celnej. W XV w. W 1793 –1815 był siedzibą powiatu. Powidz słynął ze swojej szkoły podległej Akademii Krakowskiej. W okresie zaborów był pod panowaniem pruskim, gdzie granica z Królestwem Polskim przebiegała przez środek Jeziora Powidzkiego. Takie położenie przyczyniło się do tego, że w okresie powstań z 1831 i 1863 roku znajdował się tu punkt przerzutowy Wielkopolan w szeregi powstańcze. W latach 1918 - 1919 miejscowa ludność aktywnie uczestniczyła w walkach powstania wielkopolskiego. W latach powojennych dzięki dużemu, czystemu jezioru i dobrym warunkom klimatycznym powstało tutaj popularne w województwie i kraju uzdrowisko. Dużą atrakcją stały się zbudowane w 1922 roku łazienki stojące częściowo w wodzie, oraz spacery po 60-metrowym pomoście. Obecnie znajduje się tutaj ośrodek wczasowy, kąpielisko z plażą, domki kempingowe oraz pole namiotowe. Na północ od Powidza, w Przybrodzinie znajduje się zespół domków letniskowych i kąpielisko.

We wsi będącej dzisiaj siedzibą gminy reaktywowanej w 1995 roku na skutek starań mieszkańców, zachował się dawny układ urbanistyczny z prostokątnym rynkiem otoczonym parterowymi XIX wiecznymi domkami. Na rynku i przyległych uliczkach zabudowa jednolita, parterowa, kalenicowa. Na miejscu XI wiecznego drewnianego kościoła stoi dziś neogotycki kościół św. Mikołaja, który został zbudowany w 1863 roku. Obecny kościół stoi w miejscu, gdzie w czasach pogańskich oddawano cześć bożkom.

Kościół posiada kilka cennych zabytków. Najstarszym z nich jest gotycka drewniana rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem na lwie pochodząca z końca XIV wieku. Należała ona do zespołu figur stojących dawniej w narożnikach rynku powidzkiego, odnowiona w latach 50 - tych. Obecnie znajduje się w Muzeum Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Z początku XVII wieku pochodzi znajdujący się na prezbiterium duży obraz przedstawiający Matkę Boską ze świętymi oraz fundatorem obrazu, przypuszczalnie należy on do szkoły weneckiej. Do zabytkowego wyposażenia kościoła należy również monstrancja w stylu regencji, wykonana ze srebra wyklepywanego z 1741 roku, jak również obraz z Chrystusem na krzyżu powstały w 1738 roku w stylu późnobarokowym. Do 1941 kościół posiadał dwa dzwony wykonane prawdopodobnie przez lotaryńskiego ludwisarza w 1637 roku. W czasie okupacji zabytkowe dzwony zabrali Niemcy, a kościół przeznaczyli na składnicę jagód. Decyzją wojewódzkiego konserwatora zabytków, kościół wraz z domem pogrzebowym tworzy zabytkowy zespół kościelny. Przy ulicy

Wodnej położony jest dworek wybudowany na początku XX wieku, a w zachodniej części wsi stoi XIX wieczny wiatrak koźlak. Na południe od Powidza rozciąga się duże lotnisko wojskowe zbudowane przez Niemców około 1940 roku, a powiększone w latach 50 - tych.

Przybrodzin - miejscowość letniskowa, dawniej rolnicza, nad północno-zachodnią zatoką Jez. Powidzkiego. Przybrodzin istniał przed 1523 rokiem. W 1618 roku były na jego terenie młyn i wiatrak. Obecnie miejscowość rekreacyjna.

Charbin - mała osada z majątkiem ziemskim przy południowym cyplu J. Skorzęcińskiego, piętrowy pałac z XIX w., park i zabudowania folwarczne, częściowo pochodzące z 2 połowy XIX w. Około 100 lat temu była już w pobliżu kolej żelazna.

Smolniki Powidzkie - wieś po północnej stronie Jeziora Smolnickiego, przy drodze prowadzącej z Powidza do Szydłowca. Otoczona lasami. W pobliżu miejscowości Ostrowo i Anastazewo.

Wylatkowo - wieś leżąca przy kompleksie leśnym (północno zachodni brzeg Jeziora Skorzęcińskiego). Jeszcze niedawno typowa wieś z rolniczymi gospodarstwami obecnie przekształcona w znacznej części w miejscowość wypoczynkową. Bezpośrednio przy wsi indywidualne obiekty rekreacyjne. Nowa kaplica katolicka. Wylatkowo było królewszczyzną. W 1464 r. Kazimierz IV zatwierdzając swobody mieszczan powidzkich nadał im Wylatkowo. Jeszcze w roku 1830 Wylatkowo należało do Powidza.

WYKAZ HISTORYCZNYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I HISTORYCZNYCH OBSZARÓW Z TERENU GMINY WPISANYCH DO REJSTRU ZABYTEKÓW ORAZ UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW

ANASTAZEWO

ZESPÓŁ OBIEKTÓW PRZEJŚCIA GRANICZNEGO (do 1914 r. granica prusko-rosyjska):

- a. pruska strażnica graniczna, ob. dom nr 28, mur. 1901r.
- b. zajazd, ob. dom, mur. 1913,

ZESPÓŁ STACJI KOLEJOWEJ:

- a. stacja kolejowa, ob. dom nr 25, mur. pocz. XX,
- b. parowozownia, ob. dom nr 26, mur., pocz. XX

CMENTARZ EWANGELICKI, 2 poł. XIX

CMENTARZ EWANGELICKI, 1 poł. XIX

CHARBIN

ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY:

a. pałac, mur., ok. poł. XIX, dobud. skrzydła pn. I. 80-te XIX, dobud. wieży ryzalitu, taras pocz. XX,

Rej. Zab. nr A-335/77 z dn. 21.05.1984r.

b. Brama, mur. Pocz. XX,

c. park, 2 poł. XIX

Rej. Zab. nr A-335/77 z dn. 21.05.1984

d. chlewnia, mur., pocz. XX,

e. budynek gospodarczy, mur., 3 ćw. XIX,

f. brama (na folwark), mur., pocz. XX,

g. czworak, ob. Dom nr 3, mur., 1 ćw. XX,

h. czworak, ob. Dom nr 5, mur., 1 ćw. XX,

OSTROWO

KAPLICZKA, mur., ok. 1905

KRZYŻ PRZYDROŻNY, kam.-żel., 1897

CMENTARZ EPIDEMICZNY, poł. XIX w.,

CMENTARZ EWANGELICKI, 2 poł. XIXw.

ZESPÓŁ SZKOŁY, ob. Zagroda nr 19,

a. szkoła, ob. dom. mur., ok. 1920,

b. budynek gospodarczy, drewn.-mur., ok. 1920

WIATRAK KOŹLAK, drewn., XVIII/XIX

Rej. Zabytków nr A-526/267 z dn. 4.11.1996

POLANOWO

CMENTARZ EWANGELICKI, 1 poł. XIX w.

ZESPÓŁ DWORSKI:

a. dwór, mur., 3 ćw. XIX,

b. czworak, ob. dom nr 1, mur., k.XIX.

POWIDZ

UKŁAD URBANISTYCZNY, XIII-XIX

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MIKOŁAJA, ul. Kościelna:

a. kościół, mur. 1863

Rej. Zab. nr A-339/81 z dn. 21.05.1984

b. kostnica, mur., 2 poł. XIX

Rej. Zab. nr A-339/81 z dn. 21.05.1984r.

c. kapliczka, mur., pocz. XX,

d. plebania, mur., 2 poł. XIX,

e. cmentarz przykościelny, XVIII

DOM PARAFIALNY, ob. Dom nr 21, ul. Piaski, mur. , 1920-1925

DOM SIÓSTR ELŻBIETANEK, ob. Dom rekolekcyjno-wypoczynkowy, ul. Park
Powstańców Wilkp. nr 9, mur., ok. 1900

KAPLICZKA ŚW. DUCHA, ul. Strzałkowska , mur., ok. 1928,

ZESPOŁ CMENTARZA RZYMSKOKATOLICKIEGO:

a. Cmentarz, 1 poł. XIX,

b. Kapliczka, mur. , 1912

CMENTARZ EWANGELICKI, 2 POŁ. XIX

DOM DLA UBOGICH, ob. dom, ul. Wojska Polskiego nr 2, mur., k.XIX

STACJA KOLEJOWA, ob. dom, ul. Kolejowa 7, mur., 1907r.

KARCZMA, ob. dom nr 1, ul. Warszawska, mur., 1890

POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU DWORSKIEGO, ul. Wodna nr 18:

a. park krajobrazowy, k.XIX

b. ogrodzenie, mur., k.XIX

ul. 29 Grudnia

DOM nr 3, mur., ok.1900,

DOM nr 5, mur., 2 poł. XIX,

DOM nr 7, mur., ok.1910,

DOM nr 26, mur., ok.1900-1908,

ul. Kościelna

DOM nr 10, mur., 2 poł. XIX,

DOM nr 13, mur., 2 poł. XIX,

DOM nr 14, mur., ok.1930,

DOM nr 19, mur., ok.1932,

DOM nr 21, glin.-mur., k.XIX,

DOM nr 29, glin.-mur., k.XIX,

ul. Krótka

DOM nr 1, mur., ok.1920,

Park Powstańców Wielkopolskich

DOM nr 2, mur., ok.1915,

DOM nr 5, mur., ok.1930,

DOM nr 6, mur., ok.1905,

DOM nr 11, mur., k. XIX,

DOM nr 12, mur., k.XIX,

DOM nr 15, mur., 2 poł. XIX,

DOM nr 20, glin.-mur., 2 poł. XIX,

DOM nr 23, mur., ok.1900,

ul. Piaski

DOM nr 23, mur., k. XIX,

DOM nr 25, mur., 2 poł. XIX,

ul. Strzałkowska

DOM nr 17, mur., 1935,

ul. Warszawska

DOM nr 5, mur., k.XIX,

DOM nr 7, mur., ok.1905,

DOM nr 8, mur., ok.1900,

DOM nr 9, mur., k.XIX,

DOM nr 19, mur., XIX,

DOM nr 22, mur., ok.1905,
DOM nr 27, mur., ok.1900,

ul. Wodna
DOM nr 9, mur., 1918-1920,
DOM nr 10, mur., ok.1900,

ul. Wojska Polskiego
DOM nr 6, mur., 1911,
WIATRAK Koźlak, ul. Kolejowa, 1792,

PRZYBRODZIN

CMENTARZ EWANGELICKI, poł. XIX,

SMOLNIKI POWIDZKIE

CMENTARZ EWANGELICKI, 2 poł. XIX,
ZESPÓŁ SZKOŁY, ob. Zagroda nr 3:
a. szkoła, ob. dom, mur., 1904,
b. budynek gospodarczy, mur., 1908,

WYLATKOWO

KAPLICZKA, mur. , k.XIX, odbud. 1945,
KAPLICZKA, mur., k.XIX, odbud. 1945r,
CMENTARZ EWANGELICKI, ok. poł. XIX,
DOM nr 28, mur., k.XIX,
DOM nr 30/30A, mur., ok.1900.

4.2. Stanowiska archeologiczne

Na rysunku studium przedstawiono ponad 70 stanowisk archeologicznych położonych na terenie gminy, znanych głównie z badań powierzchniowych, a więc rozpoznanych tylko wstępnie. Dopiero pełne rozpoznanie stanowiska, poprzez prace wykopaliskowe pozwoli dokładnie sprecyzować jego wartość poznawczą. Także zasięg stanowiska wyznaczony na podstawie badań powierzchniowych nie zawsze jest zasięgiem, który dokładnie odpowiada występowaniu pozostałości pradziejowego osadnictwa pod ziemią. Tak więc wyznaczony na mapach zasięg stanowiska należy traktować orientacyjnie, może okazać się bowiem podczas prac ziemnych, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonych na podstawie obserwacji powierzchniowych zasięgów stanowisk. W przypadku koncentracji stanowisk na danym obszarze operuje się pojęciem strefy intensywnego występowania stanowisk archeologicznych. Sytuacja taka występuje wokół zbiorników wodnych, dolinach cieków wodnych oraz na niektórych terenach wysoczyznowych. Wytyczne konserwatorskie w

zdecydowanej większości przypadków (z wyjątkiem grodzisk) nie zakazują prowadzenia inwestycji w strefie występowania stanowisk archeologicznych, jednakże w takich przypadkach niezbędne jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Należy się wtedy liczyć z wymogiem zapewnienia przez inwestora nadzoru archeologicznego nad prowadzonymi pracami ziemnymi. Działalność inwestycyjna w strefie "W" ochrony archeologicznej na etapie projektowania wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który określi warunki dopuszczające do realizacji inwestycji: nadzory archeologiczne, ratownicze badania wykopaliskowe.

Szczególną ochroną objęte jest stanowisko wpisane do rejestru zabytków:

Powidz – stanowisko archeologiczne AZP 52-37/6 – grodzisko tzw. „Góra Zamkowa” wpisana do rejestru zabytków pod nr 1349/A decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 1.03.1972r., przepisanej do księgi C rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod nr rejestru 35/Wlkp/C decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu z dnia 26.11.2009r. Jest to średniowieczne grodzisko stożkowe. Forma zbliżona do czworoboku z zaokrąglonymi rogami, wymiary górą 44x40 m., dołem 80x75 m. Od strony jeziora wysokość 11 m, od strony przeciwległej 2,5 m. Na szczycie fundamenty kamienne czworobocznego budynku o wym. 4x4 m. Od pn. przylega osada przyrodowa. Położenie: między Powidzem a Jeziorem Powidzkim, na wschód od rynku i szkoły, na krawędzi wzniesień na zachodnim brzegu jeziora, przy łące, na wzgórzu porośniętym drzewami.

Wykaz stanowisk w poszczególnych miejscowościach gminy.

<i>L.p.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Liczba stanowisk</i>
1	ANASTAZEWO	4
2	OSTROWO	27
	POLANOWO	12
3	POWIDZ	16
4	PRZYBRODZIN	7
5	SMOLNIKI POWIDZKIE	7
6	WYLATKOWO	3

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Dla obszaru Województwa Wielkopolskiego nie ma sporządzonego audytu krajobrazowego.

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

6.1. Ludność gminy.

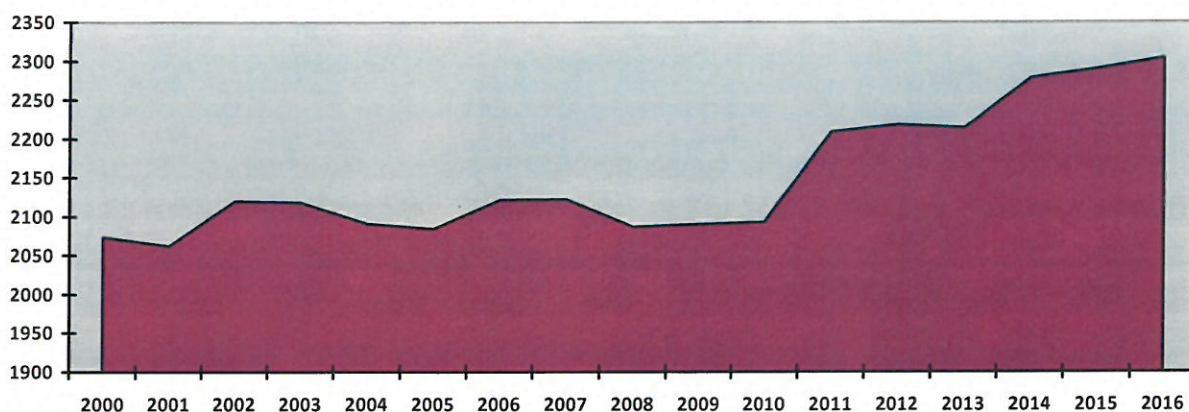
Rozwój ludnościowy gminy w latach 2000- 2016 przedstawia tabela. Status gminy, Powidz uzyskał w 1972 r., ale już w roku 1975 r. włączono teren gminy do gminy Witkowo. W roku 1994 r. gmina została reaktywowana, stąd dostępne dane mogą pochodzić tylko z tamtego okresu.

<i>Lata</i>	<i>Ogółem</i>
2000	2073
2001	2062
2002	2120
2003	2118
2004	2091
2005	2084
2006	2121
2007	2122
2008	2087
2009	2090
2010	2092
2011	2209
2012	2218
2013	2214
2014	2278
2015	2290
2016	2304

źródło: roczniki statystyczne GUS

Lata 2000-2016 cechują się dodatnim przyrostem naturalnym. Liczba ludności w tym okresie wzrosła w gminie o 231 osób, tj. 11,14 %. Przedstawione dane świadczą o pozytywnej tendencji demograficznej. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 28 osób/km², i jest dużo niższa niż średnia dla powiatu słupeckiego - 77 osób/km².

wykres: dynamika ruchu naturalnego w gminie Powidz:

źródło: roczniki statystyczne GUS

W poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze czynniki charakteryzujące dynamikę rozwoju ludności.

Ruch naturalny ludności w gminie

rok 2000

Gmina	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				<i>na 1000 ludności</i>				
Powidz	-	-	-	-	-	10,53	12,44	-1,91
Powiat Słupecki	-	-	-	-	-	11,57	8,51	3,06

źródło: rocznik statystyczny GUS

rok 2015

Gmina	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
<i>w liczbach bezwzględnych</i>				<i>na 1000 ludności</i>				
Powidz	14	27	27	0	6,12	11,80	11,80	0
Powiat Słupecki	298	597	582	15	5,00	10,01	9,76	0,25

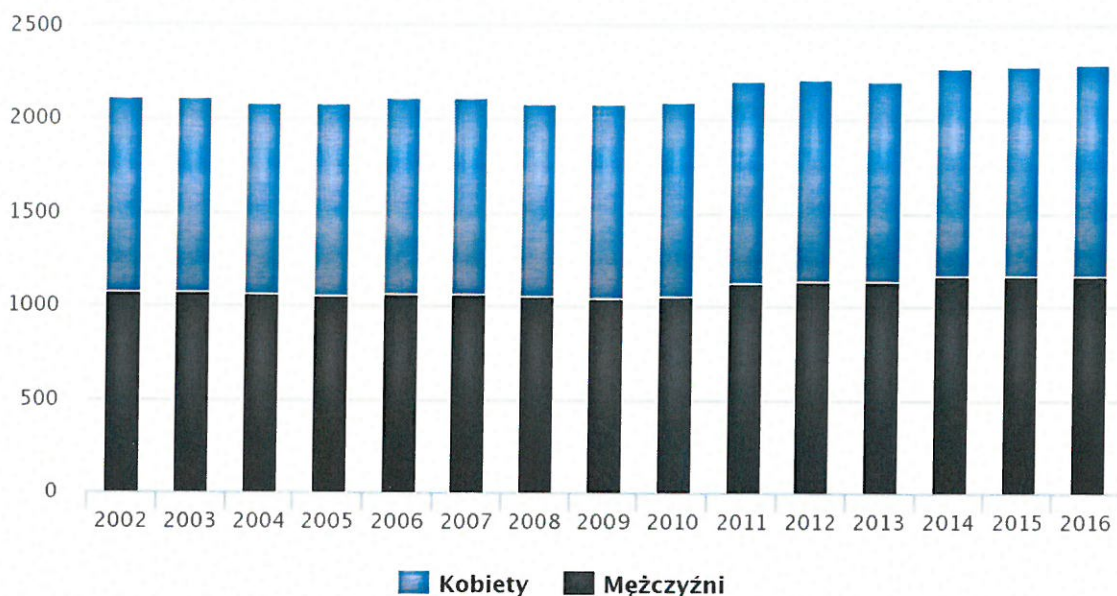
źródło: roczniki statystyczne GUS

Na ogólną liczbę 2304 mieszkańców gminy w 2016 r. mężczyźni stanowią 1167 osób, co stanowi 50,7% ogółu. Liczba kobiet wynosi 1137 osób.

Populacja – Gmina Powidz w latach 2002 – 2016

(Źródło: GUS)

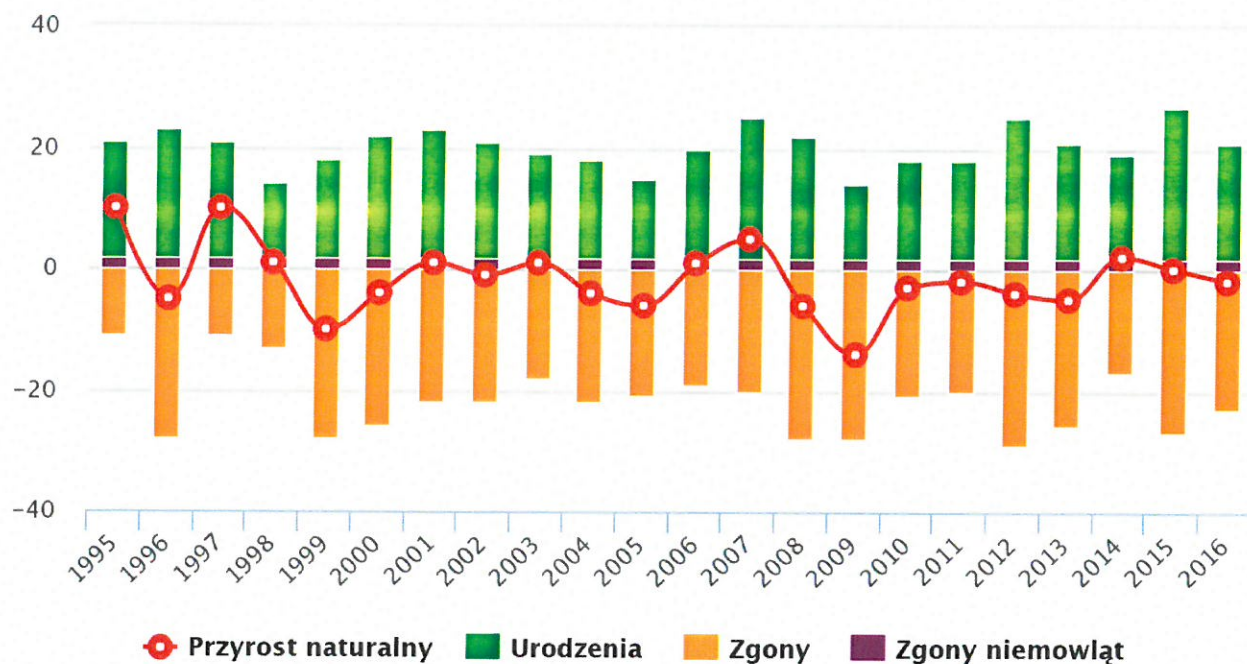

www.polskawliczbach.pl

Społeczeństwo jest zmaskulinizowane: na 100 kobiet przypada 103 mężczyzn.

Przyrost naturalny w latach 1995–2016 w gminie Powidz

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

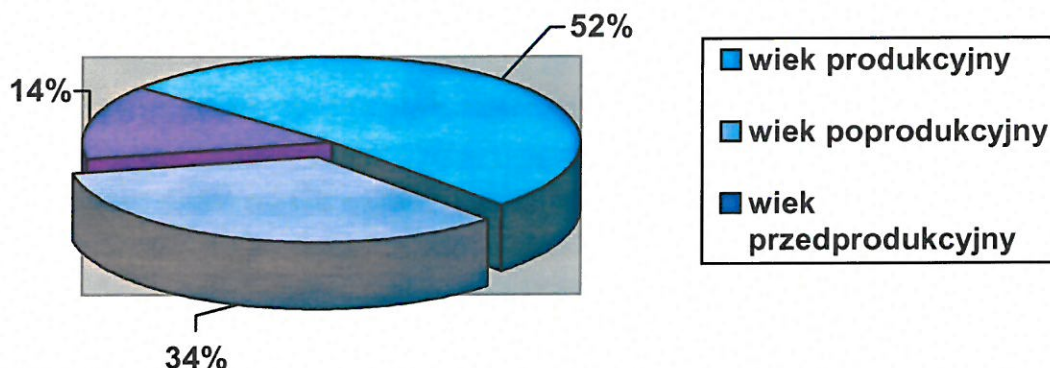
Struktura zawodowa ludności.

tabela. Struktura ludności według kryterium ekonomicznego w 2015 roku.

Przedział wieku		Liczba osób	Udział procentowy (%)
Przedprodukcyjny	ogółem	390	14,16
	w tym kobiet	194	
Produkcyjny	ogółem	1434	52,05
	w tym kobiet	622	
Poprodukcyjny	ogółem	931	33,79
	w tym kobiet	466	
Ogółem		2755	

źródło: rocznik statystyczny GUS

struktura ludności wg kryterium ekonomicznego

W gminie największy odsetek stanowią osoby w wieku produkcyjnym, który wynosi 52%. Kolejną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast najmniej jest ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Struktura zatrudnienia wg działów gospodarki narodowej:

Gmina	Ogółem				
		<i>Rolnictwo łowiectwo leśnictwo i rybactwo</i>	<i>Przemysł i budownictwo</i>	<i>Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wannie i gastronomia; informacja i komunikacja</i>	<i>Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi</i>
	245 (w tym kobiet 115)	-	-	39	87

źródło: rocznik statystyczny GUS

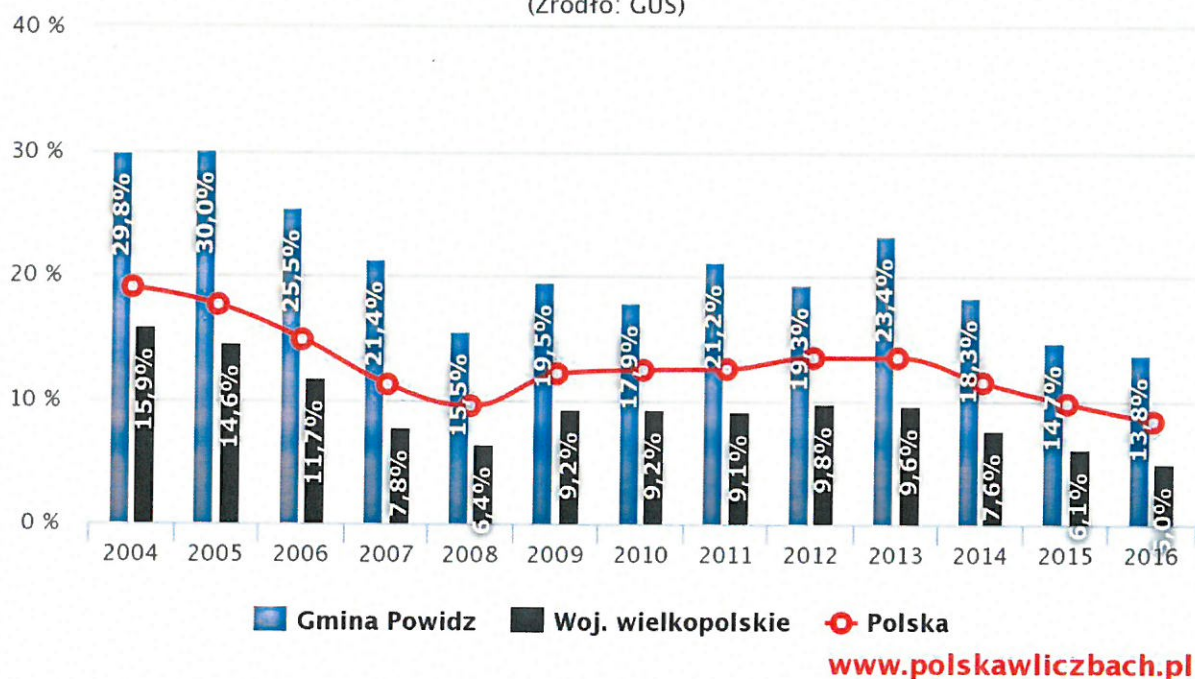
Jak wynika z powyższej tabeli najczęściej osób było zatrudnionych w dziale związanym z działalnością finansową i ubezpieczeniową; obsługą rynku nieruchomości oraz pozostałymi usługami – 35,51%. Dla działu 1 i 2 rocznik statystyczny nie przedstawia danych ze względu na ochronę danych statystycznych.

Stopa bezrobocia

W roku 2015 na terenie gminy było zarejestrowanych 127 osób bezrobotnych, z czego mężczyźni stanowili 62 osoby, natomiast kobiety – 65 osób. W roku 2000 liczba osób pozostających bez pracy wynosiła 222 osób (w tym 128 kobiet), co pokazuje korzystny trend w walce z bezrobociem. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w gminie 8,9%, podczas gdy wskaźnik ten dla powiatu słupeckiego wynosił 6,8%. W roku 2013 udział bezrobotnych wśród ludności czynnej zawodowo kształtował się na poziomie 14,6%, i w kolejnym roku spadł do 11,2 %.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Powidz w latach 2004 – 2016

(Źródło: GUS)

Na tle województwa wielkopolskiego, jak i kraju stopa bezrobocia była dużo wyższa niż średnie, co wskazuje na jeszcze niekorzystną tendencję w tym obszarze życia.

Jakość życia mieszkańców.

Pod hasłem „jakość życia” rozumiemy ogół warunków życia ludności w gminie. Składają się na to warunki mieszkaniowe, poziom wyposażenia w usługi, rynek pracy, a także jakość środowiska przyrodniczego oraz poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Dla lepszego zobrazowania problemu wykonano poniższe zestawienie. Dzięki tego typu zestawieniom możemy porównać gminę Powidz z innymi gminami. Analiza wybranych, podstawowych i zasadniczych dla tematu, wskaźników wykazuje generalnie korzystną pozycję gminy dla jej dalszego rozwoju. Głównie powinien to być rozwój jakościowy, ukierunkowany na wzmocnienie stanu środowiska przyrodniczego, zwiększenie ładu przestrzennego poszczególnych wsi w powiązaniu z wykształceniem w niektórych przypadkach nowych, wzbogających, funkcji.

Oceniając poziom życia mieszkańców gminy Powidz przeprowadzono analizę porównawczą, w której zostały uwzględnione następujące mierniki:

- warunki zamieszkania,
- sytuacja w zakresie usług,
- elementy charakteryzujące organizację życia codziennego.

Warunki mieszkaniowe

Na terenie gminy dominuje budownictwo mieszkaniowe indywidualne. Należy dążyć do stałej poprawy warunków mieszkaniowych i zdać sobie sprawę z wielkości potrzeb perspektywicznych, pozwalających na poprawę warunków mieszkaniowych ludności, zarówno w aspekcie ilościowym jak i jakościowym.

Tab. Warunki mieszkaniowe

L.p.	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Liczba izb w mieszkaniu	Przeciętna			
					Liczba osób na		Powierzchnia użytkowa w m ²	
					1 mieszkanie	1 izbę	1 mieszkanie	na 1 osobę
Województwo	1163001	4713409	93815296	4,05	2,99	0,74	80,7	27,0
Powiat słupecki	18300	77855	1575823	4,25	3,26	0,77	86,1	26,4
Gmina Powidz	824	3601	73565	4,37	2,78	0,64	89,3	32,1

źródło: rocznik statystyczny GUS

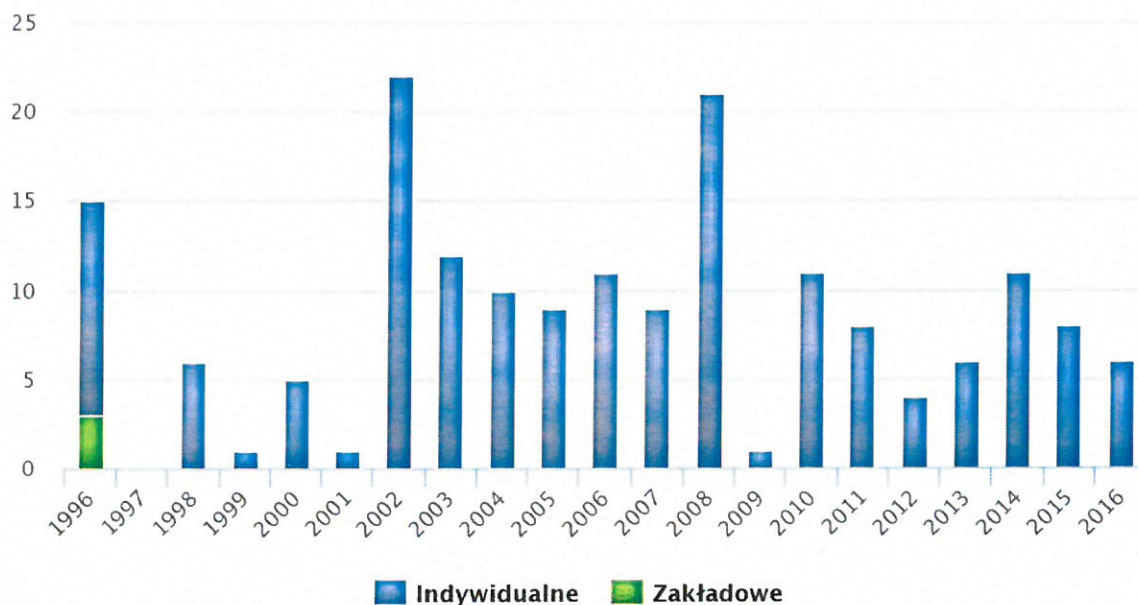
Na podstawie danych archiwalnych oraz powyższej tabeli można zaobserwować stałą poprawę w zakresie warunków mieszkaniowych ludności gminy Powidz. W roku 2000 średnia powierzchnia użytkowa w m² przypadająca na 1 mieszkańca wynosiła 20,9, natomiast obecnie jest to już 32,1 m². W stosunku do roku 2000 liczba mieszkań wzrosła również o 179, a powierzchnia użytkowa o 30899 m². Liczba osób na 1 mieszkanie

wynosiła 3,68 w roku 1997, natomiast obecnie jest to 3,48. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności w roku 2013 wynosiły 27, w kolejnym roku wzrosły do 49. Dla powiatu wskaźnik ten w 2015 roku wynosił 34.

Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 1996–2016

(Źródło: GUS)

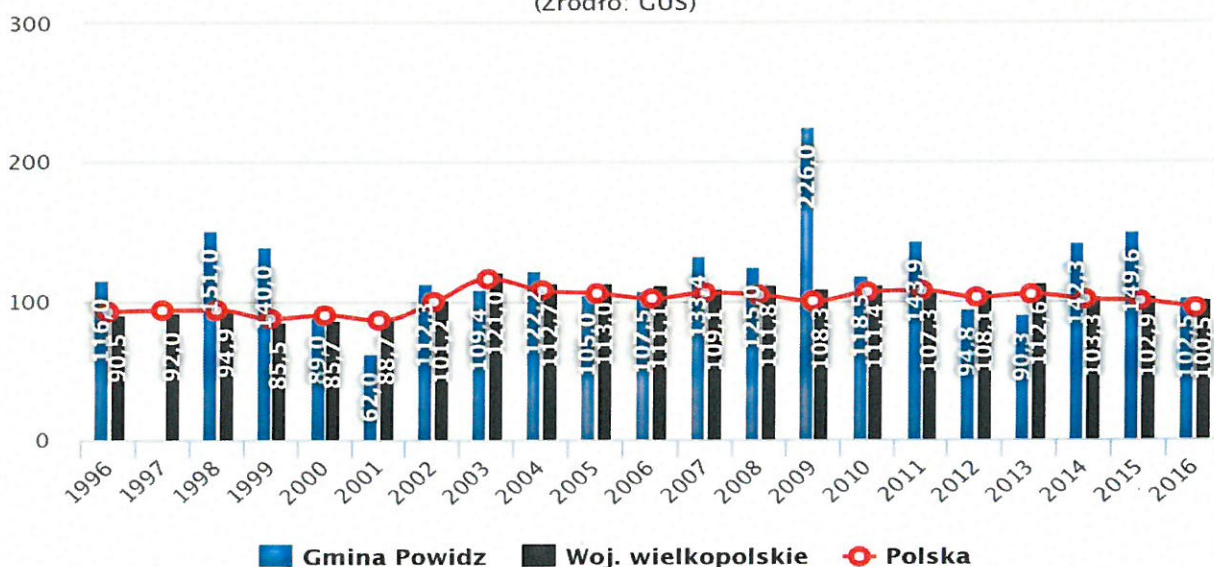

www.polskawliczbach.pl

W latach 2002 – 2008 obserwuje się najwyższy wskaźnik mieszkań oddawanych do użytkownikom. W kolejnych latach wskaźnik ten ulegał okresowym wahaniom, z tendencją spadkową od roku 2014.

Powierzchnia (m²) nieruchomości oddanych do użytku w 96–2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Analizując powyższy wykres można odnotować korzystne warunki pod względem powierzchni wyrażonej w m² oddawanych do użytkowania nieruchomości w latach 1996-2016. W wielu latach wskaźniki te przewyższały średnią dla województwa, jak i w skali kraju.

Podsumowując powyższe dane można zauważyć że warunki mieszkaniowe na terenie gminy charakteryzują się lepszymi wskaźnikami w odniesieniu zarówno do powiatu słupeckiego, jak i całego województwa.

6.2. Usługi.

Drugim działem gospodarki, który odgrywa rolę w rozwoju gminy Powidz są usługi, wśród których największą dynamikę rozwoju wykazuje prywatna działalność handlowa. Ta sfera gospodarki charakteryzuje się najsilniejszym powiązaniem z ogólnymi procesami zachodzącymi w kraju. Reaguje ona na zmiany systemu prawnego i finansowego konstruowanego na szczeblu centralnym, a także na preferencje stwarzane na szczeblu lokalnym. Ponieważ w ramach działalności usługowej występują przede wszystkim małe firmy, dlatego też charakteryzują się one dużą elastycznością i zdolnością do adaptacji wobec zmieniających się warunków.

Na terenie Powidza działa zakład podstawowej opieki zdrowotnej przy Parku Powstańców Wielkopolskich 25. Mieszkańcy mają możliwość dokonywania zakupów w licznej sieci sklepów działających w Powidzu oraz większych jednostkach wiejskich. Analiza rozmieszczenia placówek usługowych według wsi prowadzi do pewnych prawidłowości przestrzennych w ich rozkładzie na terenie gminy. Obiekty te zlokalizowane są głównie w najbardziej zurbanizowanej, części gminy: w ośrodku gminnym – Powidz, Przybrodzinie, Ostrowie i Wylatkowie. W pozostałych miejscowościach zlokalizowane są najczęściej małe sklepy spożywcze i małe obiekty świadczące usługi. Najważniejszym ośrodkiem usługowym w gminie jest Powidz, gdzie zlokalizowana jest większość placówek tego typu. Miejscowość ta stanowi lokalny ośrodek usługowy, co jest związane z dobrą dostępnością komunikacyjną oraz wyposażeniem w usługi o wyższym stopniu specjalizacji. Trzeba jednak stwierdzić, że gmina Powidz znajduje się również w zasięgu oddziaływania ośrodka usługowego wyższego rzędu jakim jest Poznań, Września, Gniezno czy Konin.

W miejscowości Powidz można wyróżnić skoncentrowanie usług w pobliżu parku oraz w strefie przyjeziornej. Tutaj mieści się Dom Kultury, placówka pocztowa, oddziały banków apteki, kościół, czy Powidzki Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ponadto w strefie tej zlokalizowane są usługi handlu i gastronomii - restauracja. Pozostałe jednostki osadnicze w gminie posiadają raczej skromne zaplecze usługowe, cechują się mniejszą liczbą zakładów i mniej różnorodną strukturą. Nastawione są głównie na obsługę ruchu turystycznego. Uwarunkowania takie wiążą się z silnym uzależnieniem rentowności zakładu usługowego od liczby mieszkańców wsi, w której zakład funkcjonuje i od liczby zakładów tej samej branży w danej miejscowości. Dlatego też zakład usługowy musi liczyć przede wszystkim na usługobiorców ze swojej wsi lub turystów.

W 2016r. na terenie gminy Powidz działała 1 szkoła podstawowa z oddziałami gimnazjalnymi, która posiadała 7 oddziałów. Do szkoły uczęszczało 124 uczniów.

- Szkoła Podstawowa z oddziałami gimnazjalnymi im. Kompanii Powidzkiej 1918r. ul. Park Powstańców Wielkopolskich 1

Szkoła gimnazjalna posiadała 3 oddziały, i w roku szkolnym 2015/2016 uczęszczało do placówki 63 uczniów.

W zakresie wychowania przedszkolnego w gminie działa 1 przedszkole zlokalizowane w Powidzu z trzema oddziałami. Przedszkola te posiadały łącznie 59 miejsc, i tyle też dzieci korzystało z opieki przedszkolnej. Gmina nie posiada natomiast żłobków.

W gminie działa 1 biblioteka publiczna, która posiada księgozbiór 19,7 tys. woluminów. Biblioteka ta nie miała filii w innych miejscowościach gminy. Z biblioteki korzystało 542 czytelników, którzy w 2016r. wypożyczyli książki 10,5 tys. razy, co daje 19,3 książki na czytelnika.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uwzględniana się potrzeby w zakresie obronności i bezpieczeństwa. Każda z gmin zobowiązana jest do opracowania planów i programów związanych z obroną cywilną, które podlegają okresowej aktualizacji i są przystosowywane do aktualnych wymogów w tym zakresie. Obszar gminy objęty jest działaniem Komisariatu Policji w Strzałkowie, który podlega pod Komendę Powiatową Policji w Słupcy. W sezonie uruchomiony jest Sezonowy Posterunek Policji w Powidzu. Nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa także Ochotnicza Straż Pożarna w Powidzu.

Do największych zagrożeń związanych z bezpieczeństwem ludności i jej mienia na terenie gminy Powidz należy wskazać:

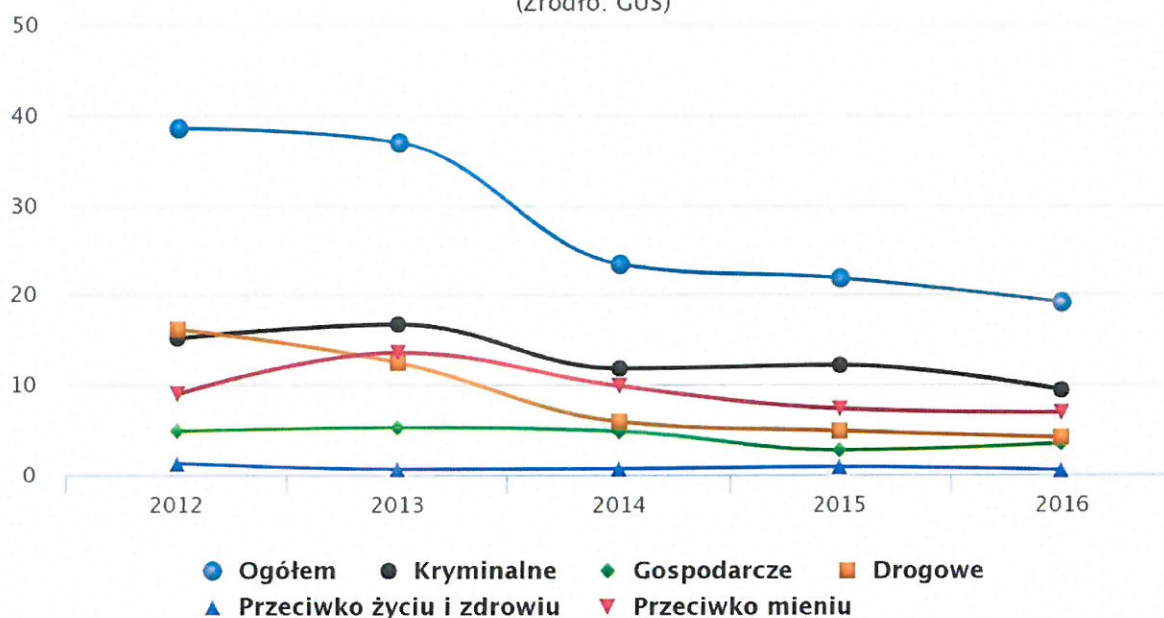
- Zagrożenia komunikacyjne związane z przebiegiem przez teren gminy głównych dróg.
- Zagrożenia związane z patologiami społecznymi.
- Zagrożenia związane z wykonywaną pracą.
- Zagrożenia związane z korzystaniem z akwenów wodnych.

W 2016 roku w gminie Powidz stwierdzono szacunkowo 19 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 8,30 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Powidz wynosi 87,30% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Powidz najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 4,06 (wykrywalność

79%) oraz przeciwko mieniu - 2,97 (wykrywalność 71%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,78 (100%), o charakterze gospodarczym - 1,49 (84%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,20 (91%).

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Powidz w latach 2012 – 2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki przestępstw jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców powiatu oraz mieszkańców gminy Powidz.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Podczas prowadzenia prac planistycznych związanych z wyznaczeniem kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, najpierw zostały określone szczegółowo uwarunkowania, które występują na terenie gminy Powidz, które mają jednocześnie wpływ na możliwości dalszego jej rozwoju przestrzennego. W części tekstowej studium w dziale poświęconym uwarunkowaniom, oraz na rysunku studium zostały przedstawione informacje obejmujące dane ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, kulturowe które stały się częścią składową prac analitycznych pozwalających na określenie zapotrzebowania gminy na nowe tereny rozwojowe. W dalszej części prac projektowych związanych z opracowaniem studium brano pod uwagę tereny, które są już objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, oraz tereny dla których przystąpiono do opracowania takich planów. Analizie zostały poddane również decyzje o warunkach zabudowy, jakie zostały wydawane na terenie gminy Powidz. W toku pozyskiwania i dalszej analizy powyższych materiałów można było określić przyszłe

zapotrzebowanie na rozwój przestrzenny gminy, w odniesieniu do różnych kategorii zagospodarowania terenu.

Prace analityczne, których zadaniem było określenie możliwości gminy w zakresie dalszego kreowania rozwoju przestrzennego odbywały się w różnych formach, i obejmowały m.in.:

- badanie danych statystycznych i materiałów wejściowych,
- przegląd dostępnych materiałów kartograficznych,
- przeprowadzenie inwentaryzacji terenu,
- analizie porównawczej dostępnych materiałów planistycznych tj. dotychczasowego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”, uchwalonego Uchwałą Nr XXVII/234/98 Rady Gminy w Powidzu z dnia 08 kwietnia 1998 r., ze zmianami, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy,
- prezentacje i spotkania z przedstawicielami Urzędu Gminy podczas których rozpatrywano różne aspekty życia społeczno-gospodarczego, uwarunkowania środowiskowe, kulturowe czy też możliwości finansowe gminy, których celem było wskazanie potrzeb gminy w zakresie jej rozwoju przestrzennego,
- badania własne wykonywane w ramach zespołu projektowego.

Uwarunkowania rozwoju gminy Powidz wynikają z funkcjonowania środowiska przyrodniczego, kulturowego, zachodzących przemian w sferach: społecznej, gospodarczej i infrastruktury technicznej. Rozwój gminy traktuje się jako efekt prowadzenia gospodarki lokalnej, czyli określony stan rzeczywistości społeczno-gospodarczej gminy. Podstawę analizy rozwoju lokalnego gminy stanowi charakterystyka uwarunkowań, wśród których wyróżnia się możliwości gminy determinujące rozwój społeczno-gospodarczy.

Możliwości rozwoju gminy oparte są przede wszystkim na:

- uwarunkowaniach przyrodniczych - czyste środowisko naturalne, znaczne powierzchnie kompleksów leśnych, dostęp do Jeziora Powidzkiego i Jeziora Niedzięgiel,
- znacznych arealach rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- rozwiniętym rolnictwie,
- rozwijającej się działalności usługowej i produkcyjnej, skupionej przede wszystkim w rejonie wsi Powidz,
- układzie komunikacyjnym gminy, opartym o drogę wojewódzką nr 262, drogi powiatowe oraz linię Gnieźnieńskiej Kolei Wąskotorowej, ze stacją we wsi Powidz,
- funkcjonowaniu wojskowej 33 Bazy Lotnictwa Transportowego wraz z lotniskiem,
- sąsiedztwem większych ośrodków miejskich – Gniezno, Września, Słupca, Konin, Poznań.

Potrzeby gminy związane są głównie z likwidowaniem głównych ograniczeń rozwoju:

W zakresie jakości życia mieszkańców i demografii:

- poziom bezrobocia wśród osób czynnych zawodowo,
- migracje młodych ludzi do większych miast,
- poziom wyposażenia w usługi mniejszych ośrodków,
- niż demograficzny,

W zakresie mieszkalnictwa:

- niski standard niektórych obiektów,
- dalszy rozwój mieszkalnictwa prywatnego, komunalnego i socjalnego,
- niezadawalający stan techniczny niektórych lokali.

W zakresie aktywności gospodarczej:

- duża liczba małych podmiotów gospodarczych,
- dalsze pozyskiwanie nowych inwestorów, wraz z ofertą inwestycyjną

W zakresie rolnictwa:

- wprowadzanie możliwości rozwoju działalności usługowej na terenach wiejskich,
- współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa.

W zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji:

- brak w pełni rozwiniętej sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i gazowniczej,
- niska jakość nawierzchni niektórych dróg na terenie gminy,

Czynniki zewnętrzne i finansowe:

- zbyt dużo zadań nakładanych na samorząd gminny w stosunku do przekazywanych środków finansowych,
- stan możliwości finansowych gminy.

Możliwości rozwoju gminy są związane z czynnikami rozwojowymi:

W zakresie jakości życia mieszkańców i demografii

- oferta terenów mieszkaniowych i usługowych,
- nieskażone środowisko naturalne

W zakresie mieszkalnictwa

- relatywnie dobre standardy zamieszkania – korzystne wskaźniki mieszkaniowe w przeliczeniu na mieszkańca,
- rezerwy terenów pod rozwój budownictwa,
- opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W zakresie aktywności gospodarczej

- dynamika rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,

- zaplecze dla rozwoju przemysłu rolnego,
- duży potencjał i zasoby siły roboczej,
- oferta terenów pod nowe inwestycje,
- potencjał dalszego rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznej,
- tendencje sprzyjające rozwojowi małych i średnich, elastycznych, dobrze przystosowanych do zmieniających się warunków gospodarczych przedsiębiorstw.

W zakresie rolnictwa

- tradycje rolnicze gminy,
- duże obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- dobrze rozwinięte rolnictwo, w tym hodowla zwierząt
- arealy łąk i pastwisk.

W zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji

- systematyczny rozwój infrastruktury gminnej,
- wykształcony układ komunikacyjny, który podlega dalszej rozbudowie i remontom.

Podsumowanie:

Czynniki przyczyniające się do rozwoju Powidza uwzględniają naturalne tendencje rozwojowe i lokalne tradycje, wartości i predyspozycje środowiska przyrodniczego, a także czynniki społeczne i gospodarcze. Działania na rzecz rozwoju gminy powinny zmierzać w kierunku:

- 1) systematycznego likwidowania głównych barier rozwoju, takich jak:
  - niedorozwój infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie sieci kanalizacyjnej i gazowniczej,
  - bezrobocie,
  - stopień wyposażenia w usługi podstawowe oraz wyższego rzędu,
- 2) podkreślenia i dalszego rozwoju wszystkich walorów gminy, głównie w sferze usług turystyki i rekreacji, usług, nieuciążliwego przemysłu.

Identyfikacja podstawowych zagadnień do rozwiązania.

- 1) zapewnienie przestrzennych podstaw rozwoju przedsiębiorczości w celu zwiększenia koniunktury gospodarczej gminy,
- 2) rozwijanie infrastruktury technicznej w szczególności w zakresie kanalizacji i gazyfikacji gminy,
- 3) rozwój usług oświaty (wyposażenie szkół, pomoce naukowe, modernizacja obiektów),
- 4) rozwój usług zdrowia,
- 5) rozwój usług kultury i sportu, szczególnie na terenach wiejskich, w celu zapewnienia atrakcyjnego programu dla mieszkańców gminy i przybyszów z zewnątrz w szczególności dzieci i młodzieży (ograniczenie patologii społecznych),

- 6) wykorzystanie zasobów środowiska kulturowego i przyrodniczego (walorów krajobrazu) dla potrzeb rekreacji, turystyki i wypoczynku,
- 7) ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- 8) przygotowanie oferty terenów inwestycyjnych,
- 9) rozwój drobnej wytwórczości,
- 10) działania zmierzające do zwiększenia potencjału przedsiębiorczości w gminie.

Gmina jako lokalny terytorialny system społeczny wykazuje wewnętrzną złożoność systemową. Jest nadsystemem składającym się z różnorodnych systemów. Jednym z nich są systemy funkcjonalne będące przejawem społecznego podziału pracy powstałego w toku rozwoju społecznego. Występują na trzech poziomach złożoności w postaci systemów: sektorowych (tj. ekonomicznego, kultury i politycznego), organizacji działalności zespołowej oraz materialno-technicznych.

Systemy sektorowe - ekonomiczny, kultury i polityczny (lub gospodarka, kultura i polityka) jako podstawowe człony podziału funkcjonalnego społeczeństwa i jego integracji są głównymi podsystemami funkcjonalnymi gminy. Ich elementarnymi składnikami są aktywne jednostki ludzkie wchodzące w skład mieszkańców gminy. Każdy z systemów sektorowych jest utworzony przez dominującą aktywność jednostek stanowiącą jeden z trzech rodzajów działalności: produkowania dóbr materialnych i usług (gospodarka), działalności kulturalnej i działalności kontrolno-organizacyjnej. Ich złożonymi składnikami są systemy organizacji działalności zespołowej (ekonomiczne, kultury i polityczne), w skład których z kolei wchodzi systemy materialno-techniczne.

Wszystkie systemy sektorowe posiadają to samo otoczenie wewnętrzne, na które składa się środowisko przyrodnicze i materialno-techniczne. Żaden system sektorowy nie może działać w oderwaniu od otoczenia materialnego. Otoczenie zewnętrzne systemów sektorowych gminy stanowią systemy sektorowe tego samego szczebla (tj. lokalnego - gminy sąsiadujące) oraz wyższego rzędu (tj. przede wszystkim regionu, w przypadku Powidza - regionu Wielkopolski), w którego skład wchodzi gmina. Struktura relacyjna systemów sektorowych to zarówno powiązania ich składników, jak i oddziaływania zachodzące między nimi oraz otoczeniem. Są to przede wszystkim powiązania społeczne międzysystemowe: ekonomiczne, kulturowe i polityczne stanowiące główne rodzaje działalności o charakterze systemotwórczym oraz ich kombinacje.

Podstawowe znaczenie dla rozwoju gminy Powidz posiada podsystem ekonomiczny, który kształtują ludzie uprawiający działalność gospodarczą ukierunkowaną na zaspokajanie potrzeb materialnych poprzez produkcję dóbr i usług. Gospodarka odgrywa nadrzędną rolę w stosunku do pozostałych systemów (tj. kultury i polityki).

Podstawowa działalność gospodarcza i jej dynamika rozwoju.

Działalność produkcyjna w gminie nie odgrywa dominującej roli, ponadto obserwuje się spadek liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W roku 2016 zarejestrowane były ogółem 194 podmioty gospodarcze (z tego m.in.: w sektorze rolniczym działało 11 podmiotów, w przemyśle 17 i w budownictwie 31 podmiotów). Z kolei w 2005 roku zarejestrowanych było 218 podmiotów gospodarczych.

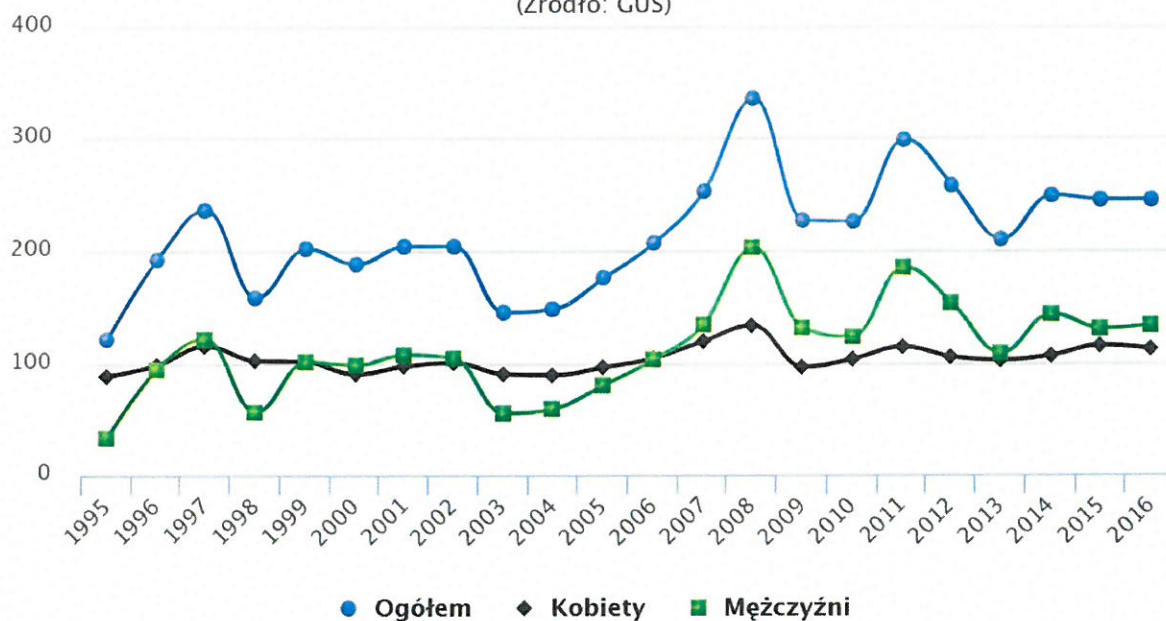

Działalność gospodarcza w gminie oparta jest przede wszystkim o produkcję rolno – hodowlaną oraz działalność produkcyjno-usługową. Na terenie Powidza obserwuje się rozwój małej przedsiębiorczości, w przeważającej części są to indywidualne podmioty gospodarcze, które reprezentują różne branże, z przewagą firm zajmujących się usługami, handlem i gastronomią. Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią tutaj siłę napędową gospodarki, ponieważ łatwiej i szybciej reagują na zmiany, generują miejsca pracy, wykorzystują rozmaite nisze rynkowe, a także innowacyjne oraz wyrównują różnice regionalne w rozwoju ekonomicznym.

Struktura zatrudnienia: 40,6% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Powidz pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 22,9% w przemyśle i budownictwie, a 10,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, turystyka, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Liczba pracujących według płci w gminie Powidz w latach 1995 – 2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Po okresie transformacji ustrojowej na początku lat 90-tych odnotowano wzrost liczby osób pracujących na terenie gminy. W roku 2016 było to 245 osób, podczas gdy w 1995 r. odnotowano najniższą liczbę – zaledwie 121 osób pracujących, co oznacza wzrost o 102%.

W związku z przedstawionymi powyżej wskaźnikami należy zadbać o dalszy rozwój podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy i zabezpieczyć niezbędne tereny rozwojowe. W perspektywie kolejnych 30 lat będzie występowało zapotrzebowanie dla prowadzenia tego rodzaju działalności. Obszary te powinny

umożliwiać rozwój już prowadzonych działalności, jak i zabezpieczać nowe tereny inwestycyjne.

Rolnictwo

Gmina Powidz posiada przeciętne warunki związane z rolnictwem, gdzie użytki rolne stanowią ogółem 33% powierzchni gminy. Użytki rolne charakteryzują się małym zróżnicowaniem pod względem wartości rolniczych. Zasadnicze tło glebowe tworzą gleby rdzawe, utworzone z ubogich skał macierzystych, łatwo przepuszczalne dla wód opadowych. Wśród pozostałych typów gleb należy odnotować występowanie gleb brunatnych i brunatnych kwaśnych. Przeważają klasy V i VI. Duże zwarte kompleksy dobrych i średnich gleb klasy III i IV występują w rejonie wsi Powidz – Przybrodzin i Polanowo. Wschodnia i północna część gminy zajęta jest przez piaszczyste gleby kompleksów żytnio–ziemniaczanego, i żytnio–łubinowego. W dnach dolin cieków i obniżen dolinnych znajdują się grunty organiczne, z dużym udziałem torfów.

Na terenie gminy przeważają gospodarstwa małe, o powierzchni 1- 5 ha, które stanowią 59,1% ogółu gospodarstw. Gospodarstwa większe, o powierzchni powyżej 10 ha stanowią tylko 13,7%. Na przestrzeni minionych lat obserwuje się korzystne trendy powiększania niektórych gospodarstw rolnych o duże dzierżawy gruntów z AWR SP. W zasiewach czołową pozycję stanowią zboża. Znaczne obszary zajmują także uprawy roślin przemysłowych i pastewnych.

Czynnikami determinującymi rozwój rolnictwa w gminie Powidz są przede wszystkim:

- przeciętne warunki glebowe, i mały odsetek użytków rolnych,
- duża lesistość gminy,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

WARUNKI MIESZKANIOWE

Na terenie gminy dominuje budownictwo mieszkaniowe indywidualne. Należy dążyć do stałej poprawy warunków mieszkaniowych i zdać sobie sprawę z wielkości potrzeb perspektywicznych, pozwalających na poprawę warunków mieszkaniowych ludności, zarówno w aspekcie ilościowym jak i jakościowym.

Tab. Warunki mieszkaniowe

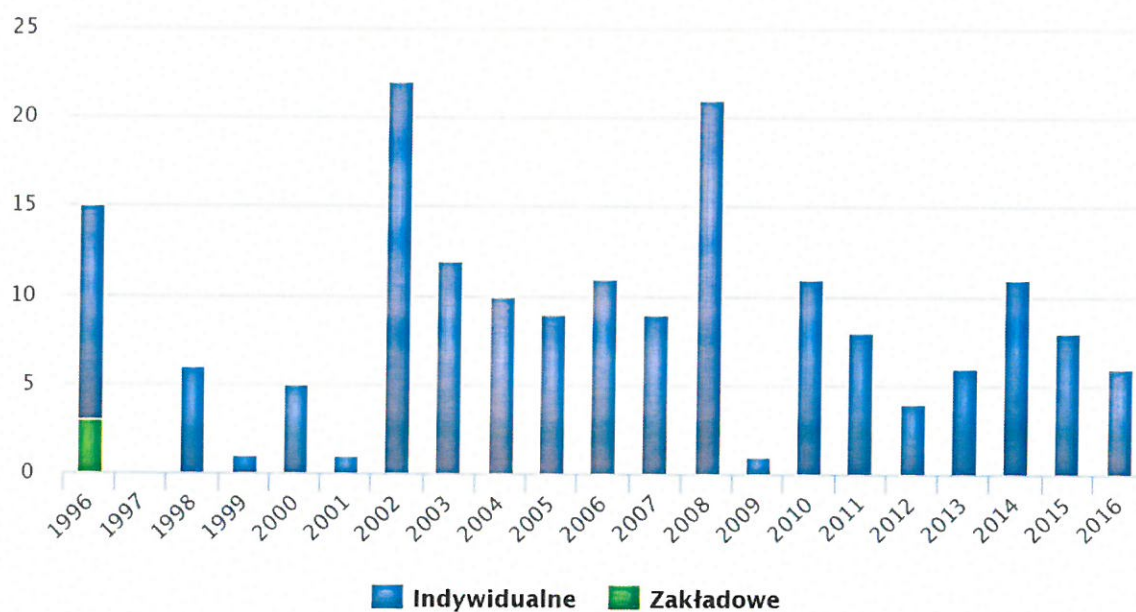
L.p.	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Liczba izb w mieszkaniu	Przeciętna			
					Liczba osób na		Powierzchnia użytkowa w m ²	
					1 mieszkanie	1 izbę	1 mieszkanie	na 1 osobę
Województwo	1163001	4713409	93815296	4,05	2,99	0,74	80,7	27,0
Powiat słupecki	18300	77855	1575823	4,25	3,26	0,77	86,1	26,4
Gmina Powidz	824	3601	73565	4,37	2,78	0,64	89,3	32,1

źródło: rocznik statystyczny GUS

Na podstawie danych archiwalnych oraz powyższej tabeli można zaobserwować stałą poprawę w zakresie warunków mieszkaniowych ludności gminy Powidz. W roku 2000 średnia powierzchnia użytkowa w m² przypadająca na 1 mieszkańca wynosiła 20,9, natomiast obecnie jest to już 32,1 m². W stosunku do roku 2000 liczba mieszkań wzrosła również o 179, a powierzchnia użytkowa o 30899 m². Liczba osób na 1 mieszkanie wynosiła 3,68 w roku 1997, natomiast obecnie jest to 3,48. Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności w roku 2013 wynosiły 27, w kolejnym roku wzrosły do 49. Dla powiatu wskaźnik ten w 2015 roku wynosił 34.

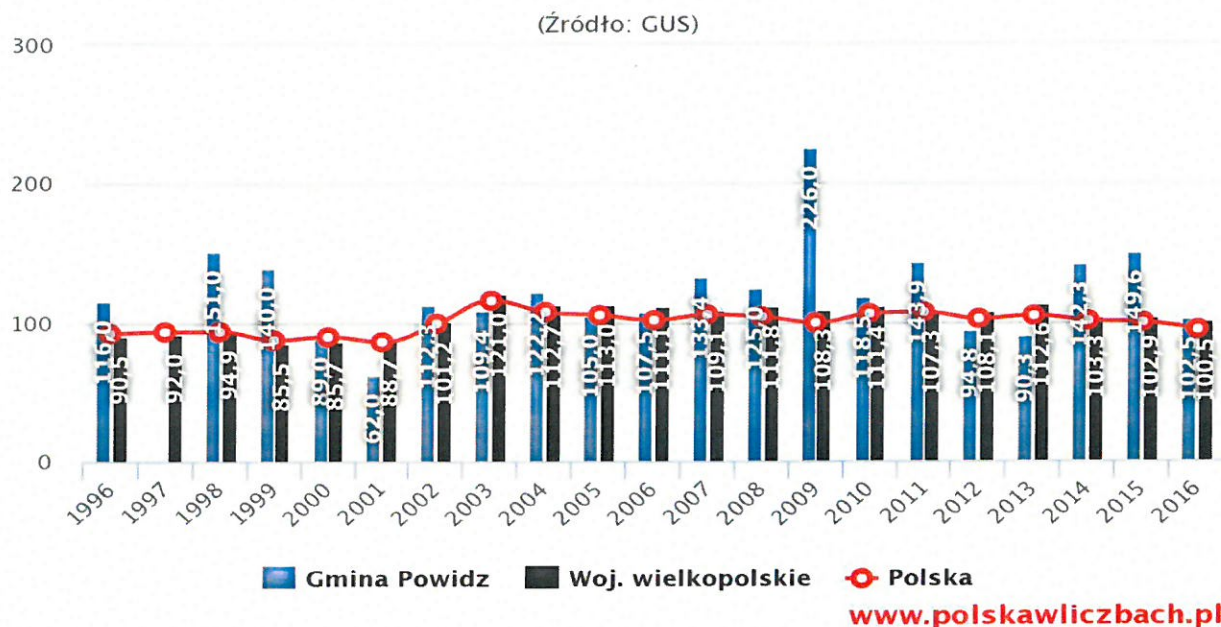
Liczba mieszkań oddanych do użytku w latach 1996–2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

W latach 2002 – 2008 obserwuje się najwyższy wskaźnik mieszkań oddawanych do użytkownikom. W kolejnych latach wskaźnik ten ulegał okresowym wahaniom, z tendencją spadkową od roku 2014.

Powierzchnia (m²) nieruchomości oddanych do użytku w 96–2016

Analizując powyższy wykres można odnotować korzystne warunki pod względem powierzchni wyrażonej w m² oddawanych do użytkownikom nieruchomości w latach 1996-2016. W wielu latach wskaźniki te przewyższały średnią dla województwa, jak i w skali kraju.

Podsumowując powyższe dane można zauważyć że warunki mieszkaniowe na terenie gminy charakteryzują się lepszymi wskaźnikami w odniesieniu zarówno do powiatu słupeckiego, jak i całego województwa.

DANE DEMOGRAFICZNE

Rozwój ludnościowy gminy Powidz w latach 2000- 2016 przedstawiono w tabeli. Status gminy, Powidz uzyskał w 1972 r., ale już w roku 1975 r. włączono teren gminy do gminy Witkowo. W roku 1994 r. gmina została reaktywowana, stąd dostępne dane mogą pochodzić tylko z tamtego okresu.

Lata	Ogółem
2000	2073
2001	2062
2002	2120
2003	2118
2004	2091

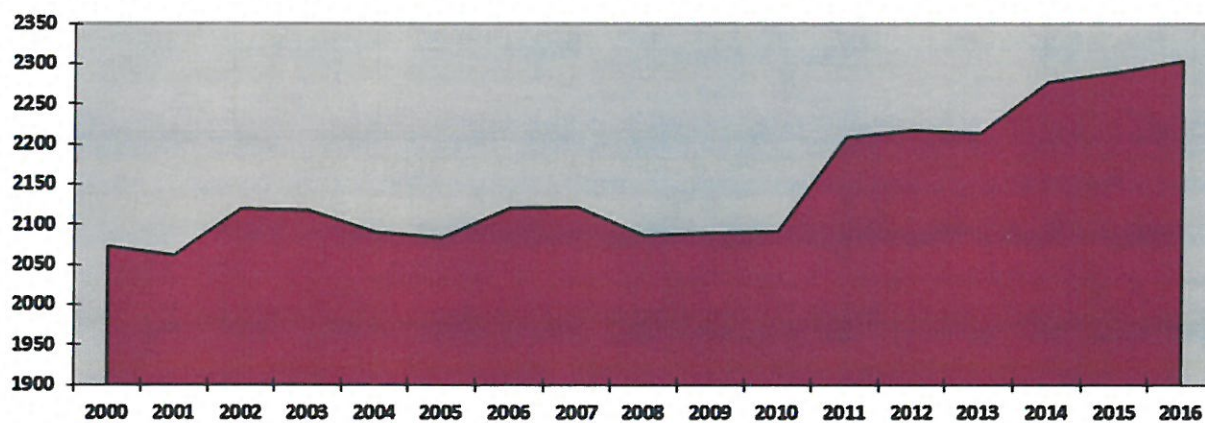

2005	2084
2006	2121
2007	2122
2008	2087
2009	2090
2010	2092
2011	2209
2012	2218
2013	2214
2014	2278
2015	2290
2016	2304

źródło: roczniki statystyczne GUS

Lata 2000-2016 cechują się dodatnim przyrostem naturalnym. Liczba ludności w tym okresie wzrosła w gminie o 231 osób, tj. 11,14 %. Przedstawione dane świadczą o pozytywnej tendencji demograficznej. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 28 osób/km², i jest dużo niższa niż średnia dla powiatu słupeckiego - 77 osób/km².

wykres: dynamika ruchu naturalnego w gminie

źródło: roczniki statystyczne GUS

W poniższej tabeli przedstawiono najważniejsze czynniki charakteryzujące dynamikę rozwoju ludności.

Ruch naturalny ludności w gminie

rok 2000

Gmina	Małże- ństwa	Urodze- nia żywe	Zgony	Przyrost natura- lny	Małże- ństwa	Urodze- nia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	<i>w liczbach bezwzględnych</i>				<i>na 1000 ludności</i>			
Powidz	-	-	-	-	-	10,53	12,44	-1,91
Powiat Słupecki	-	-	-	-	-	11,57	8,51	3,06

źródło: rocznik statystyczny GUS

rok 2015

Gmina	Małże- ństwa	Urodze- nia żywe	Zgony	Przyrost natura- lny	Małże- ństwa	Urodze- nia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	<i>w liczbach bezwzględnych</i>				<i>na 1000 ludności</i>			
Powidz	14	27	27	0	6,12	11,80	11,80	0
Powiat Słupecki	298	597	582	15	5,00	10,01	9,76	0,25

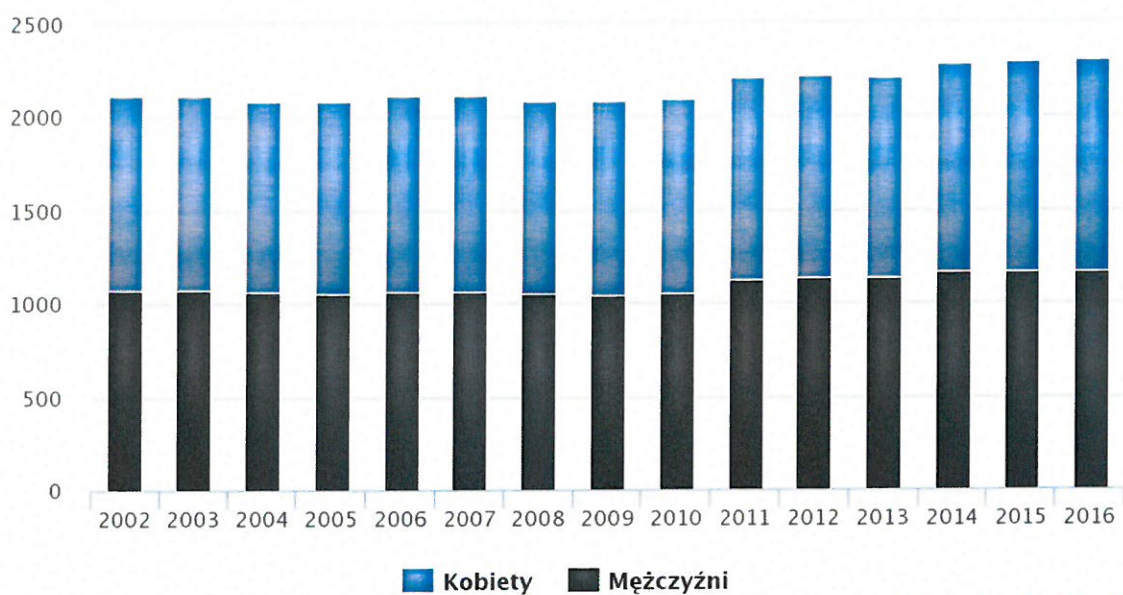
źródło: rocznik statystyczne GUS

Na ogólną liczbę 2304 mieszkańców gminy w 2016 r. mężczyźni stanowią 1167 osób, co stanowi 50,7% ogółu. Liczba kobiet wynosi 1137 osób.

Populacja – Gmina Powidz w latach 2002 – 2016

(Źródło: GUS)

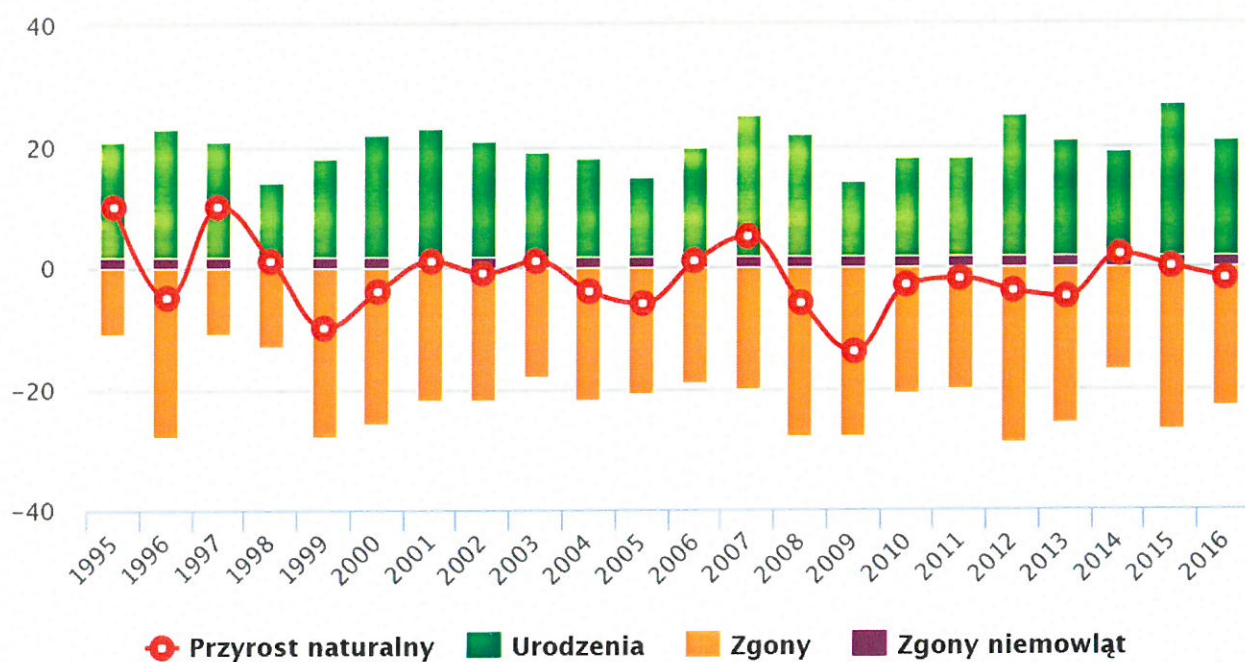

www.polskawliczbach.pl

Spółeczeństwo jest zmaskulinizowane: na 100 kobiet przypada 103 mężczyzn.

Przyrost naturalny w latach 1995–2016 w gminie Powidz

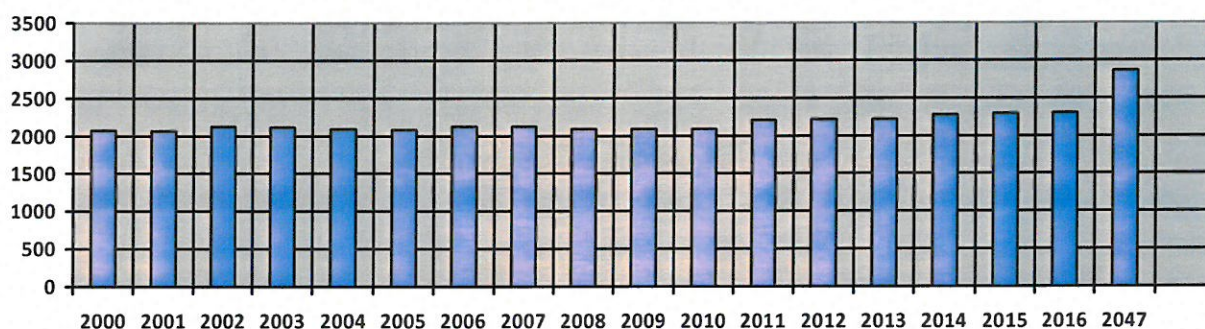
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Prognoza demograficzna

Na podstawie danych demograficznych w gminie obserwuje się utrzymującą się tendencję wzrostową w zakresie liczby mieszkańców. W latach 2000 – 2016 na terenie gminy przybyło 231 mieszkańców, co daje średnią 14,43 osób/rok. Można przyjąć że trend ten zostanie utrzymany, co jest odzwierciedleniem sytuacji demograficznej w całym województwie. Określając perspektywę rozwoju liczby ludności na kolejne 30 lat, tj. do roku 2047, z uwzględnieniem niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%, to wówczas liczba ludności będzie wynosić 2867 osób. Liczba ludności gminy zwiększy się o 563 osób.

Struktura zawodowa ludności

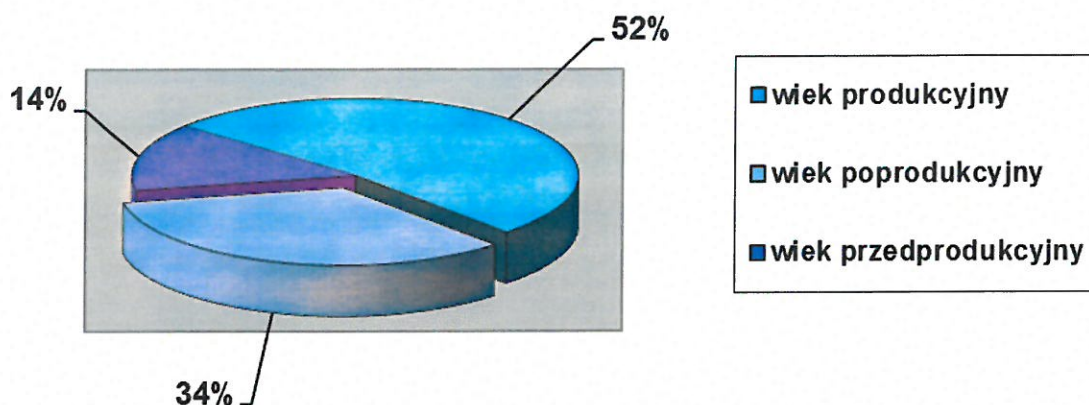
tabela. Struktura ludności według kryterium ekonomicznego w 2015 roku.

Przedział wieku		Liczba osób	Udział procentowy (%)
<i>Przedprodukcyjny</i>	ogółem	390	14,16
	w tym kobiet	194	
<i>Produkcyjny</i>	ogółem	1434	52,05
	w tym kobiet	622	
<i>Poprodukcyjny</i>	ogółem	931	33,79
	w tym kobiet	466	
Ogółem		2755	

źródło: rocznik statystyczny GUS

Struktura ludności wg kryterium ekonomicznego

W gminie największy odsetek stanowią osoby w wieku produkcyjnym, który wynosi 52%. Kolejną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast najmniej jest ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Struktura zatrudnienia wg działów gospodarki narodowej:

Gmina	Ogółem	Rolnictwo łowiectwo leśnictwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- waniu i gastronomia; informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi
	245 (w tym kobiet 115)	-	-	39	87

źródło: rocznik statystyczny GUS

Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej osób było zatrudnionych w dziale związanym z działalnością finansową i ubezpieczeniową; obsługą rynku nieruchomości oraz pozostałymi usługami – 35,51%. Dla działu 1 i 2 rocznik statystyczny nie przedstawia danych ze względu na ochronę danych statystycznych.

Stopa bezrobocia

W roku 2015 na terenie gminy było zarejestrowanych 127 osób bezrobotnych, z czego mężczyźni stanowili 62 osoby, natomiast kobiety – 65 osób. W roku 2000 liczba

osób pozostających bez pracy wynosiła 222 osób (w tym 128 kobiet), co pokazuje korzystny trend w walce z bezrobociem. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w gminie 8,9%, podczas gdy wskaźnik ten dla powiatu słupeckiego wynosił 6,8%. W roku 2013 udział bezrobotnych wśród ludności czynnej zawodowo kształtował się na poziomie 14,6%, i w kolejnym roku spadł do 11,2%.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Powidz w latach 2004 – 2016

(Źródło: GUS)

Na tle województwa wielkopolskiego, jak i kraju stopa bezrobocia była dużo wyższa niż średnie, co wskazuje na jeszcze niekorzystną tendencję w tym obszarze życia.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Na podstawie analizy uwarunkowań środowiskowych na terenie gminy stwierdza się:

1) Rzeźba terenu

Uwarunkowania rzeźby terenu na terenie gminy Powidz są korzystne dla niemal wszystkich form użytkowania. Przeważają tereny płaskie, a deniwelacje terenów są łagodne, nie utrudniające posadowienia obiektów.

2) Klimat

Obszar gminy Powidz wg A. Wosia jest zaliczany do Regionu Środkowowielkopolskiego (R-XV). Region ten jest największym wydzielonym regionem klimatycznym w Polsce, gdzie jego środkową część zajmuje Pojezierze Gnieźnieńskie. Strefa ta cechuje się klimatem przejściowym pomiędzy kontynentalnym, a oceanicznym. Elementy meteorologiczne kształtują się w oparciu o masy powietrza polarnomorskiego i polarno – kontynentalnego, a w minimalnym stopniu również powietrze arktyczne i zwrotnikowe. Takie położenie przyczynia się do stosunkowo częstszego występowania dni z pogodą bardzo ciepłą i zarazem pochurną, których w ciągu roku jest prawie 60. Wśród nich blisko 39 cechuje brak opadu. Region ten cechuje się dość znaczną frekwencją dni przymrozkowych bardzo chłodnych, w których jednocześnie występuje opad. Częściej też pojawia się pogoda umiarkowana mroźna i zarazem pochurna bez opadu.

3) Wody powierzchniowe i podziemne

Główny poziom użytkowy wód podziemnych w rejonie gminy Powidz stanowią utwory czwartorzędowe, głównie piaski i żwiry o miąższości od 15 do 40 m, na głębokościach od 40 do 70 m. Utwory trzeciorzędowe występują głównie na głębokości od 100 do 130 m i mają mniejsze znaczenie.

Cała gmina znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 "Subzbiornik Inowrocław - Gniezno". Gmina usytuowana jest także w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 „Dolina Kopalna Wielkopolska”.

Teren gminy odwadniany jest głównie przez rz. Strugę Bawół (przebiegającą przez gminę Witkowo), rz. Meszną, która wypływa z Jeziora Powidzkiego nieopodal wsi Kochowo w gminie Słupca oraz rz. Małą Noteć, która wypływa z Jeziora Skorzęcińskiego w gminie Witkowo. Lokalną zlewnią wód powierzchniowych są także jeziora Powidzkie i Skorzęcińskie. Niewielki, północno-wschodni fragment gminy Powidz odwadniany jest w kierunku Jeziora Orchowskiego w gminie Orchowo. Sieć rzeczna gminy uzupełniają liczne rowy i kanały melioracyjne. Na terenie gminy Powidz znajduje się także szereg małych powierzchniowych zbiorników wodnych.

Większa część Jeziora Powidzkiego znajdująca się w granicach gminy Powidz – rozciąga się po wschodniej stronie gminy. Od kilkudziesięciu lat obserwuje się stały, powolny spadek poziomu wód w Jeziorach Skorzęcińskim i Powidzkim, skutkujące cofaniem się linii brzegowej. Jezioro Skorzęcińskie położone jest poza gminą Powidz, wzdłuż jej zachodniej granicy.

4) Lasy

Lesistość gminy jest wysoka i wynosi 49,3%, podczas gdy średnia dla powiatu słupeckiego wynosi 15,3, i województwa wielkopolskiego 25,7%. Powierzchnia gruntów leśnych stanowi 4096,8 ha, z czego same lasy zajmują 3981,1 ha. Z tego powierzchnia lasów publicznych wynosi 3778,1 ha, natomiast lasów prywatnych 318,7 ha. Z ogólnej powierzchni lasów publicznych 3768,9 ha stanowi własność Skarbu Państwa, z czego 3767,7 jest administrowane przez Lasy Państwowe, a 9,2 ha stanowi własność gminy. Większe kompleksy leśne znajdują się w południowo-zachodniej części gminy w otoczeniu lotniska wojskowego, oraz w części północno-wschodniej w rejonie

Wylatkowa, Ostrowa i Smolników Powidzkich. Według klasyfikacji geobotanicznej W. Szafera lasy w rejonie Powidza zaliczane są do Działu Bałtyckiego, III Wielkopolsko-Pomorskiej Krainy Przyrodniczo-Leśnej.

- 5) Na terenie gminy występują wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody:
- Powidzko-Bieniszewski obszar chronionego krajobrazu,
  - Powidzki Park Krajobrazowy,
  - specjalny obszar ochrony siedlisk „Pojezierze Gnieźnieńskie” PLH300026 (Natura 2000).

Reasumując, można stwierdzić że na terenie gminy występują korzystne warunki środowiskowe dla możliwości realizacji nowych kierunków rozwojowych. Ochronie będą podlegać przede wszystkim kompleksy leśne, linie brzegowe jezior Powidzkiego i Niedźmieł oraz występujące gleby wysokich klas bonitacyjnych.

BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

W trakcie trwania prac nad opracowaniem nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, do projektu studium został przygotowany bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Przy określaniu zapotrzebowania na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat, oraz niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy nie więcej niż o 30%.

W opracowanym bilansie terenów, zgodnie z wymogami art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w odniesieniu do określenia:

- *szacunkowej chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy,*

- *chłonności położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wskazanych w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy,*

- *porównania maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, o której mowa w pkt. 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3,*

możliwe było przedstawienie szczegółowych wyników, które zostały opracowane na podstawie konkretnych dostępnych danych. W odniesieniu do pozostałych elementów bilansu terenów, w związku z brakiem możliwości pełnego przedstawienia w formie opisowej przeprowadzonych analiz, które polegały na metodzie indukcyjno-opisowej,

polegającej na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji, bilans ten zawiera głównie wyniki prac analitycznych, o których wspomniano powyżej.

1. Na podstawie przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy przedstawia się orientacyjne maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w liczbie powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Tereny zabudowy mieszkaniowej

Do obliczeń przyjęto następujące wskaźniki:

Dla terenów mieszkaniowych przyjęto docelowo średnią powierzchnię użytkową mieszkania wynoszącą 42 m²/osobę – jak w krajach Europy Zachodniej, przy obecnej średniej dla gminy Powidz 32,1 m²/osobę. Zapotrzebowanie na nową zabudowę przedstawiono w odniesieniu dla nowych mieszkańców gminy, jak i rezerwę terenu dla możliwości rozbudowy istniejących obiektów.

W ramach tej kategorii, w studium kwalifikują się następujące tereny:

- tereny o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN,
- tereny o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej z usługami MU,
- tereny wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej R1,
- tereny zabudowy zagrodowej RM.

Stan aktualny: 2 304 osób x 32,1 m² = 73 958 m²

Zwiększanie wskaźników do średniej europejskiej: 2 304 osób x 9,9 m² (42 m² – 32,1 m²) = 22 809 m²

Perspektywa do roku 2048: 563 nowych mieszkańców x 42 m² = 23 646 m²

22 809 m² + 23 646 m² = 46 455 m²

Zapotrzebowanie maksymalne: tereny istniejącej zabudowy + nowe tereny: 73 958 m² + 22 809 m² + 23 646 m² = **120 413 m²**

Dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej można przyjąć maksymalną powierzchnię zabudowy 40% działki budowlanej, 2 kondygnacje i wskaźnik intensywności zabudowy 0,7, przy średniej powierzchni działki budowlanej 900 m². W sumie daje to ok. 44 ha terenów rozwojowych z uwzględnieniem tolerancji 30%.

Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

Dynamika rozwoju podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcyjno-usługowym w minionych latach (2005 – 2016) charakteryzowała się 11% spadkiem. Szacuje się, że w perspektywie 30 lat utrzymany zostanie poziom zbliżony do stanu obecnego. Zmiany jakie będą zachodzić w dużej mierze będą dotyczyły zmian jakościowych – podnoszenie standardu prowadzonej działalności, realizacji nowych obiektów, powiększanie terenów na których prowadzona jest działalność.

Nie ma określonych standardów urbanistycznych dla tego rodzaju zabudowy, a rzeczywiste zapotrzebowanie wynika z rozpoznanych potrzeb w odniesieniu do badanych terenów i zamierzeń inwestycyjnych. W przypadku terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą przyjęto wskaźnik intensywności zabudowy wynoszący 0,5 i średnią powierzchnię nieruchomości 1100 m².

W ramach kategorii zabudowy produkcyjno-usługowej w studium kwalifikują się następujące tereny:

- 1) tereny o dominującej funkcji zabudowy usługowej, usługi publiczne (U), tereny usług sportu i rekreacji (US) - max. 60% powierzchni zabudowy, wysokość zabudowy max. do 2 kondygnacji nadziemnych
- 2) tereny o dominującej funkcji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P) - max. 50% powierzchni zabudowy, wysokość zabudowy max. do 2 kondygnacji nadziemnych)

Dla istniejących podmiotów jak i potencjalnych nowych szacuje się zapotrzebowanie maksymalne: **152 581 m²**

Tereny zabudowy letniskowej – rekreacji indywidualnej

W odniesieniu do terenów rekreacji indywidualnej aktualnie tereny zainwestowane obejmują obszar o powierzchni ok. 88,68 ha. Znaczna część terenów jest już zainwestowana, lub przeznaczona na ten cel w planach zagospodarowania przestrzennego. W studium w ramach terenów rekreacji indywidualnej wyznaczono przede wszystkim obszary już zainwestowane oraz te dla których zostały wydzielone działki budowlane. Stąd tereny nie zainwestowane obejmują obszar o powierzchni 95,91 ha, co przy średniej powierzchni działki 600 m² oraz średniej powierzchni zabudowy 60 m² daje 95 906 m². Przy tolerancji 30% otrzymujemy zapotrzebowanie maksymalne **124 677 m²** nowej zabudowy.

Tereny te ze względu na swój charakter są jednak zazwyczaj lokalizowane poza obszarami o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

2. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Większość jednostek osadniczych na terenie gminy, ze względu na ich rolniczy charakter zostało wykształconych w formie ulicówek, charakteryzujących się niedużą gęstością zabudowy, w związku z czym tereny te cechują się dużym potencjałem dla możliwości realizacji nowych obiektów. Budynek te będą stanowiły wypełnienie wolnych parceli pośród zabudowy już istniejącej.

Przyjęte wskaźniki:

Zabudowa mieszkaniowa – 40% powierzchni działki przeznaczone pod zabudowę, II kondygnacje,

Zabudowa produkcyjno–usługowa – 60% powierzchni działki przeznaczone pod zabudowę, II kondygnacje

Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze przestrzennej w granicach jednostek osadniczych.

<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej MN i tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami MU</i>	<i>Wielofunkcyjna zabudowa wiejska (R1), tereny zabudowy zagrodowej (RM)</i>	<i>Tereny działalności gospodarczej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, usługi</i>
660 960 m ²	401 591 m ²	247 986 m ²

Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą nie lokalizuje się ich zawsze w ramach obszarów o w pełni wykształconej strukturze przestrzennej w granicach jednostki osadniczej. Strefy takie mogą być bowiem tworzone poza obszarami osadniczymi, tam gdzie jest zapewniona dobra dostępność komunikacyjna, a prowadzona działalność nie będzie oddziaływała niekorzystnie na sąsiadujące tereny mieszkaniowe.

3. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wskazanych w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

W oparciu o obowiązujące na terenie gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego szacuje się następującą chłonność terenów.

Wykaz planów z przeznaczeniem terenów pod zabudowę:

- 1) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Ostrowo w zakresie działek nr 71/6, 71/8, 71/9”, Uchwała NR XL/259/14 Rady Gminy Powidz z dnia 29 maja 2014 r. – ok. 0,22 ha MN,
- 2) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Powidz” Uchwała nr XXXI/201/10 Rady Gminy Powidz z dnia 28 czerwca 2010 r.,
- ok. 2,2371 ha MN,
- 3) „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Powidz” Uchwała NR XIX/104/12 Rady Gminy Powidz z dnia 29 marca 2012 r.,
- ok. 0,3735 ha MN,

- plany, w których wyznaczono tereny przewidziane dla rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej obejmują obszar o łącznej powierzchni ok. 2,8306 ha, co daje powierzchnię użytkową wynoszącą ok. 158 640 m²

- plany, w których wyznaczono tereny przewidziane dla rozwoju funkcji produkcyjnej i usługowej

- brak -

4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, o której mowa w pkt. 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3.

Tereny zabudowy mieszkaniowej

- zapotrzebowanie max. 120 413 m²

- chłonność terenów o których mowa w pkt 2 i 3: 1 062 551 m² + 158 640 m² =
1 221 191 m²

Tereny zabudowy produkcyjno - usługowej

- zapotrzebowanie max. 152 581 m²

- chłonność terenów o których mowa w pkt 2 i 3: $247\,986\text{ m}^2 + 0\text{ m}^2 = 247\,986\text{ m}^2$

MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.

Finansowanie inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej oraz społecznej należącej do zadań własnych gminy, podlega przepisom ustawy o finansach publicznych. Możliwe zasady finansowania zapisanych w studium inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, które należą do zadań własnych gminy:

- 1) z budżetu gminy zgodnie z uchwałą budżetową,
- 2) współfinansowanie środkami zewnętrznymi, poprzez budżet gminy – w ramach, m.in.
  - a) dotacji unijnych,
  - b) dotacji samorządu województwa,
  - c) dotacji i pożyczek z funduszy celowych,
  - d) z kredytów i pożyczek bankowych,
  - e) z udziału inwestorów zewnętrznych na podstawie odrębnych porozumień,
  - f) innych środków zewnętrznych.

Inwestycje w zakresie przesyłania i dystrybucji paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła realizowane będą w sposób określony w art. 7 ustawy Prawo energetyczne i nie będą obciążały budżetu gminy.

Wydatki budżetu gminy sukcesywnie się zwiększają w poszczególnych latach, co jest związane z polepszającą się sytuacją budżetową i zmniejszeniem potrzeb inwestycyjnych w niektórych dziedzinach. I tak na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska gmina przeznaczyła w 2008 r. 144,8 zł, a w roku 2015 było to już 1,5 mln zł, co stanowiło 11,3% budżetu. W roku 2008 odsetek ten stanowił zaledwie 1,8%.

Suma wydatków z budżetu gminy Powidz wyniosła w 2015 roku 13,5 mln złotych, co daje 5,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 23,8 % w porównaniu do roku 2014. Największa część budżetu gminy Powidz – 2,4 mln została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 750 - Administracja publiczna 1,9 mln, oraz turystykę 1,9 mln. Wydatki inwestycyjne stanowiły 3,5 mln złotych, czyli 25,9% wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu gminy Powidz wyniosła w 2015 roku 13,6 mln złotych, co daje 5,9 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 8.7% w porównaniu do roku 2014. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (40.5%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 758 - Różne rozliczenia (12.2%) oraz z Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo (9.8%). W budżecie gminy Powidz wpływy z tytułu

podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 420 złotych na mieszkańca (7,1%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 0,7 złotych na mieszkańca (0,0%).

Wpływy do budżetu gminy Powidz uwarunkowane są liczbą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy, a także wpływami z podatku dochodowego od osób fizycznych i osób prawnych. Podstawowym jednak dochodem własnym gmin jest podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na 2 kategorie:

1. Wpływy z podatków wynikających z przepisów odrębnych, takich jak:

- podatek od nieruchomości,
- podatek rolny i leśny,
- podatek od środków transportowych,
- podatek od czynności cywilnoprawnych.

2. Wpływy z opłat, określonych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego:

- wpływy z opłaty skarbowej,
- wpływy z opłaty targowej,
- wpływy z innych opłat stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

W roku 2008 wpływy do budżetu wynosiły 8,2 mln zł, natomiast w roku 2015 było to już 13,6 mln zł, co stanowi wzrost o blisko 65%.

Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 4 lit. a, poza tymi obszarami.

Wieloletnia prognoza finansowa dla gminy Powidz na lata 2011-2031

Wieloletnia Prognoza Finansowa

1)

Załącznik do Uchwały Nr XXXVI/206/17 Rady Gminy Powidz z dnia 25 maja 2017 roku

Wyszczególnienie	Dochody ogółem*	z tego:														
		Dochody bieżące x		w tym:					w tym:							
		1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2					
LP	1															
Formula	[1.1]+[1.2]															
2017	14 193 368,12	13 413 368,12	1 220 623,00	0,00	5 215 485,14	3 799 965,00	1 645 610,00	2 692 727,83	780 000,00	750 000,00	30 000,00					
2018	14 384 036,53	14 084 036,53	1 281 654,15	0,00	5 476 259,40	3 989 983,25	1 727 890,50	2 827 364,22	300 000,00	300 000,00	0,00					
2019	14 788 238,36	14 788 238,36	1 345 736,86	0,00	5 750 072,37	4 189 461,41	1 814 285,03	2 968 732,43	0,00	0,00	0,00					
2020	15 527 650,28	15 527 650,28	1 413 023,70	0,00	6 037 575,99	4 398 934,48	1 904 999,28	3 117 169,05	0,00	0,00	0,00					
2021	16 304 032,79	16 304 032,79	1 483 674,89	0,00	6 339 454,79	4 618 881,20	2 000 249,24	3 273 027,50	0,00	0,00	0,00					
2022	17 119 234,43	17 119 234,43	1 557 858,63	0,00	6 656 427,53	4 849 825,26	2 100 261,70	3 436 678,88	0,00	0,00	0,00					

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydaki ogółem ^x	Wydaki bieżące ^x	z tego:						Wydaki majątkowe	
			w tym:		w tym:		w tym:			
			z tytułu poręczeń i gwarancji	gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	na spłatę przyszłych zobowiązań samodzielnego podmiotu w oparciu o zobowiązania przekształcone na zasobnik obradonych w lecznicy, w wysokości w której nie podlega zmianom obrotu z budżetu państwa ^y	wydatki na obsługę długu	odsieki i dyskonto okresione w art. 243 ust. 1 ustawy	odsieki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tytułu zobowiązań zarządnymi na wkład krajowy ^x		odsieki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tytułu zobowiązań zarządnymi na wkład krajowy ^x
2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2				
LP	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2
Formuła	[2.1] + [2.2]									
2017	15 240 868,82	12 987 316,29	0,00	0,00	0,00	110 000,00	70 000,00	0,00	0,00	2 253 552,33
2018	13 664 936,53	12 927 639,47	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	737 297,06
2019	14 159 838,36	12 922 862,54	0,00	0,00	0,00	45 000,00	45 000,00	0,00	0,00	1 236 875,82
2020	15 003 650,28	12 908 285,24	0,00	0,00	0,00	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	2 095 365,04
2021	15 581 932,29	12 893 607,57	0,00	0,00	0,00	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	2 688 324,72
2022	17 119 234,43	12 878 929,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 240 304,89

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszaczkowanie	Wynik budżetu ^x	Przychody ^x budżetu ^x	z tego:							w tym: na pokrycie deficytu ^x budżetu		
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	w tym:		Wolne środki o kryterium w art. 217 ust.2 pkt 5 ustawy	w tym:		Kredyty, pożyczki, emisja papierów ^x wartościowych		w tym:	
				na pokrycie deficytu ^x budżetu	4.1.1		4.2	4.2.1			4.3	na pokrycie deficytu ^x budżetu
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1		
Formuła	[1] - [2]	(4.1) + (4.2) + (4.3) + (4.4)										
2017	-1 047 500,50	1 922 100,50	0,00	0,00	0,00	0,00	1 922 100,50	1 047 500,50	0,00	0,00		
2018	719 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2019	628 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2020	524 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2021	722 100,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rezerwy x budżetu	Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych x	z tego: w tym					Inne rozchody niezależnie ze spłatą długu
			w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 245 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określonych w art. 243 ustawy	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określonych w art. 243 ustawy	
LP	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	
Formuła	[5.1] + [5.2]		[5.1.1] + [5.1.2] + [5.1.3]	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3		
2017	874 600,00	874 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2018	719 100,00	719 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2019	628 400,00	628 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2020	524 000,00	524 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2021	722 100,50	722 100,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

6) W pozycji wyrażają się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r., poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.

Na podstawie przeprowadzonych powyżej analiz wskazuje się, że większość terenów rozwojowych zostało wyznaczonych w ramach zwartych obszarów rozwojowych poszczególnych miejscowości. Podstawowe sieci infrastruktury technicznej – woda, prąd, gaz przebiegają w pobliskich drogach, w związku z czym zachodzi konieczność doprowadzenia ich, lub przedłużenia tylko do nowych terenów. Realizacja tych inwestycji jest możliwa do wykonania i finansowania przez gminę. Największe potrzeby wiążą się z dalszym rozwijaniem sieci kanalizacyjnej, jednak w przypadku jej braku istnieje możliwość tymczasowego odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych. Co roku gmina Koźmin Wlkp. zabezpiecza w swoim budżecie niezbędne środki dla realizacji sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy co potwierdzają dane budżetowe.

PODSUMOWANIE.

W powyższym opracowaniu przedstawiono zapotrzebowanie na nowe tereny rozwojowe gminy, w podziale na poszczególne funkcje. Rozwój gminy powinien następować w ramach zwartych terenów inwestycyjnych, których chłonność pozwala na lokalizację nowych obiektów. Tym niemniej jednak odstępstwem od tej zasady może być sytuowanie zakładów produkcyjnych, składów czy magazynów poza zwartymi terenami rozwojowymi, które wynikają ze specyfiki prowadzonej działalności, oraz zabudowy lotniskowej.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Stan opracowań planistycznych na terenie gminy.

Z dokumentów planistycznych jakie obowiązują na terenie gminy należy wskazać:

- „Gmina Powidz. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” 1988 r., z wprowadzonymi zmianami
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:
  - „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Smolniki” , Uchwała nr XXXI/192/13 Rady Gminy Powidz z dnia 29 maja 2013 r.
  - „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Ostrowo w zakresie działek nr 71/6, 71/8, 71/9”, Uchwała NR XL/259/14 Rady Gminy Powidz z dnia 29 maja 2014 r.
  - „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Powidz” Uchwała nr XXXI/201/10 Rady Gminy Powidz z dnia 28 czerwca 2010 r.,

- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w miejscowości Powidz”
Uchwała NR XIX/104/12 Rady Gminy Powidz z dnia 29 marca 2012 r.,
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego obszar działek o numerach ewidencyjnych 20 i części działki 19/3 położonych w miejscowości Przybrodzin, gmina Powidz”, uchwała nr XXV/174/09 Rady Gminy Powidz, z dnia 4 grudnia 2009 r.,
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego obszar działki o numerze ewidencyjnym 48/2 położonej w miejscowości Przybrodzin, gmina Powidz”, uchwała nr XXIV/170/09 Rady Gminy Powidz z dnia 19 listopada 2009 r.,
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacji indywidualnej dla działek o numerach ewidencyjnych 20/1, 20/2 w Polanowie gmina Powidz”, uchwała nr XIX/138/09 Rady Gminy Powidz z dnia 27 lutego 2009 r.,
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 48/1, obręb Przybrodzin, gm. Powidz”, uchwała nr XVIII/128/08 Rady Gminy Powidz z dnia 30 grudnia 2008 r.
- „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 127/38 w Ostrowie”, uchwała nr XLII/264/18 Rady Gminy z dnia 22 lutego 2018r.

10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy wskazuje się następujące obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- ***na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych:***

- grunty rolne klasy III i wyższej, oraz grunty leśne podlegające ochronie prawnej,

- ***na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska:***

- ochrona powierzchni ziemi i kopalin - udokumentowane złoża surowców mineralnych
- ochrona zieleni: a) zwarte kompleksy zieleni urządzonej
b) zieleń parkowa
c) zieleń przydrożna i śródpolna

- **na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**

- obszar Powidzkiego Parku Krajobrazowego

Na powierzchni 24 600 ha rozciąga się utworzony w 1998 r. Powidzki Park Krajobrazowy. Przedmiotem ochrony parku jest urozmaicona rzeźba terenu, liczne jeziora, bogata flora oraz fauna, podlegająca ochronie. Walory parku podnoszą również wartości historyczne, świadczące o przeszłości regionu.

- Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu

Całość gminy Powidz znajduje się Powidzko-Bieniszewskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, który jest wielkopowierzchniową formą ochrony, wprowadzoną w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnorodnych ekosystemach. Obszar ten został utworzony na podstawie uchwały nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29.01.1986 r. w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie woj. konińskiego i zasad korzystania z tych obszarów określa zasięg i zakres dopuszczalnych działań na terenie Powidzko – Bieniszewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar ten obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 460 km². Obszar jako całość jest najważniejszym ogniwem ekologicznym systemu ochrony ze względu na największą w skali byłego woj. konińskiego koncentrację walorów przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjnych. Tu znajduje się resztkę dawnej Puszczy Bieniszewskiej z opisanymi wcześniej rezerwatami przyrody. Ogromne bogactwo charakterystycznych form takich jak: rynny polodowcowe, wzgórze moreny czołowej, płaska i falista powierzchnia moreny dennej, liczne jeziora z największymi: Suszewskim, Wilczyńskim, Budziszawskim - w znacznej części linii brzegowej otoczone lasami to główne walory tego obszaru. Obszar ten obejmuje wyróżniająco się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów, a zagospodarowanie tych terenów powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu nie wyklucza działalności człowieka na obszarze chronionym, jednakże musi być ona uwarunkowana potrzebami przyrody. Należy podkreślić, że jest to bardzo korzystne dla człowieka i przyrody rozwiązanie umożliwiające zachowanie walorów krajobrazowych i środowiskowych chronionego terenu i tym samym stanowiąc o jego ciągłej atrakcyjności.

Celem obszarów chronionego krajobrazu jest:

1. zatrzymanie procesu degradacji środowiska i zachowanie równowagi ekologicznej,
2. utrzymanie dotychczasowych wartości krajobrazu naturalnego i kulturowego,
3. tworzenie osłony dla obszarów o surowszych rygorach ochrony,
4. wypracowanie racjonalnych zasad turystycznego wykorzystania obszaru,
5. ochrona obszarów stanowiących część systemu ekologicznego.

W celu zapewnienia realizacji wymogów ochrony środowiska przyrodniczego ustala się (na podstawie uchwały nr 53 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koninie z dnia 29.01.1986 r. w

sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie woj. konińskiego i zasad korzystania z tych obszarów) :

1. w zakresie przemysłu, urbanizacji i budownictwa:

- zakazuje się lokalizowania, budowy i rozbudowy obiektów powodujących zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby lub uciążliwych dla otoczenia,
- wprowadza się obowiązek wyposażenia w urządzenia zapobiegające zanieczyszczeniom środowiska obiektów zlokalizowanych w granicach lub sąsiedztwie obszaru chronionego,
- należy prowadzić nadzór w zakresie ład przestrzennego i dyscypliny budowlanej.

2. w zakresie gospodarki rolnej i melioracji:

- zakazuje się lokalizowania przemysłowych ferm zwierząt,
- przy wykonywaniu robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych, należy stosować środki zapewniające utrzymanie w glebie stosunków wodnych niezbędnych do zachowania równowagi przyrodniczej,
- stosowanie środków ochrony roślin musi uwzględniać zasadę ich selektywnego działania, a w przyszłości- ograniczenia na rzecz upowszechnienia biologicznych metod zwalczania szkodników,
- zakaz niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin bez zgody właściwego organu,

3. w zakresie gospodarki leśnej i zadrzewieniowej:

- dążyć do zwiększenia powierzchni leśnej i do wyrównania granic kompleksów leśnych poprzez zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej,
- prowadzić prace zadrzewieniowe w sposób kompleksowy z uwzględnieniem przede wszystkim ich funkcji biologicznych, estetycznych i społecznych.

- obszar Natura 2000 - specjalny obszar ochrony siedlisk „Pojezierze Gnieźnieńskie” PLH300026

• **na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne**

- zasoby wód powierzchniowych – m.in. Jezioro Powidzkie, Jezioro Powidzkie Małe, Jezioro Smolnickie, stawy i oczka wodne,
- wody podziemne obszary wodonośne zasobów wodnych piętra czwartorzędowego GZWP nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”,
- ujęcia wód podziemnych studnie głębinowe zaopatrujące ludność gminy.

- na podstawie ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r.

- stanowiska archeologiczne,
- obiekty znajdujące się w ewidencji i rejestrze zabytków,
- strefy ochrony konserwatorskiej.

11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na obszarze gminy Powidz nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

W związku z przepisami prawa geologicznego i górniczego, w studium wyznacza się obszary udokumentowanych złóż kopalin:

- 1) Złoże kruszywa naturalnego nr 1351 „Powidz” o powierzchni 75 459 m²,
- 2) Złoże kruszywa naturalnego nr 7781 „Powidz I”,
- 3) Złoże kruszywa naturalnego nr 5347 „Ługi” o powierzchni 12 059 m²,
- 4) Złoże kruszywa naturalnego nr 3387 „Rzymachowo” o powierzchni 25 878 m²,

Zasoby surowców naturalnych na terenie gminy są ograniczone. Na podstawie przeprowadzonych badań rozpoznawczych udokumentowano jedynie złoża kruszywa naturalnego oraz niewielkie złoża torfów. Złoża kruszywa „Powidz”, udokumentowane w 1984 r. wynoszą 978 tys. ton, złoża „Rzymachowo” (udokumentowane w 1983 r.), wynoszą 269 tys. ton, natomiast złoża „Ługi” (udokumentowane w 1991 r.) wynoszą 100,1 tys. ton.

Cała gmina Powidz znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 "Wielkopolska Dolina Kopalna", oraz Subzbiornika nr 143 „Inowrocław – Gniezno”.

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tys. m ³ /d)
143	Subzbiornik Inowrocław - Gniezno	Tr	porowy	120 m	96
144	Dolina kopalna Wielkopolska	Qk	porowy	60	480

Na terenie gminy nie znajdują się udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy jest utworzony 1 obszar górniczy – „Powidz I” związany z wydobywaniem kruszywa naturalnego.

14. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

14.1. Komunikacja drogowa.

Gmina ma zapewnione połączenia komunikacyjne z innymi jednostkami osadniczymi, przede wszystkim w układzie komunikacji drogowej. Sieć drogową gminy stanowią:

- droga wojewódzka nr 262 Orchowo – Ostrowite,
- drogi powiatowe:
  - 2161P, klasa drogi Z, relacji (Witkowo) - gr. powiatu słupeckiego – Powidz,
  - 3040P, klasa drogi Z, relacji Droga wojewódzka 262 - Smolniki Powidzkie - Przybrodzin - Powidz - Niezgoda - Sierakowo – Strzałkowo,
  - 3041P, klasa Z , relacji droga powiatowa 2164P - Wylatkowo – Przybrodzin.
- ulice dojazdowe, oraz drogi wewnętrzne,
- drogi gospodarcze (dojazdowe do pól).

Oś komunikacyjną gminy stanowi droga powiatowa nr 3040P przecinająca gminę z północy na południe. Droga ta zapewnia połączenie z drogą krajową nr 92 (Poznań – Warszawa), oraz drogą wojewódzką nr 262 na północy. Drogą wojewódzką zarządza Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, natomiast drogami powiatowymi Zarząd Dróg Powiatowych w Słupcy. Na terenie gminy jest ok. 50 km dróg gminnych, co w przeliczeniu na 100 km² daje 36,2. Długość dróg powiatowych to 29 km. Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy w 2015 r. wynosiła 0,9 km.

Łączna długość dróg na terenie gminy Powidz wynosi:

- drogi gminne i lokalne – 53,700 km

- drogi powiatowe – 29,000 km
- drogi wojewódzkie – 4,000 km

tabela: Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Powidz

L.P.	NR DROGI	OPIS DROGI	DŁUGOŚĆ W (M)	NAZWA CIĄGU
1.	4140P	Anastazewo – granica gminy	960	Anastazewo- granica gminy w kier. Szydłowca
2.	4141P	Ostrowo – Smolniki Pow.	3500	Ostrowo- Smolniki Powidzkie (przez las)
3.	4142P	Anastazewo - Ostrowo	4350	Anastazewo PKP –Ostrowo Leśnictwo Hutka
4.	4143P	4 Ostrowo „Hutka”- Ostrowo Rusin	1400	Ostrowo „Hutka”-Ostrowo Rusin
5.	4144	Ostrowo „Hutka”- Ostrowo „Półwysep”	3350	Ostrowo „Hutka”-Ostrowo wieś - Ostrowo „Półwysep”
6.	4145P	Wylatkowo –granica gminy	2750	Wylatkowo (szkoła)-granica gminy w kier. Skubarczewa
7.	4146P	Powidz - Wylatkowo	3900	Powidz-Powidz Wyb. – Słozewy-Wylatkowo
8.	4147P	Słozewy-Budy-Wylatkowo	2600	Słozewy-Budy-Wylatkowo
9.	4148P	Powidz-Charbin	2650	Powidz-Charbin
10.	4149P	Powidz-Charbin-Ługi	4150	Powidz-Charbin-Ługi (działki)
11.	4150P	Powidz-Ługi	2200	Powidz(za J.W.)-Ługi
12.	4151P	obwodnica	700	ul. Jagiellończyka
13.	4152P	droga za Tartakiem	1200	odcinek od 4148P do 4149P
14.	4153P	droga za obwodnicą	1680	odcinek od4151P do 4149P
15.	4154P	droga przy hydroforni	520	odcinek od drogi powiatowej ul. 29 Grudnia do 4143P
16.	4155P	Ługi-Lotnisko („betonka”)	1925	od drogi powiatowej Witkowo-Powidz do Lotniska – „betonka”
17.	4156P	Powidz -Lotnisko („czarna droga”)	2700	od drogi powiatowej Witkowo – Powidz do Lotniska-„czarna droga”
18.	4157P	Powidz - Polanowo	5250	Powidz Rzymachowo-Polanowo- Niezgoda
19.	4158P	Rzymachowo – Rudunek	1250	Rzymachowo –Rudunek
20.	4159P	Polanowo- wieś	650	Polanowo od (krzyża) do wsi
21.	4160P	ul. Wojska Polskiego	270	ulica
22.	4161P	ul Wodna	445	ulica
23.	4162P	ul Bilskiego	490	ulica
24.	4163P	ul Ogrodowa	145	ulica
25.	4163P	ul Park Powst. Wlkp.	235	ulica

26.	4165P	ul Piaski	275	ulica
27.	4166P	ul Polna	450	ulica
28.	4167P	ul. Kolejowa- Witkowska	330	część ulic Kolejowej i Witkowskiej

Stan techniczny wielu dróg jest słaby, a ich parametry techniczne często nie odpowiadają wymogom i przepisom technicznym i ustawie o drogach publicznych. Wzdłuż wielu odcinków dróg gminnych nie ma rowów odwadniających, z powodu braku zgody właścicieli gruntów przylegających do drogi na poszerzenie pasa drogi. Często zaniżone są parametry szerokości dróg, pasy drogowe są zbyt wąskie. Przekształcenia i rozwój sieci drogowej zmierzać powinien w kierunku realizacji ciągów ulic zbiorczych o dobrych parametrach zapewniających sprawne połączenia międzyosiowe. Poprawy wymaga także stan nawierzchni ulic gruntowych.

14.2. Komunikacja kolejowa.

Przez obszar gminy przebiega fragment Gnieźnieńskiej Kolejki Wąskotorowej, który służy do przewozów turystycznych. Gmina nie ma innych połączeń kolejowych. Do najbliższej stacji kolejowej w Strzałkowie jest ok. 15 km.

14.3 Elektroenergetyczne systemy przesyłowe.

Obecnie na terenie gminy znajduje się fragment elektroenergetycznej linii wysokiego napięcia 110 kV „El.Patnów - Witkowo”. Prąd z którego korzystają mieszkańcy, produkowany jest m.in. w Zespole Elektrowni Pątnów, Konin. Stamtąd napowietrznymi liniami wysokiego napięcia 110 kV, prąd jest doprowadzany do głównych punktów zasilania (GPZ). Zainstalowane tam transformatory WN/SN posiadają przekładnie o parametrach 110kV/15kV, redukując napięcie do 15kV. Z głównego punktu zasilania wyprowadzone są linie średniego napięcia 15 kV, które zasilają stacje transformatorowe 15/0,4 kV rozmieszczone na terenie gminy. Przy pomocy tych stacji napięcie 15 kV transformowane jest na niskie napięcie 400V, a więc takie na jakim pracują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej.

14.4 Wodociągi i kanalizacja.

Zaopatrzenie w wodę.

Na terenie gminy działają 2 ujęcia wody zlokalizowane w Powidzu oraz Anastazewie, zaopatrujące ludność w wodę. Gmina ma zrealizowanych 72,2 km sieci wodociągowej. Wodociągi lokalne posiadają: Powidz, Anastazewo, Charbin, Przybrodzin. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.: wodociągowe – 798, kanalizacyjne – 793. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w dam³:

gmina – 109,9

na 1 mieszkańca w m³ - 48.

Mieszkańców gminy Powidz zaopatrują 2 wodociągi publiczne zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Właścicielem oraz administratorem wodociągów jest Gmina Powidz. Dostarczana odbiorcom usług woda poddawana jest procesowi uzdatniania, tj.: napowietrzaniu, odżelazianiu oraz okresowej dezynfekcji wody podchlorynem sodu. Woda do celów bytowych jest pobierana z trzech poziomów wodonośnych:

- 1) Czwartorzędowego 12,5 – 76,0 m ppt.,
  - ujęcie Powidz Osiedle 12,5 m. p.p.t.13
  - ujęcie w Powidzu 76m. p.p.t
  - studnie na terenach wiejskich .

- 2) Trzeciorzędowego – 72,5 – 86,8 m ppt.
  - ujęcie wody na terenach J.W. (72,5 p.p.t. 86,8)

- 3) Kredowego – 82,0 – 150 m ppt.
  - ujęcia w Powidzu (82- 150 m. p.p.t.)

Poziom czwartorzędowy charakteryzuje się znacznymi wahaniami uzależnionymi od opadów atmosferycznych i narażeniem na zanieczyszczenia ściekami oraz środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie. Woda z poziomu kredowego jest pobierana w Powidzu, i charakteryzuje się dużą czystością. W roku 2002 r gmina była zwodociągowana na poziomie 44%, a obecnie odsetek ten wynosi 94%.

Lp.	Nazwa wodociągu publicznego	Wielkość produkcji wody m3/d	liczba ludności zaopatrywanej w wodę
1.	Powidz	450	2300
2.	Anastazewo	162	367

Ujęcie wodne w Powidzu składa się z 2 studni:

- nr 1 odwiercona w 1974 roku, posiada p.p.t.- poniżej poziomu terenu zatwierdzone zasoby 46,0 m3/h przy głębokości 75 m,
  - nr 2 zasoby 48m3/h, odwiercona w roku 1982 r. gł. 78m., w wyniku modernizacji zamontowano 2 zbiorniki wyrównawcze o poj. 50 m3 każdy
- Sołectwo Powidz - Osiedle zaopatrywane jest w wodę z ujęcia na terenie J.W. Pozostałe sołectwa zaopatrywane są w wodę z ujęcia w Anastazewie.

Odprowadzenie ścieków.

W 2002 roku uruchomiony został I etap budowy sieci kanalizacyjnej w Powidzu obejmujący 60 gospodarstw domowych. Do tego czasu dominującym sposobem unieszkodliwiania ścieków na całym obszarze gminy było ich odprowadzanie do zbiorników bezodpływowych, często nieszczelnych. Aktualnie sieć kanalizacyjna na terenie gminy obejmuje 49,1 km.

W 2013 roku na terenie gminy już 61,7% ludności korzystało z sieci kanalizacyjnej, natomiast w roku 2015 odsetek ten wzrósł już do 87,8%. Średnia dla powiatu słupeckiego wynosiła w tym czasie 54,8%. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.: kanalizacyjne – 793. Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną w dam³ - gmina – 52.

Na terenie gminy działa 1 oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana przy drodze prowadzącej do Wiekowa, niedaleko wsi Ługi. Jest to oczyszczalnia typu „LEMNA”, oparta o naturalne metody oczyszczania ścieków. Do oczyszczalni trafiają ścieki z terenu gminy. Tylko sołectwa Charbin, Przybrodzin, Powidz i Ostrowo (częściowo) są skanalizowane. Na terenie pozostałych miejscowości jest 261 zbiorników bezodpływowych, oraz 5 oczyszczalni przydomowych. Oczyszczalnia ścieków zapewnia oczekiwany efekt ekologiczny, i spełnia wymagania ochrony środowiska. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rz. Struga, która wpływa do Meszny - prawobrzeżnego dopływu Warty, leżąca poza zlewnię Jeziora Powidzkiego i Niedzięgieł. W wyniku uruchomienia oczyszczalni ścieków i podłączenia do niej obiektów wojskowych, unieruchomione zostały oczyszczalnie na terenie kompleksu wojskowego nr 4204 i 7228, z których to ścieki po wstępnym oczyszczeniu, odprowadzane były do jezior: Powidzkiego i Niedzięgieł.

14.5 Kanalizacja deszczowa

Gmina Powidz nie posiada kanalizacji deszczowej. Wody opadowe i roztopowe odprowadzane są powierzchniowo do gruntu lub przydrożnych rowów. Jedynie miejscowość Powidz posiada częściowo zrealizowaną sieć kanalizację burzową.

Z uwagi na dużą przepuszczalność gruntu wytworzonych w dużej części na piaskach, znajdujących się na terenie gminy oraz dobry stan sieci rowów melioracyjnych, odprowadzanie wód opadowych nie stwarza problemów.

14.6 Gospodarka odpadami

Gmina nie posiada własnego zakładu zajmującego się gospodarką odpadami, i korzysta w tym zakresie z usług innych podmiotów. Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego również składowiska odpadów.

15. GŁÓWNE CZYNNIKI ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO GMINY

Rozwój społeczno-gospodarczy gminy Powidz traktuje się jako efekt prowadzenia gospodarki lokalnej, czyli określony stan rzeczywistości społeczno-gospodarczej gminy. Podstawę analizy rozwoju lokalnego gminy stanowi charakterystyka uwarunkowań, wśród których wyróżnia się czynniki determinujące rozwój społeczno-gospodarczy.

Do głównych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Powidz należą:

- położenie części gminy na Pojezierzu Gnieźnieńskim, z dużymi powierzchniami zajęтыми przez jeziora oraz lasy,
- rolniczo-leśny charakter gminy,
- potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy,
- zasoby i stan środowiska przyrodniczego w gminie oraz walory krajobrazowe,

Położenie gminy w obszarze o dużych walorach środowiska przyrodniczego, w granicach parku krajobrazowego, obszarze chronionego krajobrazu decyduje o walorach rozwojowych gminy. Ograniczeniem w zagospodarowaniu przestrzennym gminy jest z pewnością istnienie 33 Bazy Lotnictwa Transportowego.

16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Ponadlokalne inwestycje publiczne to inwestycje finansowane lub współfinansowane ze środków publicznych służące lokalnej i nie tylko społeczności.

W studium wskazuje się następujące zadania o znaczeniu ponad lokalnym, zlokalizowane na terenie gminy, lub jej bliskim sąsiedztwie, w zakresie:

1. komunikacji:

- droga wojewódzka nr 262 klasy technicznej głównej (G),
- linia kolei wąskotorowej,

2. infrastruktury technicznej:

- gazociąg wysokiego ciśnienia,
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia,
- linia elektroenergetyczna WN 110kV,

3. środowiska przyrodniczego:

- Powidzki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Powidzko-Bieniszewski”,
- Obszar Natura 2000 – „Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pojezierze Gnieźnieńskie PLH 300026,
- krajowe drogi migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych,
- główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w obrębie utworów trzecio,- i czwartorzędowych,
- obszary mokradłowe,
- złoża kopalin skalnych – piaski i żwiry (kruszywo naturalne),
- główne zbiorniki wód podziemnych monitorowane w sieci krajowej i regionalnej o ponadnormatywnym stężeniu badanych zanieczyszczeń,
- główne zbiorniki wód podziemnych monitorowane w sieci krajowej i regionalnej o ponadnormatywnym stężeniu badanych zanieczyszczeń,
- obszary występowania wód termalnych o znaczeniu praktycznym w kredzie dolnej i jurze dolnej,

- obszary ograniczonego użytkowania dla lotniska w Powidzu,
- strefa ograniczonego zainwestowania wokół wojskowych obiektów technicznych sił powietrznych.

Zadania rządowe:

- modernizacja lotniska w Powidzu.

17. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Rozwiązania przestrzenne określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego muszą uwzględniać ograniczenia w użytkowaniu terenu wynikające z:

- zinventaryzowanych stref ochronnych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych,
- występowania nieobwałowanych obszarów pozostających w strefie przepływu wód wielkich i uznawanych jako narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Na terenie gminy nie odnotowuje się problemów związanych z powodziami. Na podstawie map zagrożenia powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, zawierającej zgodnie z art. 88 d. ust. 2 ustawy Prawo wodne również obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego ustalono, iż teren gminy Powidz znajduje się poza ww. obszarami. Przez gminę przepływają też takie ciekі jak: Rów Smolnicki i Struga Powidzka, dla których nie sporządzono studium ochrony przeciwpowodziowej, a na mapie zagrożenia powodziowego oraz na mapie ryzyka powodziowego nie wyznaczono obszarów narażonych na wystąpienie powodzi. Zgodnie z ustawą Prawo wodne tereny sąsiadujące z tymi ciekami nie są definiowane jako obszar szczególnego zagrożenia powodzią, i nie obowiązują na nich zakazy wynikające z ww. ustawy. Należy przy tym zaznaczyć, że nie wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dla powyższych cieków nie jest jednoznaczne z faktem, że tereny sąsiadujące z tymi ciekami nie są narażone na wystąpienie powodzi lub podtopień.

CZĘŚĆ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY POWIDZ

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

1.1. Generalna koncepcja rozwoju gminy.

Określenie kierunków dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Powidz polega na odpowiedzi na następujące pytania:

- ku czemu zmierza dalszy rozwój gminy i jakie są jego perspektywy?

- czy gmina w swoim dalszym rozwoju osiągnie określony poziom stabilizacji?
- czy utrzyma swoją konkurencyjność w stosunku do innych gmin?
- czy posiada dodatkowe szanse dalszego rozwoju i z czego one wynikają?

W ogólnej strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Powidza przewiduje się, że część terenów położonych nad zbiornikami wodnymi (Jezioro Powidzkie, Jezioro Niedźmiegiel) będzie nadal wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w rejonie Powidza będzie rozwijana drobna działalność produkcyjna i usługowa, a reszta terenów utrzyma swój charakter rolno-leśny. Generalna koncepcja rozwoju gminy Powidz zakłada jej rozwój umiarkowany i zrównoważony, zmierzający w kierunku zmian jakościowych w strefie rolniczej oraz zmian jakościowo-ilościowych w strefie zurbanizowanej. Kierunki rozwoju powinny zabezpieczać atrakcyjne tereny przyjeziorne przed nadmierną urbanizacją, a jednocześnie wspomagać działania związane z turystyką i rekreacją.

Na tempo i kierunki rozwoju gminy Powidz mają zasadniczy wpływ następujące zależności:

a/ sąsiedztwo większych ośrodków miejskich, czego konsekwencją są:

- istnienie rynku pracy odciążającego rynek lokalny o mniejszych możliwościach zatrudnienia,
- rynek zbytu przede wszystkim towarów produkcji rolnej,
- presja na podnoszenie standardów warunków życia poprzez przenoszenie wielkomiejskich wzorców na tereny gminy,
- potrzeby mieszkańców dużych miast związane z rekreacją i wypoczynkiem.

b/ tradycje produkcji rolnej,

c/ ograniczone wyposażenie w usługi,

d/ brak w pełni wykształconej sieci infrastruktury technicznej – przede wszystkim sieci gazowej i kanalizacyjnej,

e/ sąsiedztwo lotniska wojskowego.

Do czynników sprzyjających rozwojowi i determinujących funkcje gminy można zaliczyć:

- czyste i nieskażone środowisko naturalne,
- atrakcyjne turystycznie tereny,
- moda na aktywny i zdrowy tryb życia, rozwój ekoturystyki,
- występowanie na terenie gminy cennych przyrodniczo terenów - obszaru chronionego krajobrazu, oraz parku krajobrazowego,
- położenie w sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich – Poznań, Konin, Gniezno,
- lokalizacja lotniska wojskowego wraz z terenami wojskowymi,
- brak zakładów przemysłowych niekorzystnie oddziałujących na otoczenie.

Do barier rozwoju należą:

- stan możliwości finansowych gminy,
- niewielka liczba zakładów produkcyjnych i usługowych,
- lokalizacja lotniska wojskowego oraz stref ochronnych wokół terenów wojskowych,

- brak pełnego wyposażenia jednostek osadniczych w placówki usługowe,
- brak usług kulturalnych typu kino, teatr, brak dużych placówek handlowych typu market, galeria handlowa,
- brak pełnego wyposażenia miejscowości w infrastrukturę techniczną, przede wszystkim gaz i kanalizacja,
- „izolacja przestrzenna” gminy – utrudniona dostępność do ośrodków wyższego rzędu (dużych miast),
- słabe możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy (brak większych podmiotów gospodarczych).

Czynniki sprzyjające rozwojowi, wynikające z uwarunkowań przyrodniczo - krajobrazowych, systemu osadniczego i historycznych trendów rozwojowych wpłynęły na wskazanie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego głównych funkcji gminy, które zaktywizują jej rozwój.

1.2. Główne cele rozwoju i zasady realizacji polityki przestrzennej.

Celem nadrzędnym w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Powidz jest zapewnienie właściwego poziomu życia jego mieszkańców, poprzez wykreowanie wysokich parametrów zagospodarowania – przestrzennych i środowiskowych, zapewnienie równorzędnego dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców, zapewnienie dostępu do sieci infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego.

A. Cele rozwoju ekologicznego:

- ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami,
- ochrona czystości powietrza,
- zapobieganie nadmiernym procesom urbanizacyjnym, szczególnie na terenach przyjeziornych

B. Cele rozwoju kulturowego:

- ochrona obiektów zabytkowych,
- ochrona krajobrazu kulturowego,
- harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru zabudowy istniejącej,

C. Cele rozwoju gospodarczego:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- rozwój i wspieranie usług szeroko rozumianych usług związanych z turystyką,
- rozwój usług podstawowych, bytowych,
- wzrost aktywności i koniunktury gospodarczej,
- rozwój komunikacji,
- rozwój infrastruktury technicznej.

1.3. Schemat gospodarowania w gminie, docelowa wizja gminy.

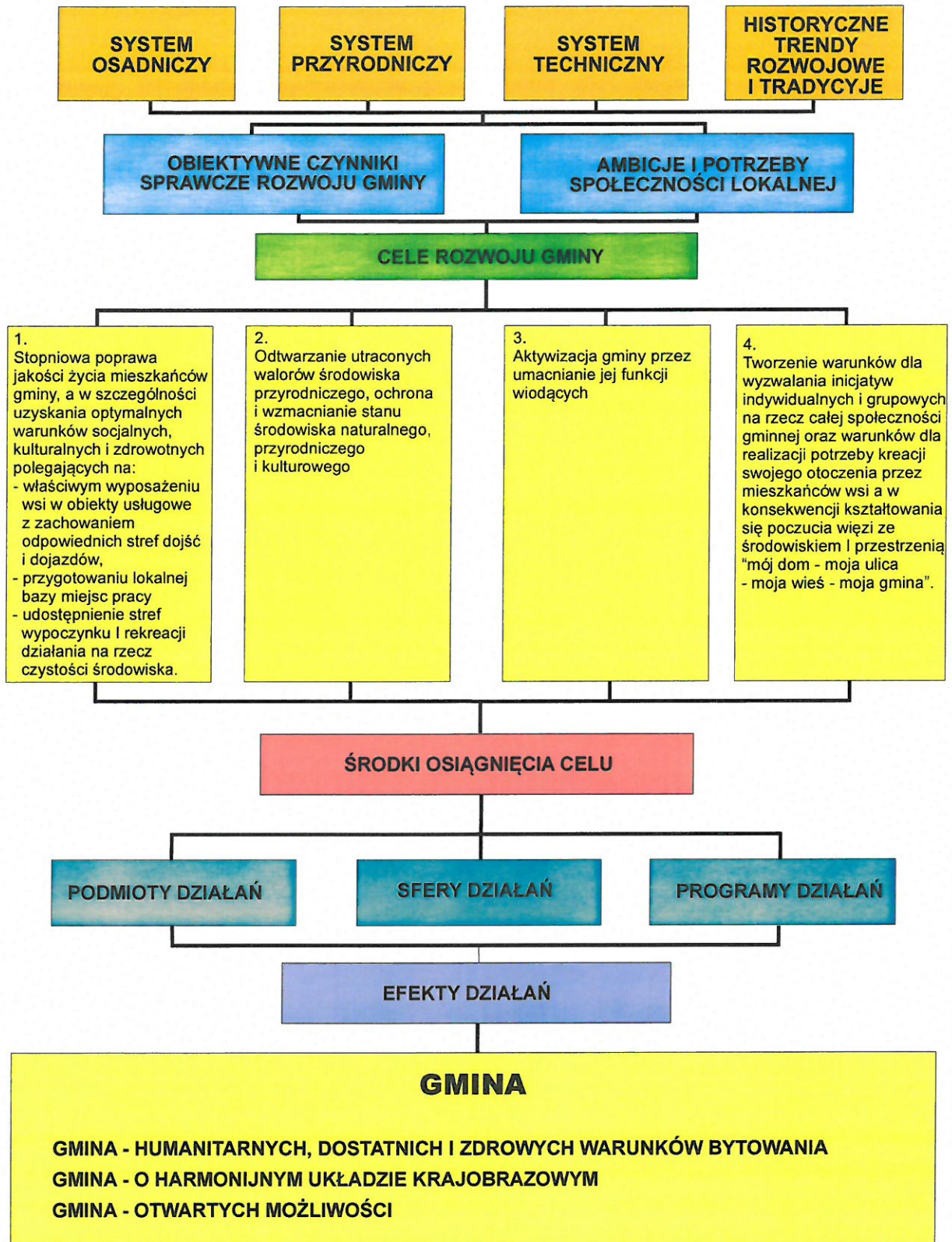
Schemat gospodarowania przestrzenią w gminie składa się z kolejnych kroków, które mają doprowadzić do uzyskania założonego efektu działań lub maksymalnego zbliżenia się do tego efektu.

Efektem końcowym, docelowym jest idealny obraz gminy:

- jako przestrzeni, w której żyją, mieszkają, pracują i wypoczywają jej mieszkańcy, ocenianej na podstawie jakości życia,
- jako przestrzeni krajobrazowo - estetycznej, odbieranej w kategoriach wizualnych i odczuwanej w bezkonfliktowym funkcjonowaniu struktur i powiązań,
- jako miejsca, w którym realizuje się życiowe cele,
- jako ważnego ogniwa w regionalnym systemie przyrodniczym i osadniczym.

Dla uzyskania założonego efektu podejmować należy działania dotyczące poszczególnych sfer rozwoju: środowiska przyrodniczego, mieszkania, pracy, wypoczynku. Środkiem osiągnięcia założonych celów rozwoju jest podjęcie przez różnorodne podmioty programów działań wyznaczonych dla poszczególnych sfer rozwoju. Schemat gospodarowania w gminie przedstawiono w załączniku.

SCHEMAT GOSPODAROWANIA W GMINIE

1.4. Sfery polityki przestrzennej i programy działań.

Polityka przestrzenna odnosi się do czterech płaszczyzn zrównoważonego rozwoju:

- ochrony środowiska przyrodniczego,
- kształtowania środowiska mieszkaniowego (mieszkanie),
- budowy rynku pracy (praca),
- tworzenia oferty wypoczynku (wypoczynek).

Każda z w/w sfer tworzy odpowiednie elementy struktury przestrzennej. Sfery przenikają się wzajemnie. Żadnego z elementów struktury przestrzennej nie można rozpatrywać i kształtować w oderwaniu od całości, jaką jest przestrzeń gminy, łącznie z jej wszystkimi składnikami, a w tym środowiskiem przyrodniczym i człowiekiem.

Realizacja polityki przestrzennej, jej sprawność i skuteczność bazuje na fachowości, organizacji i prawidłowej atmosferze pracy służb administracji samorządowej, umiejętności włączania różnych podmiotów do wspólnych działań oraz od poziomu i kultury obsługi interesantów.

Programy działań w poszczególnych sferach rozwoju.

A. Ochrona środowiska przyrodniczego.

- Przygotowanie szczegółowego programu ochrony i wzbogacania środowiska bazującego na specjalistycznych opracowaniach ekologów i przyrodników, a w tym inwentaryzacji przyrodniczej, programu ochrony i kształtowania zieleni,
- Poprawa funkcjonowania dolinnych łączników ekologicznych i podbudowa zielenią lokalnych stref wododziałowych (maksymalne zalesienie terenu o słabych glebach oraz wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień wszędzie tam, gdzie jest to możliwe).
- Rozwój sieci infrastruktury technicznej, w miarę postępującej urbanizacji nowych terenów gminy.
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i gazowej na terenie gminy. Propagowanie rozwiązań indywidualnych oczyszczalni zagrodowych na terenach leżących poza systemem kanalizacji, pomoc finansowa dla indywidualnych inwestorów.
- Prowadzenie do udroźnienia, oczyszczenia i rozbudowy systemów wód otwartych gminy, niedopuszczanie do dalszego obniżania się poziomu wód powierzchniowych i gruntowych. Realizacja programu małej i średniej retencji.
- Hamowanie procesów degradacji gleb przez czuwanie nad prawidłową strukturą pól uprawnych, łąk, zadrzewień.
- Stymulowanie inicjatyw społecznych na rzecz działań proekologicznych. Propagowanie i prowadzenie edukacji ekologicznej, uzyskiwanie środków na cele edukacji, objęcie programem dzieci w wieku szkolnym, organizowanie spotkań.

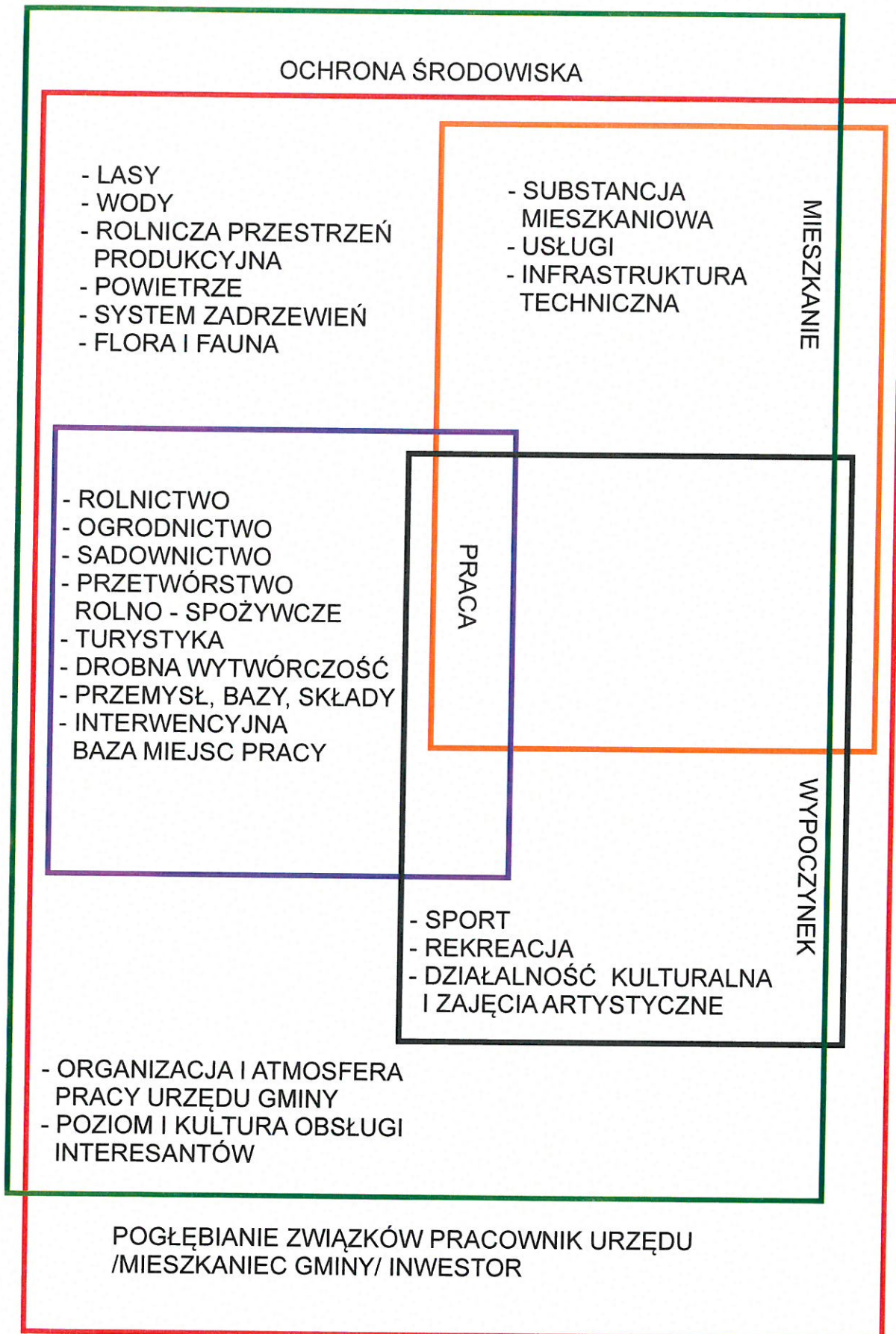
B. Zaspokojenie elementarnych potrzeb ludności w zakresie zamieszkania i usług, pracy i wypoczynku.

- przygotowanie terenów pod rozwój zabudowy mieszkaniowej na potrzeby własne gminy (w tym budownictwo komunalne i socjalne):

- opracowanie planów miejscowych,
- wykup terenów i budowa niezbędnych dróg publicznych,
- uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną,
- urządzenie zieleni towarzyszącej,
- dalsze podnoszenie standardu istniejących usług oświaty, kultury, sportu i wypoczynku,
- rozwój sieci szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli zgodnie z występującymi na terenie gminy potrzebami,
- zapewnienie równego dostępu mieszkańcom gminy do usług poprzez nowe inwestycje na terenach niedoinwestowanych oraz inwestycje powstające równoległe z rozwojem mieszkalnictwa,
- stwarzanie sprzyjających warunków dla rozwoju usług, w tym komercyjnych (handel, gastronomia, rzemiosło, usługi zdrowia, itp.)
- udostępnienie terenów pod aktywność gospodarczą oraz modernizacja i rozwój gminnej sieci drogowej i infrastruktury technicznej,
- aktywizacja rolnictwa we wszystkich jego formach, z wykluczeniem uciążliwych dla środowiska,
- udostępnienie terenów dla rozwoju różnorodnych form sportu i wypoczynku,
- podnoszenie estetyki istniejącej zabudowy poprzez działalność doradczą i promocyjną.

Ze względu na istniejące: przyrodnicze, kulturowe i społeczno – gospodarcze uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, oraz w miarę równomierny rozwój poszczególnych funkcji i form zagospodarowania, jak również występowanie jednoznacznych czynników mogących być motorem rozwoju wybranych dziedzin, nie znaleziono uzasadnienia do wariantowania rozwoju gminy.

1.5. Kierunki rozwoju przestrzennego gminy.

Aby koncepcja rozwoju gminy była trafna i gwarantowała możliwość jej realizacji powinna:

- wynikać z naturalnych trendów rozwojowych,
- uwzględniać naturalne predyspozycje środowiska przyrodniczego,
- odpowiadać uwarunkowaniom zewnętrznym i wewnętrznym oraz wskazywać i wykorzystywać zakres możliwych stymulacji i ingerencji w naturalny proces rozwojowy.
- Koncepcja rozwoju gminy powinna opierać się na zasadzie, że człowiek i przyroda oraz funkcjonalne, przestrzenne, techniczne i społeczne struktury gminne tworzą jeden, złożony, współzależny i współdziałający system, uwzględniający zależności wynikające z położenia w systemie osadniczym, przyrodniczym i technicznym rejonu.

Działania na terenie gminy winny zapewnić:

- bezpieczeństwo socjalne wszystkich mieszkańców gminy (w tym zapewnić miejsca pracy, warunki mieszkaniowe),
- wysoki poziom ochrony zdrowia oraz rozwoju oświaty i kultury,
- zróżnicowany stały rozwój gospodarczy,
- uzyskanie i utrzymanie wysokiego poziomu usług turystycznych, przy pełnym zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

1.6. Strefy funkcjonalno - krajobrazowe.

Rozwiązanie wielu problemów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych w gminie jest niemożliwe bez szerszego spojrzenia na związki i uwarunkowania wynikające z jej położenia geograficznego, występowaniu cennych przyrodniczo terenów: Powidzkiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Powidzko-Bieniszewskiego”, obszaru Natura 2000, położenia w regionie, oraz sytuacji społeczno-gospodarczej regionu jaki i kraju. Dla określenia uwarunkowań i zasad rozwoju gminy wprowadzono umowny podział przestrzeni gminy na strefy funkcjonalne tj. strefy zarządzania, wydzielając cztery kategorie obszarów, dla których wskazano stosowne formy ochrony, niezbędne działania związane z utrzymaniem pożądanego kondycji tych obszarów, ograniczenia w gospodarce czy dostępności dla turystyki.

Podstawowymi kryteriami wydzielenia stref funkcjonalnych były:

- status terenów chronionych wydzielonych obszarów,
- jakość środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, również rolniczego, który należy zachować, wzmocnić lub przywrócić,
- stopień urbanizacji,
- tereny wojskowe.

Jako efekt końcowy prac projektowych podzielono gminę Powidz na następujące strefy przestrzenno – krajobrazowe:

„A” – strefa zurbanizowana, obejmuje obszary, na których mogą pojawić się intensywniejsze procesy urbanizacyjne – Powidz, Przybrodzin, Ostrowo, Wylatkowo,

„B” – strefa parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, oraz obszaru Natura 2000, obejmująca również tereny leśne,

„C” – strefa upraw polowych,

„D” - strefa lotniska wojskowego oraz terenów wojskowych

Strefy te różnią się stopniem i proponowanymi formami zagospodarowania i ochrony środowiska. Z jednej strony rozwój gospodarczy musi być dostosowany do szczegółowych wymagań związanych z ochroną walorów, z drugiej strony - utrzymanie walorów środowiska może stać się czynnikiem aktywizującym inne źródła dochodów gminy jak np. turystykę i rolnictwo ekologiczne. Generalna koncepcja rozwoju gminy Powidz zakłada jej rozwój umiarkowany i zrównoważony, zmierzający w kierunku zmian jakościowych w strefie rolniczej, oraz zmian jakościowo – ilościowych w strefie zurbanizowanej.

W strefie zurbanizowanej – „A” kierunki zagospodarowania przestrzennego dotyczyć będą:

1. przygotowania różnorodnej oferty :
  - a. terenów mieszkaniowych,
  - b. terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
  - c. terenów usług, głównie komercyjnych,
  - d. terenów aktywności gospodarczej, drobnego przemysłu i drobnej wytwórczości w taki sposób, aby harmonijnie wpasowały się w krajobraz i nie były uciążliwe dla środowiska przyrodniczego i otoczenia.
2. rozwoju jakościowego i umiarkowanego rozwoju przestrzennego wielofunkcyjnych jednostek osadniczych,
3. ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego.

W strefie parku krajobrazowego, obszarze chronionego krajobrazu i obszarze Natura 2000 – „B” gospodarowanie w przestrzeni dotyczyć będzie:

1. podejmowania ochrony typu konserwatorskiego w stosunku do wydzielonych obszarów i obiektów przyrodniczych i krajobrazowych,
2. podejmowania wzmożonej ochrony polegającej na specjalnych działaniach w stosunku do określonych obszarów i obiektów przyrodniczych i krajobrazowych,
3. podejmowanie działań hamujących procesy niszczące, podejmowanie działań rehabilitacyjnych i wzbogacających ekosystemy,
4. utrzymywania racjonalnego gospodarowania w odniesieniu do określonych obszarów otwartych (ekosystemów leśnych i wodnych),
5. podejmowania specjalnych rygorów w stosunku do uciążliwych elementów zagospodarowania lub użytkowania.

W strefie upraw polowych – „C” gospodarowanie w przestrzeni postępować będzie w kierunku: odnowy krajobrazu rolniczego na drodze:

1. właściwego kształtowania systemu zieleni,
2. ochrony i rekonstrukcji stosunków wodnych,
3. wprowadzenia rolnictwa ekologicznego,
4. kontynuacji, aktywizacji i rozwoju rolnictwa - upraw rolnych i hodowli z preferencją dla nie intensywnych form hodowli jako kierunków wzbogacających krajobraz, a nie uciążliwych dla środowiska.

W strefie lotniska wojskowego oraz terenów wojskowych – „D” – gospodarowanie przestrzenią będzie ograniczone, i będzie odbywało się zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tereny rozwojowe gminy.

W związku z przewidywanym rozwojem jednostek osadniczych określa się tereny zainwestowane i przeznaczone do zainwestowania, pozwalające na swobodny rozwój tych jednostek. Istotną sprawą dla prawidłowego rozwoju gminy Powidz jest objęcie działaniami modernizacyjnymi i przekształceniami na rzecz rewaloryzacji historycznych układów przestrzennych oraz rewaloryzacja obszarów zainwestowanych już współcześnie, lecz o małych wartościach lub zdegradowanych. Dla wiodących jednostek wiejskich Powidz, Przybrodzin, Wylatkowo, Ostrowo wyznaczono tereny rozwojowe i obszary strategiczne. Dla większości wsi w pierwszej kolejności powinno dążyć się do uzupełnienia istniejącej zabudowy, poprzez realizację obiektów mieszkaniowych, usługowych czy działalności gospodarczej wzajemnie nie kolidujących. W przypadku zabudowy rekreacji indywidualnej w pierwszej kolejności powinno się wypełniać nową zabudową struktury już istniejącej, z maksymalnym ograniczeniem wychodzenia zabudowy na sąsiednie tereny, zlokalizowane najczęściej w pasie przybrzeżnym jezior.

Granice i powierzchnie terenów rozwojowych poza zwartym zainwestowaniem określono dla każdej wsi przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczo – fizjograficznych, własnościowych oraz funkcji aktywizujących ich ekonomiczny postęp. Przy wyznaczaniu kierunków rozwojowych gminy uwzględniono również opracowane plany zagospodarowania przestrzennego.

Dla wiodących jednostek wiejskich wyznaczono tereny na potrzeby własne na bazie istniejącej struktury przestrzennej, w taki sposób aby możliwe było przekształcenie tej struktury w kierunku zwiększenia funkcjonalności i poprawy atrakcyjności układów urbanistycznych. Pozostałe jednostki wiejskie mogą rozwijać się w ramach istniejącego zainwestowania osiedleńczego na zasadzie uzupełnienia zabudową o charakterze plombowym.

Tereny rolnicze winny być generalnie wyłączone spod zabudowy. Możliwa jest tu tylko lokalizacja zagrody (siedliska) traktowanego jako warsztat pracy rolnika z możliwością budowy i rozbudowy obiektów w produkcji tej niezbędnych, w tym budynek mieszkalny rolnika lub drugi

budynek mieszkalny dla rodziny rolnika. Jednak nie może to być podstawa do parcelacji dla zabudowy mieszkaniowej. W wyjątkowych przypadkach uzasadnionych lokalnymi uwarunkowaniami, można dopuścić adaptację rozproszonej zabudowy siedliskowej na cele publiczne (usług, turystyki), po uprzednim wykonaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego i kulturowego każdej z wsi stanowi o podstawach jej rozwoju. Dbałość i ład przestrzenny, jedno z naczelnych zadań samorządu gminy Powidz, leży w interesie mieszkańców, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych, jak i również w interesie gminy jako wspólnoty miejsca, zapewniając jej atrakcyjność dla gości z zewnątrz.

Zainwestowanie na terenach jednostek osadniczych winno być dopuszczalne zasadniczo tylko w zasięgu obszarów rozwojowych wyznaczonych rysunkiem Studium.

W systemie jednostek osadniczych gminy Powidz można wyodrębnić małe wsie jak Charbin, Smolniki Powidzkie, Słoszewo o niewielkim stopniu degradacji oraz w otoczeniu środowiska naturalnego, stanowiących potencjał rozwoju nakierowany na poprawę warunków życia mieszkańców. Poprawa ta odbywać się powinna poprzez wzrost gospodarczy wsi oparty o nowoczesne rolnictwo, ale także usługi, drobną działalność gospodarczą. Jednocześnie obserwuje się jednostki, w których nadmiernie rozwinęły się procesy urbanizacyjne związane przede wszystkim z zabudową letniskową – Anastazewo, Polanowo, Przybrodzin, Ostrowo, znacznie wykraczając poza zwarte jednostki inwestycyjne.

Dla zapewnienia atrakcyjności krajobrazu wsi niezbędne jest prowadzenie zdyscyplinowanej polityki przestrzennej polegającej w szczególności na:

- utrzymaniu charakterystycznych układów przestrzennych wsi oraz ewentualnym przekształceniu tych układów gdzie zachodzi konieczność wykształcenia atrakcyjnego centrum wsi,
- lokalizacji nowej zabudowy z uwzględnieniem utrzymania skali i charakteru zabudowy istniejącej (wysokość, skala budynków i założeń urbanistycznych, szerokość traktów, itp.),
- lokalizacja większych zespołów zabudowy na zasadach kompozycji stosowanej przy lokalizacji folwarków,
- kształtowanie zabudowy wiejskiej na zasadzie tworzenia zagród stanowiących charakterystyczne dla wsi zespoły zabudowy gniazdowej (zwartej i tworzącej podwórza), umożliwienie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jako funkcji wyodrębnionej i samodzielnej lecz tworzącej w miarę zwarte pierzeje lub zespoły tworzące gniazda (jako zagrody),
- wytwarzanie reprezentacyjnych, wspólnych przestrzeni publicznych poprzez atrakcyjne urządzenie posadzek placów i ulic, małej architektury, modernizację, renowację i rehabilitację zabudowy istniejącej.

Kierunki rozwoju mieszkalnictwa i usług.

Mieszkalnictwo.

Jak wynika z dotychczasowych analiz główny nacisk powinien być położony na rozwój budownictwa mieszkaniowego indywidualnego. Równolegle z powstawaniem zabudowy mieszkaniowej należy zapewnić realizację kompleksowego programu obsługi ludności, szczególnie w sferze usług podstawowych. Należy stworzyć korzystne warunki do możliwości realizacji usług, zarówno w zakresie czasowym jak i przestrzennym (dogodne usytuowanie ośrodków usługowych).

Usługi.

W Studium przyjęto dwa generalne kierunki rozwoju usług:

- rozwój usług ponadlokalnych,
- realizację zasady równego dostępu do usług podstawowych, bytowych dla wszystkich mieszkańców gminy.

Rozwój przestrzenny tej sfery dotyczyć będzie:

- przekształceń jakościowych dotychczasowych obiektów usługowych poprzez dalszą poprawę wystroju architektoniczno – plastycznego drogą modernizacji i remontów, oraz zastosowania różnorodnych ułatwień dla klientów,
- stwarzanie sprzyjających warunków lub pewnych ograniczeń (poprzez stosowne zapisy planów miejscowych) dla rozwoju usług komercyjnych, a tym samym sterowanie ich rozwojem zgodnie z występującym zapotrzebowaniem lub interesem gminy.

Realizacja zasady równego dostępu mieszkańców do usług bytowych powinna odbywać się poprzez:

- niwelowanie różnic w wyposażeniu w usługi handlu, gastronomii, rzemiosła usługowego, kultury i sportu poszczególnych wsi,
- realizację zakładanej sieci placówek oświatowych – szkół podstawowych, gimnazjum i przedszkoli, zgodnie z występującą aktualnie strukturą demograficzną.

Na terenach wsi usługi można lokalizować na całym obszarze rozwojowym jednostek osadniczych, o ile nie kolidują z innymi funkcjami terenów. Należy jednak dążyć do scentralizowania usług bytowych w ośrodkach położonych centralnie w stosunku do zabudowy mieszkaniowej, wprowadzając wyważoną różnorodność branż. Obiekty usługowe należy projektować z wyposażeniem dla niepełnosprawnych, w otoczeniu zieleni oraz z miejscami do parkowania pojazdów.

Sfera usług publicznych jest ściśle uzależniona od sytuacji gospodarczej i stanu uregulowań prawnych, które powinny doprowadzić do wykreowania nowych modeli organizacyjnych w funkcjonowaniu oświaty, kultury i służby zdrowia.

Kierunki rozwoju działalności gospodarczej.

Kierunki i zasady rozwoju działalności produkcyjnej.

Przewiduje się następujące kierunki rozwoju działalności produkcyjnej, to jest:

- należy preferować rozwój małych jednostek, które zadbają o nieuciążliwy charakter produkcji, najnowsze i bezpieczne technologie, postuluje się wprowadzanie na szeroką skalę ekologicznych nośników energii,
- dopuszczać większe przedsięwzięcia gospodarcze (terenochłonne) pod warunkiem stosowania w ich działalności nowoczesnych technologii „oszczędzających” środowisko przyrodnicze, przyjmując za wymóg absolutny – ochronę czystości powietrza,
- ponadto zaleca się wprowadzanie technologii w zakresie korzystania z niekonwencjonalnych źródeł energii takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepłe, siła wiatru,
- rozwijanie działalności produkcyjnej przy wykorzystaniu i zagospodarowywaniu wolnych obiektów, nieużytkowanych terenów produkcyjnych i usługowych dla potrzeb drobnego przemysłu, rzemiosła, przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rozwijanie nowych form działalności produkcyjnej zgodnych z wymogami ochrony środowiska oraz z celami strategicznymi rozwoju gminy.

Zajęcie nowych terenów na cele przemysłowo – składowo, powinno nastąpić po całkowitym wykorzystaniu istniejących terenów przeznaczonych pod tę funkcję. Dla pozostałych terenów jakiegokolwiek formy działalności gospodarczej powinny powstawać z zachowaniem pełnego bezpieczeństwa dla środowiska i niekolizyjności w stosunku do funkcji mieszkaniowej.

Należy stwarzać warunki organizacyjno-ekonomiczne celem pobudzenia aktywności lokalnej środowiska wiejskiego. Nowo powstające podmioty gospodarcze powinny być dostosowane do skali danej jednostki osadniczej.

Tereny pod działalność gospodarczą, w tym działalność produkcyjną, powinny zostać wyznaczone poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W planach określone zostaną warunki zagospodarowania terenu, nasycenie zielenią, maksymalne powierzchnie przeznaczone pod zabudowę, zasady zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, zasady utylizacji odpadów oraz minimalizacji hałasu.

Funkcje gminy.

Jako podstawowe funkcje gminy w minionych latach wskazywane były:

- turystyka i rekreacja,
- rolnictwo i leśnictwo,
- mieszkalnictwo,
- obsługa administracyjna i usługowa (usługi lokalne),
- drobna wytwórczość.

W świetle przeprowadzonej diagnozy stanu gminy i analizy jej predyspozycji i możliwości oraz uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych uznać należy, że istniejące funkcje gminy Powidz powinny zostać kontynuowane z tym, że winny one ulec ukierunkowaniu na zrównoważony rozwój oraz powinny zostać w znacznym stopniu zaktywizowane, aby mogły stać się w większym stopniu czynnikami rozwojowymi. Powinny też ulec przewartościowaniu w stopniu równym interwencyjnemu wprowadzeniu nowych funkcji, w celu pobudzenia rozwoju jednostki administracyjnej jaką jest gmina.

Przewartościowane zostaną funkcje:

- mieszkalnictwo – w kierunku większej dbałości o ład przestrzenny i uzyskanie wyższych standardów zamieszkania,
- działalność usługowa – w kierunku rozwijaniu oferty usług i poprawy obsługi ludności.

Wprowadzane zmiany wynikają z wprowadzenia pojęcia zrównoważonego (eko-) rozwoju i przejścia z aspektów ilościowych na jakościowe: jakość życia, środowiska, wizerunku przestrzeni i krajobrazu oraz z potrzeby zdobywania rynku inwestorów w dobie silnej konkurencyjności między jednostkami samorządowymi jakimi są gminy.

Po niezbędnych modyfikacjach funkcji uznaje się, że podstawowymi funkcjami gminy Powidz będą:

- 1) ochrona i utrzymanie potencjału przyrodniczego,
- 2) zaspokajanie potrzeb w zakresie rekreacji i wypoczynku dla i turystów i mieszkańców gminy
- 3) mieszkalnictwo,
- 4) rolnictwo i leśnictwo.

Uznaje się wszystkie jednostki osadnicze za rozwojowe i proponuje się następującą systematykę:

- 1/ **ośrodek dynamicznego rozwoju** tj. ośrodek o silnych tendencjach wzrostowych w oparciu o dotychczasowy potencjał społeczno - gospodarczy, którego rozwój wymaga wprowadzenia znacznych przekształceń krajobrazu i aktywnych działań na rzecz ochrony środowiska,

- 2/ **ośrodek potencjalnych szans** - ośrodek z predyspozycjami rozwojowymi w oparciu o nowe i potencjalne funkcje (przekształcenia jakościowo-ilościowe).
- 3/ **ośrodek umiarkowanego rozwoju** - ośrodek rozwijający się na miarę swojego zaplecza społeczno - gospodarczego i predyspozycji przyrodniczych i krajobrazowych, (przekształcenia głównie jakościowe)
- 4/ **ośrodek elementarnego rozwoju** - ośrodek, w którym rozwój polega nie na wzroście przestrzennym, ale na rehabilitacji przestrzeni, na podnoszeniu standardów estetycznych i technicznych zabudowy oraz wzbogacaniu krajobrazu.

Studium zakłada rozwój poszczególnych miejscowości w oparciu o następujące funkcje:

1. Powidz – ośrodek dynamicznego rozwoju
funkcja wiodąca – mieszkaniowa, usługowa, usługi sportu i rekreacji, tereny wojskowe,
funkcja uzupełniająca – usługowo – przemysłowa, zabudowa letniskowa,
2. Charbin– ośrodek potencjalnych szans
funkcja wiodąca – rolnictwo, mieszkalnictwo
3. Ługi – ośrodek elementarnego rozwoju
funkcja wiodąca – rolnictwo, zabudowa zagrodowa
4. Anastazewo – ośrodek dynamicznego rozwoju
funkcja wiodąca – rekreacja indywidualna i mieszkaniowa
funkcja uzupełniająca – usługowa, zabudowa zagrodowa z działalnością rolniczą,
5. Ostrowo - ośrodek dalszego rozwoju
funkcja wiodąca – rekreacyjno-wypoczynkowa, zabudowa letniskowa,
funkcja uzupełniająca – mieszkalnictwo i usługi
4. Polanowo – ośrodek potencjalnych szans
funkcja wiodąca – rekreacyjno-wypoczynkowa
funkcja uzupełniająca – zabudowa zagrodowa z działalnością rolniczą
Przewiduje się rozwój przestrzenny na terenach rozwojowych wyznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego
5. Powidz - Osiedle – ośrodek potencjalnych szans
funkcja wiodąca – obsługa terenów wojskowych, mieszkalnictwo,
funkcja uzupełniająca: usługi

6. Przybrodzin – ośrodek dalszego rozwoju
funkcja wiodąca – rekreacja i wypoczynek, usługi gastronomii i turystyki
zlokalizowane w pasie przybrzeżnym,
funkcja uzupełniająca - rolnictwo
11. Smolniki Powidzkie – ośrodek potencjalnych szans
funkcja wiodąca – mieszkaniowa, zabudowa letniskowa
funkcja uzupełniająca: rolnictwo, usługi
13. Wylatkowo – ośrodek dynamicznego rozwoju
funkcja wiodąca – mieszkalnictwo i usługi rekreacji i wypoczynku, zabudowa
rekreacji indywidualnej,
funkcja uzupełniająca – usługowa

Pozostałe jednostki osadnicze kwalifikuje się jako ośrodki elementarnego rozwoju.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

W niniejszym opracowaniu wyznaczono tereny, które pozwalają w sposób jakościowy i ilościowy rozwijać strukturę przestrzenną gminy Powidz. Rozwój wsi będzie dokonywał się zarówno na terenach już zagospodarowanych, gdzie uzupełniana będzie zabudowa na jeszcze wolnych parcelach, gdzie wymieniana będzie zabudowa o niskich standardach użytkowych i złej kondycji technicznej, a także prowadzona będzie rewaloryzacja, rehabilitacja i modernizacja zabudowy historycznej a także modernizacja wartościowej zabudowy współczesnej cechującej się dobrym stanem technicznym i poziomem wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Tereny te winny być jeszcze w lepszym stopniu wyposażone w infrastrukturę techniczną i społeczną, winny mieć zapewnione udoskonalone warunki obsługi komunikacyjnej, w tym parkowania samochodów.

Tereny rozwojowe gminy zastały również częściowo wyznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego, obejmujące wybrane fragmenty gminy. Plany miejscowe sporządzano przede wszystkim dla terenów z przeznaczeniem pod lokalizację zabudowy letniskowej i mieszkaniowej.

W niniejszym opracowaniu przyjęto zasadniczo wszystkie te tereny, dodając nowe w celu porządkowania struktur przestrzennych i ewentualnie wykorzystania w większym stopniu układu komunikacyjnego i systemu infrastruktury technicznej.

Na rysunku studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego określono zasięgi rozwojowe jednostek osadniczych – obszary zurbanizowane, które w całości stanowią podstawowe ich tereny rozwojowe. W ich ramach znajdują się tereny już zainwestowane i zagospodarowane, w których rozwój ilościowy możliwy jest tylko w niewielkim stopniu, ograniczony do wypełnienia wolnych parcel i placów (m.in. zabudowa o charakterze plombowym), przebudowy i rozbudowy istniejących obiektów, ale za to, w większym stopniu umożliwiający rozwój jakościowy poprzez poprawę jakości życia mieszkańców, a więc

standardów zamieszkiwania, obsługi w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej, poprawę jakości i wizerunku (estetyki) środowiska przyrodniczego i kulturowego. Niezwykle istotnymi w polityce przestrzennej gminy są jednak nowe tereny rozwojowe, które wymagają dalszych działań planistycznych, a w dalszej kolejności znacznych środków organizacyjnych i finansowych w celu przygotowania ich do realizacji.

Z uwagi na niemożność przewidzenia na etapie sporządzania studium wszystkich uwarunkowań i mogących niespodziewanie wystąpić potrzeb, w sytuacjach szczególnie uzasadnionych gmina dopuści w ograniczonym zakresie do zabudowy i zagospodarowania tereny, poza określonymi na rysunku studium pod warunkiem uwzględnienia znanych już i ewentualnie nowych uwarunkowań, szczególnie w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego, w tym ochronie gruntów rolnych i leśnych (ochrona gleb klasy III i wyższej). Inwestycje takie mogą obejmować obiekty i urządzenia służące ochronie środowiska przyrodniczego i ochronie zdrowia i życia mieszkańców gminy, w szczególności urządzenia infrastruktury technicznej, funkcje służące realizacji celów publicznych w tym usług zdrowia, oświaty, kultury, rekreacji, wypoczynku i turystyki. W jeszcze bardziej ograniczonym zakresie może być dopuszczona także zabudowa rezydencjonalna i gospodarcza poza zasięgami obszarów rozwojowych jednostek osadniczych, w szczególności dotyczy to wielkokubaturowej zabudowy służącej gospodarce rolnej, która winna być lokalizowana poza zwartymi, atrakcyjnymi układami przestrzennymi wsi. Lokalizacja inwestycji określonych powyżej może nastąpić jedynie drogą sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Istotnym w polityce przestrzennej gminy jest także określenie priorytetów realizacji zagospodarowania terenów rozwojowych pod kątem maksymalnych korzyści społecznych (interes publiczny).

W studium wydzielono następujące kierunki rozwojowe:

R1 - tereny intensywnej wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej, w skład której wchodzi zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa i usługowa

RM – tereny zabudowy zagrodowej

MN - tereny o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

MU - tereny o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej z usługami

ML - tereny zabudowy letniskowej – rekreacji indywidualnej

U - tereny o dominującej funkcji zabudowy usługowej

US- tereny usług sportu i rekreacji

P/U - tereny o dominującej funkcji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej

R - tereny rolnicze z dopuszczeniem realizacji zabudowy związanej z obsługą rolnictwa

PG- obszar i teren górniczy

K - teren infrastruktury technicznej – kanalizacja

Poniżej przedstawiono zalecane parametry i wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenu, które szczegółowo zostaną określone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

R1 tereny wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej

- 1) utrzymuje się w studium istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy,
- 2) budynki winny posiadać dachy strome, dwu- lub wielospadowe, o nachyleniu pod kątem 25 - 45 stopni,
- 3) dopuszcza się stosowanie dachów płaskich,
- 4) dachy strome winne być kryte dachówką ceramiczną, cementową lub materiałem dachówkopodobnym,
- 5) maksymalna wysokość budynków do III kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe,
- 6) wysokość budynków nie więcej niż 12,0 m od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu,
- 7) wysokość określona w pkt 5) nie dotyczy obiektów i urządzeń związanych z obsługą zabudowy zagrodowej, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technologicznych i konstrukcyjnych,
- 8) wysokość wolnostojących budynków garażowych – I kondygnacja, maksymalnie 7,0 m,
- 9) maksymalną powierzchnię zabudowy do 45 % powierzchni działki,
- 10) minimalną powierzchnię biologicznie czynną - 30 % powierzchni działki,
- 11) minimalna szerokość frontu działki 20,0 m.

RM tereny zabudowy zagrodowej

- 1) utrzymuje się w studium istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy,
- 2) budynki winny posiadać dachy strome, dwu- lub wielospadowe, o nachyleniu pod kątem 25 - 45 stopni,
- 3) wysokość zabudowy mieszkaniowej do II kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe;
- 4) zakaz realizacji budynków mieszkalnych wyższych niż 10,0 m w kalenicy dachu;
- 5) maksymalną wysokość pozostałych budynków do II kondygnacji nadziemnych, i 13 m w kalenicy dachu,
- 6) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 30% powierzchni działki budowlanej;

7) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 50%.

MN tereny o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

- 1) utrzymuje się w studium istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy,
- 2) wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych - do II kondygnacji nadziemnych w tym poddasze użytkowe,
- 3) maksymalna wysokość budynków mieszkalnych do 9,5 m w kalenicy dachu;
- 4) wysokość wolnostojących budynków gospodarczych i garażowych – I kondygnacja, max. 5,5 m w kalenicy dachu,
- 5) dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych, oraz gospodarczo-garażowych rozwiązanie dachów jako strome dwu,- lub wielospadowe, o nachyleniu połaci dachowych od 25° do 45°,
- 6) dopuszcza się stosowanie dachów płaskich,
- 7) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 40% powierzchni działki,
- 8) maksymalną powierzchnię zabudowy – 40% powierzchni działki,
- 9) minimalna powierzchnię działki budowlanej – 700 m², na terenie miejscowości Powidz i 900 m² na terenach wiejskich.

MU tereny o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej z usługami,

- 1) utrzymuje się w studium istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy;
- 2) wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych - do II kondygnacji nadziemnych w tym poddasze użytkowe;
- 3) maksymalna wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych do 9,5 m w kalenicy dachu;
- 4) wysokość budynków mieszkalnych wielorodzinnych, nie powinna wykraczać poza istniejącą zabudowę, a ostatecznie zostać sprecyzowana w m.p.z.p.,
- 5) wysokość budynków usługowych - do III kondygnacji nadziemnych w tym poddasze użytkowe;
- 6) maksymalna wysokość budynków usługowych do 12,0 m w kalenicy dachu;
- 7) wysokość wolnostojących budynków gospodarczych i garażowych – I kondygnacja, max. 5,5 m w kalenicy dachu;
- 8) dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych, usługowych oraz gospodarczo-garażowych rozwiązanie dachów jako strome dwu,- lub wielospadowe, o nachyleniu połaci dachowych od 25° do 45°;
- 9) dopuszcza się stosowanie dachów płaskich,
- 10) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 20% powierzchni działki budowlanej;
- 11) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 45%;
- 12) minimalna powierzchnię działki budowlanej – 600 m² na terenie miejscowości Powidz, i na pozostałych terenach 1000 m²

ML tereny zabudowy letniskowej – rekreacji indywidualnej

- 1) utrzymuje się w studium istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy,
- 2) wysokość budynków do II kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe, jednak nie więcej niż 10,0 m w kalenicy dachu;
- 3) stosowanie dachów stromych, o kącie nachylenia połaci dachowych od 30⁰ do 45°;
- 4) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 50% powierzchni działki budowlanej;
- 5) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 25%;
- 6) ustala się minimalną powierzchnię działki budowlanej – 1000 m²;

U tereny o dominującej funkcji zabudowy usługowej, usługi publiczne

- 1) utrzymuje się istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy;
- 2) wysokość budynków – do II kondygnacji nadziemnych;
- 3) maksymalna wysokość budynków do 9,0 m w kalenicy dachu;
- 4) rozwiązanie dachów jako płaskie lub strome, o kącie nachylenia połaci dachowych od 20° do 40°;
- 5) dopuszcza się stosowanie dachów płaskich;
- 6) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 25% powierzchni działki budowlanej;
- 7) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 60%;
- 8) minimalna powierzchnia działki budowlanej – 600 m².

US tereny usług sportu i rekreacji

- 1) jako przeznaczenie uzupełniające dopuszcza się, zaplecza socjalne, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, zieleń towarzysząca, w tym zieleń urządzona, obsługę komunikacyjną;
- 2) maksymalna wysokość zabudowy do 9,0 m;
- 3) dowolne formy dachów;
- 4) udział powierzchni biologicznie czynnej nie stanowił mniej niż 60% powierzchni terenu.

P/U tereny o dominującej funkcji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej

- 1) utrzymuje się istniejącą zabudowę dla której dopuszcza się remonty, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy;
- 2) wysokość budynków związanych z zabudową produkcyjną, składową i magazynową do III kondygnacji nadziemnych, z zakazem realizacji budynków o wysokości powyżej 13,0 m w kalenicy dachu;
- 3) wysokość budynków związanych z zabudową usługową do II kondygnacji nadziemnych, z zakazem realizacji budynków o wysokości powyżej 9,0 m w kalenicy dachu;

- 4) rozwiązanie dachów jako płaskie lub pochyłe, o kącie nachylenia do 35°;
- 5) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 20% powierzchni działki budowlanej;
- 6) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 60%;
- 7) minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1000 m² dla zabudowy produkcyjnej i 600 m² dla zabudowy usługowej.

R tereny rolnicze z dopuszczeniem realizacji zabudowy związanej z obsługą rolnictwa

- 1) utrzymuje się w studium istniejącą zabudowę zagrodową i zabudowę związaną z obsługą rolnictwa, dla której dopuszcza się możliwość remontów, rozbudowy, nadbudowy oraz wydzielenia odrębnego gospodarstwa rolnego pod warunkiem zachowania przepisów odrębnych,
- 2) ustala się zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych, cieków, oraz oczek wodnych;
- 3) realizację dachów stromych dwu lub wielospadowych, o kącie nachylenia od 25° do 45°;
- 4) wysokość zabudowy do II kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze użytkowe;
- 5) zakaz realizacji budynków wyższych niż 9,0 m w kalenicy;
- 6) minimalną powierzchnię biologicznie czynną – 30% powierzchni działki budowlanej;
- 7) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 50%.

PG obszar i teren górniczy

Zezwala się na eksploatację złóż kruszywa naturalnego przy zachowaniu warunków koncesji, przepisów odrębnych, Polskich Norm, a także następujących, postulowanych warunków:

- 1) zdejmowany sukcesywnie nakład należy gromadzić na tymczasowych zwałowiskach,
- 2) podczas eksploatacji i rekultywacji w odniesieniu do przemieszczanych mas ziemnych będzie prowadzona gospodarka bezodpadowa; nakład w całości zostanie wykorzystany do rekultywacji terenu poeksploatacyjnego,
- 3) zdejmowany poziom próchnicy gleby należy wykorzystać w procesie rekultywacji,
- 4) po zakończeniu eksploatacji złoża:
  - należy prowadzić sukcesywną rekultywację obejmującą właściwe kształtowanie rzeźby terenu,
  - dopuszcza się wykorzystanie do celów rekultywacji, mas ziemnych przywożonych spoza obszaru eksploatacji, pod warunkiem ich przydatności i spełnienia przepisów odrębnych oraz Polskich Norm,
- 5) sukcesywnie należy zagospodarowywać teren objęty eksploatacją,
- 6) należy zachować prawidłowe funkcjonowanie systemu melioracji dla obszarów wokół terenu górniczego,
- 7) prowadzona eksploatacja nie powinna doprowadzić do zmiany istniejących układów cieków jak też do przyspieszonego odpływu powierzchniowego i gruntowego,
- 8) podczas pracy maszyn i pojazdów należy unikać zanieczyszczenia gleby, wód powierzchniowych i gruntowych substancjami ropopochodnymi, podczas ewentualnych wycieków paliwa,

9) ustala się zakaz urządzania w wyrobiskach poeksploatacyjnych składowisk odpadów stałych i płynnych,

10) należy przestrzegać dopuszczalną głębokość eksploatacji złoża,

11) należy zachować pasy ochronne dla terenów przyległych,

12) przy prowadzeniu eksploatacji kruszywa naturalnego należy zachować odpowiednią odległość od terenów objętych ochroną akustyczną, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku; na terenach objętych ochroną akustyczną obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

K tereny infrastruktury technicznej

- 1) wysokość budynków do II kondygnacji nadziemnych, nie więcej niż 8,0 m;
- 2) stosowanie dachów płaskich lub pochyłych o kącie nachylenia połaci do 30°;
- 3) minimalną intensywność zabudowy wynoszącą 0,0;
- 4) maksymalną intensywność zabudowy wynoszącą 0,9;
- 5) powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 5% powierzchni działki budowlanej;
- 6) maksymalną powierzchnię zabudowy działki budowlanej – 90%.

Standardy wykorzystania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego.

Określenie standardów wykorzystania przestrzeni i zagospodarowania przestrzennego służy zapewnieniu wysokiej jakości życia mieszkańców gminy, ochronie interesów publicznych oraz racjonalnej gospodarce finansowej gminy. Standardy winny być elementem koordynującym (także kontrolnym) w bieżącej gospodarce przestrzennej, sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programów branżowych, a także decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanych bez planu. Standardy nie są ustaleniem przyjmowanym obligatoryjnie, wyrażają raczej wartości uśrednione i jako takie winny być dalej stosowane. Sprecyzowanie standardów (parametrów „brzegowych” warunków zabudowy i zagospodarowania terenu) winno być każdorazowo określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem określonych w Studium uwarunkowań oraz rozpoznaniem pozostałych uwarunkowań planowanych przedsięwzięć (zagospodarowania).

W zagospodarowaniu przestrzeni gminy należy dążyć do maksymalizacji efektów wynikających z prawidłowej lokalizacji poszczególnych funkcji, z uwagi na:

- wykorzystanie istniejącego już zagospodarowania w szczególności istniejącej struktury przestrzennej, wartościowej substancji budowlanej,
- urządzenia terenu i wyposażenia go w infrastrukturę techniczną,
- położenie względem układu komunikacyjnego,
- położenie w zdrowym środowisku,
- dostępność infrastruktury technicznej,

- wzajemne niekonfliktowe położenie funkcji mieszkaniowej i funkcji działalności gospodarczej,
- wzajemnie dopełniające się położenie funkcji mieszkaniowej i usług,
- możliwości lokalizacji przedsięwzięć gospodarczych aktywizujących gospodarkę gminy, dających nowe miejsca pracy i przynoszące (w sposób pośredni) większe dochody gminie,
- wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego dla celów rekreacji i wypoczynku mieszkańców gminy jak i turystów (cel gospodarczy).

Gmina Powidz jest zagospodarowana w bardzo zróżnicowanych i różnorodnych formach przejawiających się lokalnie różnymi parametrami zagospodarowania.

Obecna gęstość zaludnienia dla całej gminy wynosi ok. 28 osób/km², i jest dużo niższa niż w powiecie słupeckim - 77 osób/m². Poprawa standardów funkcjonalnych nastąpi poprzez rozwój funkcji usługowych – kształtowanie centrów usługowych oraz rozwój funkcji „wolnego czasu”. Należy dążyć do rozwijania placówek usługowych na terenie gminy, oraz poprawy ich czasoprzestrzennej dostępności.

Na terenach wiejskich niezbędna jest rozbudowa infrastruktury technicznej i systemu komunikacji, oraz poprawa wizerunku estetycznego zabudowy. W zakresie infrastruktury technicznej każda jednostka osadnicza powinna być uzbrojona w podstawową sieć infrastruktury technicznej – wodociąg, kanalizacja sanitarna, sieć gazowa.

Dla nowych terenów rozwojowych należy bezwzględnie zapewnić pełną obsługę w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapewnić ład przestrzenny i harmonijny i atrakcyjny ich krajobraz. Wiele z terenów rozwojowych będzie obsługiwana w zakresie usług z terenów obecnie zagospodarowanych, ale w dalszej przyszłości należy zmierzać do realizacji funkcji usługowych zaspakajających „wyższe” potrzeby w ich ramach.

W sytuacji gdy na rysunku studium na danym obszarze rozwojowym występuje więcej niż 1 symbol literowy, należy to rozumieć że poszczególne funkcje mogą być realizowane łącznie lub osobno.

Szczegółowe parametry, warunki i zasady zabudowy zostaną każdorazowo określone na etapie sporządzania planu miejscowego, po uwzględnieniu istniejących uwarunkowań.

3.OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW. OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.

3.1. Kształtowanie systemu ekologicznego gminy.

W "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Powidz" sprawy środowiska, zgodnie z zapisaną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zasadą zrównoważonego rozwoju - są priorytetowe.

Wynika z tego potrzeba ukierunkowania działań społeczności gminy na racjonalne użytkowanie krajobrazu i naturalnych zasobów przyrody. Składa się na to utrzymanie odpowiedniej jakości poszczególnych komponentów środowiska (powietrza, wody, gleby), zapewnienia trwałości ekosystemów leśnych, łąkowych i rolniczych (agroekosystemów) oraz ukształtowanie ładu ekologicznego, przestrzennego i estetycznego w krajobrazie gminy.

Efektom tych działań ma być podniesienie jakości życia, jego bytowanie w czystym, zdrowym środowisku i pięknym otoczeniu.

Istotne znaczenie ma tu kwestia świadomości ekologicznej społeczeństwa. Bowiem problemy ekologiczne to też problemy moralności i odpowiedzialności - rozróżnienie ładu i nieładu, woli oraz potrzeb mieszkańców - co do jakości środowiska i poszanowania otoczenia.

Gospodarowanie na terenie „Powidzkiego Parku Krajobrazowego” odbywać się będzie m.in. w oparciu o ustalenia przyjęte w Uchwale nr XXIX/753/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie Powidzkiego Parku Krajobrazowego.

Dla terenu parku przyjęto następujące ustalenia:

„§ 3. Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- 1) ochrona i zachowanie polodowcowego krajobrazu fragmentu Pojezierza Gnieźnieńskiego, a w szczególności – krajobrazu jezior rynnowych oraz pagórków morenowych i innych charakterystycznych form geomorfologicznych;*
- 2) zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk;*
- 3) zachowanie naturalnych ekosystemów jezior i mokradeł;*
- 4) utrzymanie walorów kulturowych.*

§ 4. 1. Na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z 2015 r. poz. 1936 i z 2016 r. poz. 831, poz. 961, poz. 1250, poz. 1579, poz. 2003);*
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;*
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,*

- b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, poz. 1590, poz. 1642, poz. 2295 i z 2016 r. poz. 352, poz. 1250, poz. 2260, poz. 1948) – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 9) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 10) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.
2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:
- 1) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- 2) działań związanych z wydobywaniem kopalin na obszarach określonych w koncesjach na wydobywanie kopalin lub dokumentacjach złóż kopalin zatwierdzonych lub przyjętych przez właściwe organy administracji geologicznej obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.
3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy ponadto ustaleń studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.
4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 dotyczy naturalnych zbiorników wodnych oraz lasów w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100, z 2016 r. poz. 422, poz. 586, poz. 903, poz. 1020, poz. 2138, poz. 2249, poz. 2260 i poz. 1948).
5. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 nie dotyczy:
- 1) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:
- a) 35 cm – w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz płatanu klonolistnego,
- b) 25 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew.
- 2) samosiewów drzew i krzewów w wieku do 20 lat, nie stanowiących siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713) na gruntach rolnych,
- 3) obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- 4) rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.
6. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy:
- 1) obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały,
- 2) rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.
7. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 9 nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne.”

Planowanie przestrzenne jest podstawowym narzędziem dla realizacji postulatów ochrony przyrody i kształtowania środowiska. Uwzględnienie w "Studium..." systemu ekologicznego

gminy jako jednego z podstawowych uwarunkowań rozwoju pozwoliło na zdefiniowanie kierunków ochrony środowiska oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Podstawowe elementy systemu przyrodniczego gminy to kompleksy leśne (głównie na północy gminy w rejonie Wylatkowa – Ostrowa, oraz na południe od Powidza), jeziora, ciek wodne, obszary rolne. Dla właściwego funkcjonowania i zachowania równowagi środowiska najważniejszą rolę pełnią wszystkie powierzchnie naturalne - środowiskotwórcze, a więc lasy, wody, torfowiska, bagna, łąki, tereny zadrzewione. Niezwykle znaczenie mają też zadrzewienia przywodne, przydrożne, śródpolne. Na terenach rolniczych pełnią one rolę wiatrochronną, wodochronną, sanitarną, krajobrazową oraz są schronieniem dla wielu gatunków ptaków i owadów. Wprowadzanie różnorodności krajobrazowej na terenach rolniczych, a więc zwiększania powierzchni łąk, zadrzewień, wód otwartych nadaje im charakter krajobrazu wypoczynkowego.

W "Studium..." postuluje się utrzymanie zadrzewień, łąk, oczek wodnych oraz zwiększenie ich powierzchni, szczególnie uzupełnienie zadrzewień. W pierwszej kolejności należy wykorzystać środowiskotwórczą rolę cieków wodnych, tam bowiem kształtować można zieleń najłatwiejszą w eksploatacji i odporną na degradację.

3.2. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.

A. Zalecenia w zakresie gospodarowania w obrębie systemu przyrodniczego gminy Powidz:

- a) ochrona terenów przyjeziornych przed nadmierną zabudową,
- b) ochrona dolinnych korytarzy ekologicznych przed zabudową i inwestycjami liniowymi przecinającymi korytarze w poprzek,
- c) utworzenie (odbudowa) łączników ekologicznych poprzez udroźnienie i odbudowę starych cieków, kanałów i rowów melioracyjnych oraz wprowadzenie kępowych nasadzeń o charakterze remiz; proponuje się wprowadzenie następujących gatunków drzew i krzewów: obszary bardziej uwilgotnione - wierzba, topola, olsza czarna, jesion, dąb, obszary bardziej suche - głóg jedno- i dwuszyjkowy, brzoza brodawkowata, tarnina, dzika róża, pola grusza, dziki bez czarny;
- d) utrzymanie ciągłości węzła ekologicznego z korytarzami ekologicznymi.

B. Zalecenia w zakresie gospodarowania zasobami przyrodniczymi gminy Powidz:

- promowanie i wspomaganie tworzenia gospodarstw ekologicznych, w tym agroturystycznych,
- pełna ochrona wód przed zanieczyszczeniem, i likwidacją małych zbiorników i cieków śródpolnych,
- podjęcie działań zmierzających do odtworzenia oczek śródpolnych,
- ochrona wód powierzchniowych przed dopływem biogenów (pełna sanitacja obiektów i miejscowości)
- ochrona i odtworzenia zadrzewień śródpolnych,
- realizacja programu lesistości gminy poprzez przeznaczania słabych kompleksów glebowych pod zalesienie.

W celu maksymalnego ograniczenia strat gruntów, zadrzewienia należy sadzić na obrzeżach pól i na granicach parcel wzdłuż ich dłuższego boku. Gęstość sieci zadrzewień określają takie czynniki jak: dominujący kierunek wiatrów, ukształtowanie terenu oraz wysokość zadrzewień. Należy mieć na uwadze biologiczną wartość zadrzewień i jej znaczenie dla równowagi ekologicznej danej strefy. W przypadku użytkowania wszystkich gruntów, celowe jest przeznaczenie niewielkiej ich części pod zadrzewienia, wzbogacając sieć istniejących zadrzewień i stwarzając podstawy dla tworzenia nowej sieci. Wpłyynie to dodatnio na różnorodność biologiczną siedlisk w okolicy zamieszkania.

Do zadań priorytetowych w zakresie ochrony środowiska powinno należeć:

- A/ opracowanie i wdrażanie programu odtworzenia sieci zadrzewień śródpolnych,
- B/ wdrażanie programu gospodarki ściekowej dla całej gminy,
- C/ wdrażanie programu gazyfikacji dla gminy,

Do zadań realizowanych w dalszej perspektywie powinno należeć utrwalanie funkcji wyznaczonych w obrębie systemu przyrodniczego gminy kategorii ochronnych: korytarzy, łączników i węzłów ekologicznych.

3.3. Zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego gminy.

Zagospodarowanie przestrzenne obszarów respektujące walory i zasoby środowiska wymaga określenia zasad jego kształtowania. Ma to szczególne znaczenie w praktyce realizacyjnej. Konieczne jest określenie obszarów nienaruszalnych dla środowisk wymagających szczególnych form zagospodarowania oraz terenów świadomie przekształcanych, jednak bezkolizyjnie w stosunku do środowiska.

Obszar gminy Powidz przedstawia w projekcie różnorodność użytkowania, tereny działalności gospodarczej, mieszkaniowe, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, oraz intensywnego użytkowania rolniczego. Dla tak zróżnicowanego projektu zagospodarowania, poza wyborem odpowiednich terenów dla poszczególnych funkcji ważne jest przestrzeganie realizacji przez inwestorów, tak aby sąsiadujące obiekty nie kolidowały ze sobą i ze środowiskiem.

Z wytycznych generalnych w stosunku do wszystkich użytkowników a przede wszystkim w stosunku do podmiotów zajmujących się działalnością gospodarczą i rolnictwa wynika podporządkowanie się wymogom środowiska. Te wymagania powinny być egzekwowane od obiektów istniejących a także narzucone dla przyszłych inwestorów. Z tym faktem wiąże się jednocześnie konieczność wprowadzenia zakazu wszelkich lokalizacji uciążliwych m.in. ferm bezściółkowego tuczu zwierząt, nawożenia gnojowicą itp. W studium wyróżniono komponenty środowiska, które są jego najwyższą wartością. Do nich należą:

- formy przyrody objęte ochroną prawną,
- kompleksy leśne,
- kompleksy zespołów łąkowych trwale użytkowanych,

- wody powierzchniowe,
- ujęcia wód pitnych w głębszych,
- dominanty rzeźby terenu.

Do tej grupy komponentów lecz chronionych odrębnymi przepisami należą także:

- zabytkowe parki wiejskie,
- pomniki przyrody,
- lasy ochronne grupy I.

Następną grupę zagadnień stanowią propozycje świadomego działania w celu właściwego użytkowania zgodnie z naturalnymi właściwościami względnie wzbogacone środowiska już zubożałego na skutek niewłaściwej działalności człowieka. Dotyczy to głównie rzeźby terenu, zieleni, gleb, wód oraz całości krajobrazu jako tego zewnętrznego przejawu stanu środowiska przyrodniczego.

W wyniku „zderzenia” nowego programu zagospodarowania z istniejącym środowiskiem mogą wystąpić ewentualne kolizje w celu ich uniknięcia, względnie zminimalizowania konieczne jest narzucenie obostrzeń w stosunku do takich obiektów jak: wysypiska, oczyszczalnie, nowe zakłady przemysłowe, trasy komunikacyjne itp.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003r. zobowiązuje wszystkich obywateli do ochrony dóbr kultury, natomiast samorząd terytorialny zobowiązuje do zapewnienia w tym celu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych.

Generalne cele ochrony obejmujące: ochronę dziedzictwa kulturowego i historycznego mogą być osiągnięte poprzez realizację następujących celów szczegółowych, uwzględnianych również przy opracowywaniu planów dla poszczególnych fragmentów gminy Powidz:

A/ ochrona przestrzennych wartości krajobrazu kulturowego

- utrzymanie historycznie ukształtowanej struktury osadniczej i sieci dróg,
- utrzymanie historycznych układów przestrzennych wsi, zasad lokalizacji zabudowy i zagospodarowania terenu, wypełnienie tradycyjnej niwy siedliskowej,
- zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym dominant kulturowych i krajobrazowych,
- kontynuowanie tradycji w kształtowaniu krajobrazu kulturowego i nawiązanie do historycznych i regionalnych rozwiązań w jego kształtowaniu,
- przeciwdziałanie bezplanowej i chaotycznej parcelacji terenu,
- przeciwdziałanie zaśmiecaniu krajobrazu kulturowego nowymi lokalizacjami budowli substandardowych,

- ograniczenie lokalizacji obiektów wymagających makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii oraz zasobów przyrodniczych,

B/ ochrona indywidualnych wartości obiektów kultury materialnej

- ochrona przed dewastacją wartościowych stanowisk archeologicznych,
- utrzymanie i eksponowanie grodzisk i cmentarzysk posiadających charakterystyczną formę krajobrazową,
- zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym: kościołów, szkół, obiektów usługowych, produkcyjnych, wpisanych i nie wpisanych do rejestru zabytków oraz zewidencjonowanej zabudowy zagrodowej i innych elementów zagospodarowania i wyposażenia miejscowości,
- utrzymanie i eksponowanie: linii kolei wąskotorowej, układów przestrzennych siedlisk, pomników i krzyży, kamieni milowych, urządzeń technicznych i komunikacyjnych,
- utrzymanie i eksponowanie wartości zabudowy historycznej, jej proporcji, formy, typu dachów, wielkości i układu otworów, rodzaju stolarki i jej zdobnictwa, materiału budowlanego i sposobów jego wyeksponowania,
- zapobieganie w powstawaniu ubytków w zabudowie historycznej,
- kształtowanie wysokich walorów estetycznych nowej zabudowy mieszkalnej, rekreacyjno-turystycznej i produkcyjnej poprzez nawiązywanie do tradycji i wartości regionalnych.

W odniesieniu do obiektów objętych ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków (zgodnie z ustawą z 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami), obowiązują następujące ustalenia:

- a) obejmuje się ochroną zabytki nieruchome, zabytki ruchome, zabytkowe zespoły dworskie i parkowe, oraz historyczny zespół urbanistyczny Powidza wpisane do rejestru zabytków i znajdujące się na omawianym terenie,
- b) w obiektach wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje zakaz wyburzania, rozbudowy, nadbudowy, zmiany formy dachu, formy i wystroju elewacji (w tym również stolarki okiennej i drzwiowej) oraz dyspozycji przestrzennej wnętrza,
- c) wszelka działalność inwestycyjna dotycząca obiektów wpisanych do rejestru zabytków wymaga pozwolenia ze strony Konserwatora Zabytków,
- d) prace budowlane, konserwatorskie, restauratorskie mogą być prowadzone zgodnie z zatwierdzoną przez Konserwatora Zabytków dokumentacją,
- e) obiektom wpisanim do rejestru zabytków należy zapewnić właściwą ekspozycję – obowiązuje zakaz lokalizacji w ich bezpośrednim otoczeniu obiektów wielkogabarytowych, w tym również bilbordów reklamowych, masztów telefonii komórkowej oraz siłowni wiatrowych.

W odniesieniu do zabytków występujących na omawianym terenie i ujętych w gminnej ewidencji zabytków, obowiązują następujące ustalenia:

- a) przedmiotem ochrony są:
  - bryły zabytkowych budynków, kształty dachów,
  - rozwiązania architektoniczne, tradycyjny materiał,
  - historyczny wystrój elewacji,
- b) celem ochrony obiektów ujętych w ewidencji jest zachowanie tradycyjnej zabudowy wiejskiej (w tym zagrodowej) i jej tradycyjnych gabarytów i rozwiązań architektonicznych,
- c) wszelka działalność inwestycyjna związana z częściami zewnętrznymi tego typu obiektów (elewacje, dach) wymaga uzgodnienia z Konserwatorem Zabytków.

W odniesieniu do kształtowania nowej zabudowy lokalizowanej w sąsiedztwie obszarów i obiektów chronionych (wpisanych do rejestru i ujętych w ewidencji zabytków):

- a) nowa zabudowa powinna być kształtowana w nawiązaniu do regionalnej, tradycyjnej specyfiki budowlanej – odpowiednio wkomponowana w historyczne otoczenie i krajobraz, wykonana w materiale tradycyjnym, nakryta symetrycznym dachem dwuspadowym lub wielospadowym o pokryciu z dachówki (w kolorze historycznej dachówki),
  - b) wysokość nowej zabudowy nie powinna przekraczać wysokości istniejącej,
  - c) mieszkaniowej zabudowy sąsiedniej i powinna nawiązywać do wysokości jej gzymsu, względnie kalenicy,
  - d) wystrój elewacji powinien nawiązywać do tradycyjnych rozwiązań,
  - e) nie dopuszcza się lokalizowania billboardów reklamowych, reklam wielkopowierzchniowych, masztów telefonii komórkowej oraz siłowni wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy poszczególnych miejscowości,
  - f) ustala się wymóg opracowania studium wpływu inwestycji na krajobraz w przypadku planowania zamierzenia inwestycyjnego kubaturowo i funkcjonalnie obcego historycznemu zagospodarowaniu.
- W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej Powidza nie należy planować inwestycji naruszających zachowany historyczny układ urbanistyczny oraz takich, które ze względu na swoje gabaryty lub agresywną architekturę mogłyby ten układ naruszać (w szczególności obiektów przemysłowych).
  - Należy zachować historyczne przebiegi głównych dróg, świadczących o najstarszych traktach komunikacyjnych.
  - Nowe tereny mieszkaniowe, lokalizowane poza zabytkowym układem urbanistycznym, powinny mieć ograniczoną wysokość zabudowy maksymalnie do trzech kondygnacji,
  - Obok troski o same obiekty zabytkowe należy pamiętać o ochronie ich otoczenia i konieczności uzgadniania z Konserwatorem także charakteru zabudowy z nimi sąsiadującej, zarówno pod względem architektury, jak i funkcji.

- Wszelkie działania przy obiektach zabytkowych wymagają akceptacji Konserwatora Zabytków.
- Na terenach leżących w granicach objętych ochroną konserwatorską wszelkie prace mające wpływ na zmianę wyglądu obiektów (zmiany kubatury, elewacji, pokrycia dachów, rozbudowy i nadbudowy obiektów itp., ogrodzenia, mała architektura) oraz mające wpływ na zmianę rozplanowania terenu i układu przestrzennego (nowe lokalizacje, rozbiórki, podziały gruntów, zmiany funkcji terenu) wymagają uzgodnienia z konserwatorem zabytków.

1. Historyczny układ urbanistyczny Powidza:

W obrębie strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego, przedstawionego na rysunku studium obowiązują:

- a) zachowanie historycznej linii zabudowy,
- b) zachowanie historycznej parcelacji,
- c) zachowanie tradycyjnej gęstości zabudowy,
- d) zachowanie zabytkowej zabudowy i zieleni,
- e) podporządkowanie nowych obiektów historycznej strukturze przestrzenno-architektonicznej zabytkowego układu urbanistycznego w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- f) prowadzenie badań archeologicznych podczas robót ziemnych w zakresie określonym przez organ ochrony zabytków.

2. Historyczne zespoły rezydencjonalne i historyczne parki (Charbin) oraz historyczne zespoły sakralne (Powidz)

Historyczne zespoły budowlane podlegają ochronie w granicach ich historycznych granic wraz z ich najbliższym otoczeniem.

Należy respektować ekspozycje bierne i czynne powiązane z historycznymi zespołami budowlanymi.

W obrębie stref ochrony konserwatorskiej historycznych zespołów budowlanych obowiązują:

- a) zachowanie historycznej parcelacji, w tym historycznych granic zespołu - zgodnie z zasadą ich niepodzielności,
- b) zachowanie historycznego zagospodarowania,
- c) zachowanie historycznej zabudowy,
- d) zachowanie historycznej zieleni,
- e) podporządkowanie nowych obiektów historycznemu rozplanowaniu zabytkowego zespołu budowlanego w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- g) obowiązek użytkowania nie kolidujący z wartościami zabytkowymi historycznego zespołu budowlanego,

- h) prowadzenie badań archeologicznych podczas robót ziemnych w zakresie określonym przez organ ochrony zabytków.

3. Historyczne cmentarze.

Historyczne cmentarze podlegają ochronie w granicach ich historycznych granic wraz z ich najbliższym otoczeniem.

Należy respektować ekspozycje bierne i czynne powiązane z historycznymi cmentarzami.

W granicach historycznych cmentarzy obowiązują:

- a) Zachowanie historycznych granic cmentarzy – zgodnie z zasadą ich niepodzielności,
- b) Zachowanie historycznego zagospodarowania,
- c) Zachowanie historycznych elementów zagospodarowania znajdujących się na terenie historycznych cmentarzy, w tym historycznych kaplic, historycznych nagrobków, historycznych ogrodzeń i bram,
- d) Zachowanie zabytkowej zieleni.

4. Historyczne obiekty budowlane.

Historyczne obiekty budowlane podlegają ochronie wraz z parcelą, na której są usytuowane oraz wraz z ich najbliższym otoczeniem. Historyczne obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków podlegają ścisłej ochronie konserwatorskiej w zakresie historycznej kompozycji bryły, historycznej kompozycji elewacji wraz z ich wystrojem historycznym, historycznej dyspozycji przestrzennej wewnątrz oraz historycznych elementów wystroju i wyposażenia. Historyczne obiekty budowlane nie wpisane do rejestru zabytków, ale ujęte w gminnej ewidencji zabytków, podlegają ochronie konserwatorskiej w zakresie historycznej kompozycji bryły, i historycznej kompozycji elewacji.

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów odrębnych, praktyki i wytycznych służb konserwatorskich w procesie kształtowania wizerunku gminy, w tym na etapie opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących swym zasięgiem zarówno całą gminę, jak również poszczególne jej fragmenty, zaleca się stosowanie niżej wymienionych zasad.

4.1 Zasady ochrony obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

- 1) Obowiązuje utrzymanie wszystkich zabytkowych obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków.
- 2) Obowiązuje zachowanie dobrego stanu technicznego i estetycznego tych obiektów. Wszelkie prace remontowe i konserwatorskie zewnętrzne i wewnętrzne wymagają wykonania projektu i uzgodnionego z organem właściwym d/s ochrony zabytków. Obowiązuje także utrzymanie właściwego stanu estetycznego otoczenia tych zabytków, w tym: zieleni, małej architektury i zagospodarowania posesji sąsiadujących.

Założenia sakralne i rezydencjonalne oraz parki.

Podlegają ochronie w granicach założeń oraz ich najbliższym otoczeniu. Należy uwzględnić znaczenie widoku na zabytek.

W obrębie stref ochrony konserwatorskiej obowiązuje:

- a) historyczna parcelacja (zgodnie z zasadą niepodzielności zespołów),
- b) zachowanie zabytkowej zabudowy,
- c) zachowanie zabytkowej zieleni,
- d) podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie: lokalizacji, skali i formy architektonicznej,
- e) użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu.

Cmentarze

W granicach cmentarza obowiązuje zachowanie:

- a) historycznej parcelacji,
- b) historycznego rozplanowania,
- c) zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
- d) zabytkowej zieleni.

Ochrona obowiązuje w granicach cmentarza oraz jego najbliższym otoczeniu. Postuluje się przyjęcie zewnętrznej strefy ochronnej o szerokości ok. 50 m, i wyłączenie jej spod zabudowy. Ewentualna zmiana sposobu użytkowania tych terenów jest dopuszczalna pod warunkiem zachowania znajdujących się na nich obiektów zabytkowych, które mogą być przeniesione w inne miejsce po uzyskaniu pozwolenia konserwatora zabytków.

4.2 Zasady ochrony stanowisk archeologicznych.

Wszystkie zewidencjonowane stanowiska archeologiczne oraz strefy ich występowania podlegają ochronie konserwatorskiej zgodnie z art. 6 ust. 1, pkt 3, Ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Na obszarze występowania stanowisk archeologicznych, oraz w strefie ich ochrony, podczas wykonywania robót ziemnych wymagane jest prowadzenie prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym pozwoleniem na badania archeologiczne Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Delegatura w Koninie.

Zasady ochrony stanowisk archeologicznych:

- 1) Zmiany sposobu użytkowania terenów w strefach W oraz wykonanie prac niwelacyjnych lub ziemnych należy uzgadniać z właściwym organem ds. ochrony zabytków, który może zażądać przeprowadzenia archeologicznych badań ratowniczych lub nadzoru archeologicznego nad prowadzonymi pracami.
- 2) Na obszarach ochrony stanowisk archeologicznych należy ograniczyć użytkowanie terenu do dotychczasowego, o ile nie zostało ono zakwalifikowane jako niszczące, zachowanie zastanej topografii oraz warstw gruntowych w stanie niezmienionym.
- 3) Na terenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska archeologicznego obowiązuje zasada zgłaszania służbie konserwatorskiej zamiarów podejmowania prac

ziemnych związanych z wykonywaniem głębokich wykopów, robót melioracyjnych, budową tras komunikacyjnych i instalacji infrastruktury podziemnej oraz w przypadku podejmowania zalesień użytków rolnych.

Na rysunku studium zaznaczono obszary występowania stanowisk archeologicznych.

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

5.1. Komunikacja – kierunki rozwoju.

5.1.1. Rozwój sieci drogowej.

Systemy transportowe są dziedziną gdzie rola świadomie i konsekwentnie prowadzonej rozbudowy ma szczególne znaczenie ze względu na ich pełne oddziaływanie na jakość i dynamikę życia gospodarczego i społecznego gminy. Należy określić politykę komunikacyjną gminy, tak aby efektywnie zarządzać systemem transportowym. Generalne cele strategiczne polityki komunikacyjnej wiążą się z funkcją systemu transportowego, który powinien zapewnić sprawne, bezpieczne, ekonomiczne i nieuciążliwe dla środowiska przemieszczanie się osób oraz towarów. Szeroko rozumiana strategia zwana również polityką komunikacyjną odnosi się do działań:

- Planowania rozwoju
- Projektowania
- Realizacji (budowy urządzeń)
- Funkcjonowania, eksploatacji, utrzymania
- Zarządzania systemem transportowym

Sieć drogowa o nawierzchni ulepszonej i dobrych parametrach daje szansę szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości, a zatem zwiększa atrakcyjność gospodarczą gminy. Pozwala na rozwój szerokiej gamy usług dla osób przemieszczających się przez teren gminy, ale przede wszystkim decyduje o powodzeniu rozwoju gminy.

Na obszarze gminy nie przewiduje się realizacji nowych odcinków dróg o znaczeniu krajowym, czy wojewódzkim, ale postuluje się dalszą modernizację i utwardzenie nawierzchni dróg gminnych i powiatowych.

Dalsze działania w zakresie rozwoju dróg dotyczyć będą przede wszystkim:

- utwardzenia gminnych dróg gruntowych,
- budowy dróg scalających istniejący układ dróg w racjonalny układ drogowy,
- poszerzenia i zwiększenia wytrzymałości na nacisk istniejących dróg.

Droga wojewódzka nr 266

a) dla istniejącego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 262 należy utrzymać istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla dróg klasy technicznej głównej (G), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne

i ich usytuowanie. Zwiększa to wymogi dotyczące zjazdów, poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego i innych parametrów zgodnie z cytowanym rozporządzeniem. Zmiana granic pasa drogowego będzie następowała zgodnie z potrzebami rozbudowy drogi,

b) dostępność terenu do drogi wojewódzkiej zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi, połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z dróg wojewódzkich, za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów z tych dróg. Dopuszcza się przebudowę włączeń do dróg wojewódzkich (skrzyżowań i zjazdów) na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Przy lokalizowaniu nowych, bezpośrednich włączeń (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do dróg wojewódzkich oraz przebudowie istniejących, należy uwzględnić rozwiązania techniczne, pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego, takie jak np. rozbudowa drogi wojewódzkiej o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrzyżnych, zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących itp.,

c) obiekty budowlane na terenach przylegających do drogi wojewódzkiej należy lokalizować, zachowując odległość od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej, zgodnie z art. 42 i 43 Ustawy z dnia 21 marca 1985r. O drogach publicznych, uwzględniając rezerwę terenu pod przyszłą budowę dróg, o której mowa w art. 35 ust. 2 i ust. 4 ww. ustawy,

d) lokalizacja obiektów budowlanych od strony dróg wojewódzkich, w tym urządzeń reklamowych (tablice reklamowe, szyldy i inne) wymaga zachowania warunków odległości od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej określonej w ppkt. 4) oraz nie może powodować uciążliwości dla uczestników ruchu drogowego, takich jak np.: utrudnienie czytelności informacji drogowaskazowej, ograniczenie widoczności, olśnienie,

e) obiekty budowlane, przeznaczone na pobyt ludzi, należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości drogi (jak: hałas, drgania i wibracje, zanieczyszczenie powietrza), określonym w Ustawie Prawo Ochrony Środowiska i przepisach odrębnych do tej ustawy. W przypadku lokalizacji ww. obiektów w zasięgu uciążliwości drogi inwestor ma obowiązek stosowania w tych obiektach, środków technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w cytowanych powyżej przepisach; zaznacza się że nie uwzględnienie powyższych wymogów nie może powodować roszczeń do zarządcy drogi, z tytułu uciążliwości tej drogi,

f) na drodze wojewódzkiej dopuszczony jest ruch pojazdów, których nacisk pojedynczej osi nie może przekraczać 8 ton, zgodnie z art. 41 ust. 3 cytowanej ustawy o drogach publicznych. Należy zobowiązać właściciela terenu objętego studium, jak również przewoźników, do przestrzegania tego obciążenia. W przypadku poruszania się pojazdów nienormatywnych konieczne jest uzyskanie zezwolenia, zgodnie z art. 64 i nast. Ustawy Prawo o ruchu drogowym i przepisami wykonawczymi,

g) zagospodarowując działkę budowlaną, przylegającą do pasa drogowego dróg wojewódzkich należy urządzić, stosownie do jej przeznaczenia i zabudowy, miejsca postojowe dla samochodów osobowych użytkowników stałych i przebywających czasowo na terenie działki, w jej granicach, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Nie zezwala się na lokalizację miejsc postojowych i parkingów w pasie drogowym dróg wojewódzkich,

h) Dla prowadzenia infrastruktury technicznej (kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa) nie związanej z funkcjonowaniem drogi należy ustalić linie rozgraniczające wzdłuż drogi wojewódzkiej poza jej pasem drogowym. W szczególnych przypadkach dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej w pasie drogowym, poza jezdnią, a w obrębie jezdni wyłącznie celem przejść poprzecznych.

5.1.2. Komunikacja kolejowa.

Zakłada się że trasa wąskotorowej linii kolejowej powinna zostać zachowana, i nadal służyć do obsługi ruchu turystycznego.

5.1.3. Kształtowanie systemu ścieżek rowerowych.

W gminie należy rozwijać system transportu publicznego opartego o sieć dróg rowerowych. Wyznaczanie jak i budowa ścieżek rowerowych spowoduje znaczną poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego - zwłaszcza rowerzystów.

Ścieżki rowerowe należy wyznaczać w miarę możliwości poza pasami drogowymi. W miejscach gdzie nie ma możliwości wyznaczenia odrębnych ścieżek ruch rowerowy odbywać się będzie po istniejącej jezdni odpowiednio oznakowanej. Dla tras rowerowych przebiegających wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych zabezpieczyć należy tereny niezbędne dla wytyczenia ścieżek za rowem drogowym. Na rysunku studium wyznaczono przebieg projektowanej (mającej pozwolenie na budowę) ścieżki pieszo-rowerowej z Powidza do Przybrodzina, biegnącej wzdłuż linii kolei wąskotorowej.

W sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy przeznaczyć tereny niezbędne do wytyczenia ścieżek rowerowych. Szerokość ścieżek rowerowych powinna wynosić:

- 1) 1,5 m - gdy jest ona jednokierunkowa;
- 2) 2,0 m - gdy jest ona dwukierunkowa;
- 3) 2,5 m - gdy ze ścieżki jednokierunkowej mogą korzystać piesi.

5.2. Rozwój sieci elektroenergetycznej.

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.

Na terenie gminy Powidz znajduje się odcinek linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia WN – 110 kV relacji Konin – Czerwonak, linie średniego napięcia SN 15 kV i linie niskiego napięcia.

W celu zabudowy terenów znajdujących się pod lub w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych należy spełnić wymogi określone w aktualnych normach i przepisach w tym zakresie. Dla spełnienia wymogów dopuszczalnych poziomów pól

elektromagnetycznych dla budownictwa mieszkaniowego oraz w celu zapewnienia prawidłowej eksploatacji i należytego dostępu służbom technicznym należy zachować wzdłuż linii energetycznych następujące pasy wolne od zabudowy:

- dla linii WN-110 kV po 15,0 m od skrajnego przewodu linii w obu kierunkach (w poziomie),
- dla linii SN-15 kV po 5,0 m od skrajnego przewodu linii w obu kierunkach (w poziomie),
- dla linii nn-0,4 kV po 3,0 m od skrajnego przewodu linii w obu kierunkach (w poziomie).

W przypadku sytuowania stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie należy zachować wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, a w szczególności w § 55 tego rozporządzenia. Budowy takich obiektów jak stacje paliw płynnych, budynków urządzeń technologicznych i magazynów zawierających materiały wybuchowe, lub ze strefami zagrożonymi wybuchem mają zastosowanie odrębne przepisy, a budowa takich obiektów w pobliżu linii WN podlega odrębnym ustaleniom.

W przypadku lokalizacji obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznych zaleca się wcześniejsze uzgodnienie tej lokalizacji i warunków zabudowy z właścicielem linii.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczać niezbędne tereny dla lokalizowania stacji transformatorowych, oraz należy rezerwować: odpowiednie pasy terenów wolne od zabudowy i przeszkód terenowych na obszarze istniejących lub projektowanych dróg publicznych dla pobudowania linii energetycznych średniego napięcia (SN) i niskiego napięcia (nn), miejsca w liniach rozgraniczających grunty, na których będzie przewidziana lokalizacja stacji transformatorowych kubaturowych mających pozostać na majątku ENEA S.A., powinny być wydzielone w postaci samodzielnych działek o powierzchni 36 m² przygotowanych do notarialnego przejęcia przez gestora sieci.

Dla nowych obszarów wymagających dostawy energii elektrycznej należy wyznaczyć działki pod budowę stacji transformatorowych z uwzględnieniem zasady lokalizacji stacji w miejscach pozwalających na równomierny rozkład obciążenia wokół stacji. Ze względów technicznych i ekonomicznych nie zaleca się lokalizacji stacji na obrzeżach osiedli.

Rozpoczęcie procesu przyłączania następować będzie na podstawie zgłaszanych potrzeb na podstawie wniosku o określenie warunków przyłączenia.

Dopuszcza się budowę nowej infrastruktury sieciowej wysokiego napięcia WN 110 kV, średniego napięcia SN 15 kV i niskiego napięcia nn 0,4 kV oraz przebudowę istniejącej infrastruktury sieciowej, w tym linii wysokiego napięcia WN 110 kV, zlokalizowanej na terenach objętych studium wraz z niewielką korektą ich trasy.

Dopuszcza się przebudowę sieci elektroenergetycznych, z którą koliduje planowane zagospodarowanie terenu. Sposób i warunki przebudowy sieci elektroenergetycznej określi operator sieci.

5.3. Kierunki rozwoju sieci gazowej.

Na terenie gminy nie ma jak dotąd zrealizowanej sieci gazowej. Doprowadzenie gazu do poszczególnych miejscowości gminy Powidz uzależnione będzie jednak od warunków efektywności ekonomicznej gazyfikacji, które będą określone w przypadku wystąpienia podmiotów z wnioskiem o podłączenie do sieci gazowej.

Gazociągi wysokiego i średniego ciśnienia oraz stacje redukcyjne wprowadzają ograniczenia w lokalizacji nowych obiektów budowlanych. Obiekty terenowe można lokalizować (w zależności od ich rodzaju), w odległościach od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia, oraz od terenu stacji redukcyjnej określonych w *rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. poz. 640)*.

5.4. Kierunki rozwoju gospodarki wodno-ściekowej.

Zaopatrzenie w wodę.

Blisko 94% mieszkańców gminy korzysta z instalacji sieci wodociągowej. W związku z powyższym przewiduje się dalszą, sukcesywną rozbudowę sieci i ujęcia stosownie do rozwoju zainwestowania w gminie i wzrostu zapotrzebowania. Istniejąca sieć wodociągowa o średnicach od Ø 100 do Ø 300 jest w pełni adaptowana, należy kontynuować jej rozbudowę obejmując jej zasięgiem wszystkich odbiorców na terenie gminy. Wobec tego stanu w odniesieniu do sieci wodociągowej wymagane będą jedynie bieżące remonty i modernizacja urządzeń i aparatury na stacjach wodociągowych. W roku 2013 odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej stanowił 85%, co obrazuje systematyczną poprawę w tym zakresie.

Gmina nadal będzie korzystała z ujęć wody zlokalizowanych w Powidzu oraz Anastazewie.

Odprowadzenie ścieków.

Obecność na terenie gminy dużych zbiorników wodnych, położenia głównego zbiornika wód podziemnych oraz subzbiornika, zobowiązuje do ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, a więc do dalszego uporządkowania gospodarki ściekowej na terenie gminy. W tym celu dalej będzie rozwijana sieć kanalizacji sanitarnej. Gminna oczyszczalnia ścieków koło Powidza będzie sukcesywnie przyjmowała ścieki z okolicznych, najbardziej zurbanizowanych wsi – Powidz, Przybrodzin. Mniejsze wsie położone na terenie gminy z uwagi na ich ekstensywną zabudowę oraz małą liczbę mieszkańców przewidziane są do indywidualnego zagospodarowania ścieków sanitarnych na terenach poszczególnych gospodarstw poprzez budowę indywidualnych oczyszczalni lub szczelnych zbiorników z których ścieki będą okresowo wywożone do oczyszczalni.

Podsumowanie.

W zakresie wodociągów gmina Powidz wymaga rozbudowy stacji wodociągowej i sieci na terenach nowo zainwestowanych. W gminie ponadto wymagane są bieżące remonty i modernizacja stacji i sieci wodociągowych, bo zasadniczo kwestia dostawy wody dla mieszkańców gminy jest rozwiązana.

Ogólna tendencja do kurczenia się zasobów wody pitnej, która swym zasięgiem objęła region wielkopolski, powoduje, że musimy intensyfikować działania służące ochronie jakości i ilości wody pitnej, tak aby zapewnić przyszłym pokoleniom życie.

5.5. Gospodarka odpadami.

W zakresie gromadzenia i usuwania odpadów obowiązują zasady określone w odrębnych przepisach. Ustala się obowiązek gromadzenia odpadów w sposób zgodny z gminnym planem gospodarki odpadami oraz przepisami odrębnymi. Wytwarzane odpady muszą podlegać segregacji. Odpady komunalne należy w pierwszej kolejności poddawać odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

5.6 Zaopatrzenie w ciepło.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło zakazuje się stosowania jako źródła ciepła takich paliw i urządzeń do ich spalania, które nie odpowiadają wymogom ochrony powietrza atmosferycznego; realizacja lokalnych źródeł ciepła na paliwo gazowe, płynne lub paliwa stałe oraz wykorzystanie energii elektrycznej i odnawialnych źródeł ciepła do celów grzewczych; stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz lokalne inwestycje celu publicznego będą obejmowały tereny na których planuje się następujące inwestycje:

- 2) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, budowa i utrzymywanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego,
- 2) gazyfikacja obszarów gminy w oparciu o realizację sieci gazowej średniego ciśnienia,
- 3) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania i oczyszczania ścieków oraz utylizacji odpadów,
- 4) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,

- 5) ochrona nieruchomości stanowiących dobra kultury, w tym zabytkowych parków i dworów,
- 6) budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 7) usługi o charakterze publicznym, w tym rekreacji i wypoczynku,
- 8) budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego,
- 10) utrzymywanie i rozbudowa istniejących cmentarzy,
- 12) ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- 13) inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

W studium dopuszcza się realizację zadań służących inwestycji celu publicznego na wszystkich obszarach rozwojowych wyznaczonych na rysunku studium. Wykaz inwestycji celu publicznego obejmować będzie również te przedsięwzięcia dla których znajdzie potrzeba ich realizacji w określonym czasie. Ich realizacja uzależniona będzie od występujących aktualnie potrzeb i możliwości ich finansowania.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST.1.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 26 kwietnia 2010r. Uchwałą nr XLVI/690/10 zatwierdził plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego Zadaniem planu zagospodarowania przestrzennego województwa jest koordynowanie planowania na szczeblu krajowym i miejscowym – lokalnym. Plan ten nie ma rangi prawa miejscowego, jest jednak wiążący, ponieważ:

- jego ustalenia muszą być uwzględnione w uchwalanych przez organy samorządu terytorialnego studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, z którymi z kolei musi być spójny każdy opracowywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- w planie zapisane zostają wszystkie zadania rządowe i samorządu województwa służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ze wskazaniem obszarów, na których przewiduje się realizację tych zadań.

Cele zagospodarowania przestrzennego planu to harmonijny i zrównoważony rozwój obszaru całego województwa. Pojęcie zrównoważony rozwój łączy w sobie:

- ład społeczny zmierzający do poprawy jakości życia mieszkańców,
- ład ekonomiczny gwarantujący efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,
- ład ekologiczny (ekorozwój),
- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.”

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisane do rejestru, oraz zadania samorządu województwa zawarte w programach wojewódzkich.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz wskazuje się następujące zadania o znaczeniu ponad lokalnym, zlokalizowane na terenie gminy, w zakresie:

1. komunikacji:

- droga wojewódzka nr 262 klasy technicznej głównej (G),
- linia kolei wąskotorowej,

2. infrastruktury technicznej:

- gazociąg wysokiego ciśnienia,
- projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia,
- linia elektroenergetyczna WN 110kV,

3. środowiska przyrodniczego:

- Powidzki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Powidzko-Bieniszewski”,
- Obszar Natura 2000 – „Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pojezierze Gnieźnieńskie PLH 300026,
- krajowe drogi migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych,
- główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w obrębie utworów trzecio,- i czwartorzędowych,
- obszary mokradłowe,
- złoża kopalin skalnych – piaski i żwiry (kruszywo naturalne),
- główne zbiorniki wód podziemnych monitorowane w sieci krajowej i regionalnej o ponadnormatywnym stężeniu badanych zanieczyszczeń,
- główne zbiorniki wód podziemnych monitorowane w sieci krajowej i regionalnej o ponadnormatywnym stężeniu badanych zanieczyszczeń,
- obszary występowania wód termalnych o znaczeniu praktycznym w kredzie dolnej i jurze dolnej,
- obszary ograniczonego użytkowania dla lotniska w Powidzu,
- strefa ograniczonego zainwestowania wokół wojskowych obiektów technicznych sił powietrznych.

Zadania rządowe:

- modernizacja lotniska w Powidzu.

Zgodnie z ustaleniami planu Województwa Wielkopolskiego gmina znajduje się w strefie rolno- leśnej, oraz obszarach objętych formami ochrony przyrody.

8.OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Zgodnie z art. 14. ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miejscowy plan sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne. Wymóg sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika m.in. z przepisów następujących aktów prawnych:

- a) prawo geologiczno-górnictwa w odniesieniu do terenów górniczych,
- b) ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych w odniesieniu do gruntów wymagających zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne.

W studium dopuszcza się możliwość scalania i podziału nieruchomości, gdy istniejąca powierzchnia działki według granic własności, jej kształt lub dostęp do drogi i infrastruktury, uniemożliwia jej wykorzystanie dla określonych celów i zadań. Szczegółowe obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości każdorazowo zostaną określone na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, i zostaną przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami.

9.OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W niniejszym opracowaniu określono tereny, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo na podstawie przepisów odrębnych, a także obszary proponowane do objęcia takim opracowaniem.

Nowe częściowe plany zagospodarowania przestrzennego należy sukcesywnie opracowywać dla następujących terenów:

- obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej, wraz z terenami wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w Powidzu,
- obszary przeznaczone dla rozwoju usług i przemysłu,
- obszary, na których nie będzie możliwe podjęcie inwestycji w trybie wydania decyzji o warunkach zabudowy, w przypadku braku zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie, czy potrzeby ustalenia innych parametrów zabudowy niż w sąsiedztwie,
- tereny, dla których należy opracować plany na podstawie przepisów odrębnych, a w tym te, które wymagają zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, podziału lub scaleń nieruchomości.

Wszystkie z ww. terenów na których będą występowały we fragmentach grunty rolne klasy bonitacyjnej III i wyższej, lub tereny leśne będą wymagały uzyskania zmiany przeznaczenia

gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Plany miejscowe opracowywane dla terenu gminy na podstawie studium, powinny być sporządzane w ramach możliwości dla całych zespołów osadniczych.

10.KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

10.1.Pożądanee kierunki rozwoju rolnictwa.

Przemiany, przebudowa rolnictwa i wsi, powinny zmierzać w kierunku:

- przebudowy struktury gospodarstw indywidualnych w kierunku gospodarstw efektywnych,
- tworzeniu grup producenckich,
- rozwoju przemysłu rolnego i przetwórczego, przetwarzającego miejscowe surowce,
- rozwoju działalności pozarolniczej,
- prowadzeniu ekologicznej działalności rolniczej,
- ograniczenia negatywnych skutków oddziaływania rolnictwa na środowisko, np. poprzez nadmierne nawożenie,
- ograniczeniu powstawania dużych ferm drobiu,
- przeciwdziałania procesom obniżania poziomu wód gruntowych.

Dalszy rozwój rolnictwa powinien zostać ukierunkowany na:

- prowadzenie gospodarki rolnej dostosowanej do naturalnych siedlisk,
- zaspokojenie potrzeb zmieniającego się popytu,
- rozwoju zakładów przetwarzających płody rolne.

Ważną dziedziną towarzyszącą rozwojowi rolnictwa w gminie powinna być przedsiębiorczość okołorolna i obsługa rolnictwa. W tej sferze zachodzi także proces przemian. Aktualnie konsumenci w coraz większym stopniu poszukują zdrowej żywności, produkowanej w małych, lokalnych wytwórniach. Należy wspierać i ułatwiać powstawanie zakładów przetwórczych rolno-spożywczych, które współpracować będą z producentami żywności. Szczególnie wskazany jest rozwój małych wytwórni (np. masarnie, kwaszarnie, kaszarnie, gorzelnie) oraz różnych form przechowalnictwa (punkty skupu, suszarnie, chłodnie, konfekcjonowanie).

W strefie rolnej gospodarowanie w przestrzeni postępować będzie w kierunku:

1. odnowy krajobrazu rolniczego na drodze właściwego kształtowania systemu zieleni śródpolnej, przywodnej, przydrożnej,

2. ochrony stosunków wodnych,
3. wprowadzenia rolnictwa ekologicznego,
4. kontynuacji, aktywizacji i rozwoju rolnictwa - upraw rolnych i hodowli z preferencją dla nie intensywnych form hodowli jako kierunków wzbogacających krajobraz, a nie uciążliwych dla środowiska,

10.2. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej.

W gminie Powidz lasy zajmują blisko połowę powierzchni całej gminy. Gospodarka leśna powinna opierać się na zasadach trwałego i zrównoważonego gospodarowania. Optymalne dostosowanie użytkowania gruntów do naturalnych warunków przyrodniczo – glebowych stwarza możliwość lepszego ich wykorzystania. Przebiegi granic rolno-leśnych przyczynią się do wykształcenia w przyszłości zwartych i jednolitych kompleksów leśnych. Ma to szczególne znaczenie wobec potrzeby uporządkowania przestrzeni polno – leśnej. Porządkowanie przestrzeni polno-leśnej wynika poza tym z potrzeby poprawy warunków środowiska przyrodniczego, w tym zwiększenia możliwości retencjonowania wody i ograniczenia erozji wodnej i wietrznej. Określona w studium, w oparciu o warunki glebowo – przyrodnicze oraz granice naturalne, potrzeby w zakresie dolesień winny być wprowadzane do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowywanych na terenie gminy.

Do zalesienia powinny być przeznaczane przede wszystkim grunty orne, a w mniejszym stopniu użytki zielone:

- 1) klasy bonitacyjne VI z do zalesienia w całości,
- 2) klasy bonitacyjne VI do zalesienia w całości z wyjątkiem gruntów rokujących ich rolnicze użytkowanie,
- 3) klasy bonitacyjne V do zalesienia częściowego, tj. stanowiące śródleśne enklawy i półenklawy o powierzchni do 2 ha w jednym konturze, lub o szerokości między brzegami lasu do 150 m, jeżeli odległość tych gruntów do obecnych lub perspektywicznych siedlisk gospodarstw rolnych wynosi ponad 5 km, a ich nachylenie przekracza 12° oraz inne w uzasadnionych lokalnie przypadkach,
- 4) klasa IV a i IV b do zalesienia w przypadkach sporadycznych, tj. enklawy i półenklawy o powierzchni do 0,5 ha, lub o szerokości do 50 m, szczególnie z utrudnionym dojazdem, małe powierzchnie nieregularnych wcięć w głąb lasu (do 0,1 ha) oraz grunty o nachyleniu powyżej 20° ,
- 5) grunty klas I – III mogą być zalesiane jedynie wyjątkowo w przypadkach bardzo małych wydłużonych półenklaw i enklaw, położonych w uciążliwej szachownicy z gruntami leśnymi o szerokości między lasami do 30 m, oraz grunty o nachyleniu powyżej 25° ,
- 6) inne grunty i nieużytki nadające się do zalesienia, bądź mogące stanowić uzupełniający składnik ekosystemu leśnego, a w szczególności:
  - grunty skażone, zdegradowane i zagrożone erozją silną,
  - grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach zbiorników wodnych,
  - lotne piaski,

- strome stoki, zbocza urwiska i zapadliska,
- hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

Z programu zalesień należy wykluczyć następujące kategorie użytkowania ziemi:

- 1) grunty rolne i śródpolne nieużytki zaliczane do siedlisk priorytetowych w programie rolno-środowiskowym (np. bagna, mszary, torfowiska, oczka wodne, trzcinowiska i inne) nie chronione lub objęte ochroną prawną jako np. użytki ekologiczne.
- 2) miejsca cenne z historycznego i archeologicznego punktu widzenia.

11.OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

Na terenie gminy nie obserwuje się klęsk żywiołowych spowodowanych osuwaniem się mas ziemnych, oraz nie ma terenów zagrożonych powodzią.

12.OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.

W przypadku rozpoczęcia eksploatacji na terenie gminy złóż surowców naturalnych w koncesji na prowadzoną działalność wydobywczą zostaną określone odpowiednie filary ochronne.

13.OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY.

Na terenie gminy Powidz nie ma zlokalizowanych pomników zagłady ustanowionych na podstawie ustawy o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady. W związku z powyższym nie ustanawia się stref ochronnych, i nie wprowadza ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7.05.1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

W miejscowości Powidz przy rozwidleniu ulic Witkowskiej i Kolejowej, znajduje się natomiast pomnik postawiony w 90. rocznicę Powstania Powidzkiego ku czci Powstańców Wielkopolskich.

14.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI.

Do obszarów wymagających rehabilitacji zaliczono:

- tereny objęte strefą ochrony konserwatorskiej obejmujące przede wszystkim zabytkowy pałac i park w Charbinie,
- tereny obejmujące zieleń urządzoną, m.in. parki, place, skwery.

Na terenie gminy Powidz nie występują obszary wymagające przeprowadzenia remediacji. Nie ma tutaj również obszarów zdegradowanych.

15.GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.

Na terenie gminy znajdują się wojskowe urządzenia, obiekty oraz tereny zamknięte. W zachodniej części gminy usytuowane jest lotnisko wojskowe należące do Jednostki Wojskowej nr 3293. Lotnisko wraz z terenem wojskowym zajmuje na terenie gminy 218 ha. W studium w zakresie potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa wyznacza się następujące tereny i urządzenia wojskowe :

1. Lotnisko wojskowe,
2. wojskowa bocznicą kolejowa nr 714 między Strzałkowem a Powidzem,
3. kabel wojskowej łączności specjalnej między Strzałkowem a Powidzem.

Na obszarze objętym niniejszym studium gminy Powidz występuje infrastruktura telekomunikacyjna Ministerstwa Obrony Narodowej, której użytkownikiem jest Regionalne Centrum Informatyki Bydgoszcz, WT Powidz, w związku z powyższym wymagane jest uwzględnienie zachowania strefy bezpiecznej eksploatacji (min. 0,50 m od osi kabla), bez prawa zabudowy obiektami trwałymi, nawierzchnią trwałą oraz bez nasadzeń drzew i krzewów, pozwalającej na bezkolizyjne funkcjonowanie istniejącej infrastruktury teletechnicznej niezbędnej dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa.

Wszelka dokumentacja budowlana oraz planowane do realizacji zadania inwestycyjne na obszarze gminy Powidz, wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Poznaniu.

Wykaz wojskowych terenów zamkniętych na terenie gminy Powidz

Obręb geodezyjny	Nr ewid. działki	Powierzchnia terenu (ha)	Użytek
Powidz	301/13	13,9537	Tr, Ls
	401	21,1900	Tr
	432	0,9000	Tr
	25/1	0,6400	Tr

	193	1,0800	Tr
	194	1,3600	Tr
	195	1,2300	Tr
	196	3,4800	Tr
	198	1,8400	Tr
	199	2,9800	Tr
	200	2,6500	Tr
	219/1	0,4828	Tr
Przybrodzin	150/6	1,1400	Ls
	47/30	0,0735	Bi
	37 cz.	0,1420	Bi
	45	1,4300	Tr
Powidz	301/1	24,9064	Tr
	301/4	0,2533	Tr
	301/8	0,3687	dr
	301/9	0,6887	dr
	301/10	0,8928	dr
	301/16	1,0664	dr
Polanowo	15/2	0,1223	Tr
	15/4	6,1972	Tr, dr
	15/6	0,2889	Tr
	15/11	0,0375	Tk
	15/10	0,2134	dr
	15/14	10,4539	Tr
	15/15	1,3837	Ls
	15/16	0,2891	Tr
	15/17	4,4098	Ls
	15/18	7,3932	Ls
	15/19	9,1214	Ls
	15/20	2,8059	Ls

	15/21	117,8518	Tr
	15/3	40,9252	Ls
	15/5	3,8775	Ls
	15/8	43,8342	Ls
	21/3	35,5800	Tr
	15/9	6,1598	Ls
	15/12	0,0230	Ls
	5361/3	0,0100	Ls
	3/2	0,9251	Tr
	3/4	0,0546	Tr
	3/6	0,5903	Tr
	3/7	2,8081	Tk
	3/8	1,8011	Tr
	3/10	0,4925	Tr
	3/12	0,0171	dr
	3/13	0,1542	Tr
	3/14	1,7431	dr
	3/15	0,2940	Tr
	3/16	0,5058	Tr
	3/17	0,9196	Tr
	3/19	4,1522	Tr
	3/22	1,4022	Ls
	3/23	1,0967	Ls
	3/24	4,5001	Ls
	3/25	14,7863	Tr
	3/5	0,0476	Ls
	3/9	19,5173	Ls
	3/11	1,4335	Ls
	3/18	4,7302	Ls
	3/20	18,7078	Ls

	217/1	0,6253	Ls
	217/2	43,4002	Ls
	1	0,1965	dr
	1	3,2343	dr
	2	0,5328	dr
	3	1,0007	Ti
	4	0,9561	Ti
	5	0,7504	Ti
	5350cz.	0,2068	Ls

Na terenie obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska wojskowego w Powidzu utworzonego Uchwałą Nr XVI/442/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu wyznacza się:

1) strefę zewnętrzną,

której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku

A dla pory dnia LAeq D = 60 dB oraz dla pory nocy LAeq N = 50 dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; strefa zewnętrzna wyznaczona zostaje ze względu na przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów szpitali, domów opieki społecznej oraz terenów związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;

3) strefę wewnętrzną,

której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska; strefa wewnętrzna wyznaczona zostaje ze względu na przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów, o których mowa w pkt 1 oraz dla terenów zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej, zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i terenów mieszkaniowo-usługowych.

W zagospodarowaniu terenów położonych w obszarze ograniczonego użytkowania obowiązują ustalenia zawarte w Uchwale Nr XVI/442/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu.

Część terenów gminy zlokalizowana jest w zasięgu powierzchni ograniczających: podejścia, przejściowej, poziomej wewnętrznej oraz stożkowej lotniska wojskowego Powidz. Z uwagi na powyższe, na podstawie rozporządzeń Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać objekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska, oraz w sprawie sposobu zgłaszania i oznakowania przeszkód lotniczych w studium ustala się:

1) powierzchnie ograniczające lotniska wojskowego Powidz, oraz generowane przez nie ograniczenia wysokości zabudowy,

2) wymóg uzgadniania z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę:

b) wszelkich obiektów lokalizowanych w zasięgu powierzchni ograniczających podejścia oraz przejściowej lotniska Powidz,

c) obiektów o wysokości równej lub większej niż 40 m ponad poziom terenu lokalizowanych w zasięgu powierzchni ograniczających : poziomej, wewnętrznej i stożkowej lotniska Powidz,

3) wymóg zgłaszania do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, wszelkich obiektów o wysokości równej i większej niż 50 m ponad poziom terenu – lokalizowanych na pozostałym obszarze objętym niniejszą zmianą studium.

Część obszaru objętego studium – wskazana na rysunku studium usytuowana jest w strefie ochronnej o promieniu 3 km wokół kompleksu wojskowego K-4577 Ruchocinek, ustanowionej Decyzją Lokalizacyjną Nr 085/76 z dnia 30.11.1976r., na podstawie § 12 Uchwały nr 109 Rady Ministrów z dnia 29 maja 1971r. w sprawie lokalizacji inwestycji, oraz Zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów nr 40 z dnia 28 października 1971r. w sprawie ustalania lokalizacji inwestycji budownictwa specjalnego w zakresie obronności kraju.

W zagospodarowaniu terenu znajdującego się w w/w. strefie ochronnej kompleksu wojskowego K-4577 Ruchocinek w zagospodarowaniu terenów obowiązują ograniczenia wynikające z ustaleń Decyzji Lokalizacyjnej nr 085/76 z dnia 30.11.1976r.

Jednocześnie ustanawia się strefę ochronną dla kompleksu wojskowego K-6015 Powidz, obejmującego działkę o nr ewid. 21/3. Strefą ochronną obejmuje się następujące działki ewidencyjne położone w gminie Powidz:

- 1) obręb Polanowo, arkusz mapy nr 6, działki nr ewid.: 21/3, 7/1, 7/1, 7/2, 8, cz. 1, 2, 4, 5, 3, cz. 357/3, 5358, 5359/1, 5359/2, cz. 5360/1, 5360/2, cz. 5361/1, cz. 5361/2, 5366/1, 5366/2, 5371/1, 5371/2, cz. 5374/1, cz. 5374/2, 42/28, 368/3, 5353, 5357/1, 5365/4, 5368/1, 5369/1, 5370/1, 5354, 5355, 5356, 5362, 5363/1, 5363/2., 5364/1, 5364/2, 5365/1, 5365/2, 5365/3, 5369/2, 5370/2 i 5368/2;

- 2) obręb Polanowo, arkusz mapy nr 5, działki nr ewid.: 2, cz. 344/2, 347/4, 5342/1, 5342/3, 5342/4, 5342/5, 5343/1, cz. 5343/2, cz. 5343/3, cz. 5344/3, cz. 5344/4, 5344/5, cz. 5345/1, 5345/2, cz. 5345/3, 5346, 5347/2, 5348/1, 5349, 5350, cz. 5351, 5347/4 i 5347/3;
- 3) obręb Polanowo, arkusz mapy nr 4, działki nr ewid.: cz. 3/7, cz. 3/11, cz. 3/14, cz. 3/20, cz. 3/24 i cz. 3/25;
- 4) obręb Polanowo, arkusz mapy nr 3, działki nr ewid.: cz. 15/4, 15/8, 15/9, 15/10, 15/11, 15/12, cz. 15/14, 15/15, 15/16, 15/17, 15/18, 15/19, cz. 15/20 i cz. 15/21;
- 5) obręb Polanowo, arkusz mapy nr 2, działki nr ewid.: 1/13, 1/14, 1/15, 1/17, 1/18, 1/19, 1/20, 1/21, 1/22, 1/23, 1/24, 1/25, 1/26, 1/27, 1/28, 1/29, 1/30, 1/32, 1/33, 1/34, 1/35, cz. 11/1, cz. 11/5, cz. 11/7, cz. 11/9, cz. 11/12, cz. 11/13, cz. 11/14, cz. 11/15, 19, 20, 21, 22, 23/1, 26, 26/1, 27, 28/1, 28/2, 29, 30/1, 30/2, 31, 32, 33/1, 33/2, 33/3, 33/4, 35, 36, 37, 38, 39, 40/3, 41, 42, 40/1, 40/2, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49/2, 49/3, 49/6, 49/7, 49/8, 49/9, 49/10, 49/11, 49/12, 49/13, 49/14, 49/15, 49/16, 49/18, 49/19, 49/20, 49/21, 49/22, 49/23, 49/24, 49/26, 49/27, 49/29, 49/31, 50/1, 50/2, 206, 208, 214, 51/1, 51/2, 52/1, 53/5, 53/6, 54, 56/2, 56/3, 58/4, 59/10, 59/11, 59/12, 59/13, 59/14, 202, 203, 204, 207/1, 5367/3, 5367/4, 213, 211, 211/1, 215, 216, 5367/2, cz. 1/2, 1/31, 1/73, 1/74, 1/75, cz. 2, cz. 8/2, cz. 8/3, 9/2, 13/1, 13/2, 14, 15, 16, 17, 18, 23/2, 24, 25, cz. 201, 205, cz. 369/1, cz. 369/2, cz. 369/3, 53/4, 1/77, 1/79, 1/78, 1/80, 49/37, 49/33, 49/35, 49/36, 49/38, 52/3, 52/4, cz. 370/1 i cz. 370/2;
- 6) obręb Polanowo, arkusz mapy nr 1, działki nr ewid.: cz. 1/1, cz. 1/2, cz. 2, cz.3, cz.4, cz. 5/4, cz.6, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7, 7/8, 7/9, 7/10, 7/11, 7/12, 7/13, 7/14, 7/15, 7/16, 7/17, 7/18, 7/19, 7/20, cz. 8, cz. 13, cz. 15/3, cz. 15/4, cz. 15/5, 15/6, 16/1, 16/3, 16/4, 16/5, 17, 18/4, 18/5, 18/8, 18/9, 18/10, 18/11, 18/12, 18/13, 18/14, 18/15, 18/17, 18/19, 18/20, 18/21, 18/22, 18/23, 18/24, 18/25, 18/26, 18/27, 18/28, 18/29, 18/30, 19/1, 19/4, 19/6, 19/11, 19/12, 19/13, 19/16, 19/18, 19/19, 19/21, 19/22, 19/24, 19/25, 19/26, 19/27, 19/28, 19/29, 19/30, 19/31, 19/32, 19/33, 19/34, 19/35, 19/36, 19/40, 19/41, 19/42, 19/43, 19/44, 19/45, 19/46, 19/47, 19/48, 19/49, 20/3, 20/4, 20/5, 20/6, 20/7, 20/8, 20/9, 20/10, 20/11, 20/12, 20/13, 20/14, 21/2, 21/3, 21/4, 21/5, 21/6, 21/7, 21/8, 21/9, 21/10, 21/11, 21/12, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/17, 21/18, 21/19, 21/20, 21/21, 21/22, 21/23, 21/24, 21/25, 21/26, 21/27, 21/28, 21/29, 21/30, 21/31, 21/32, 21/33, 21/34, 21/35, 21/36, 21/37, 21/38, 21/39, 21/40, 21/41, 21/42, 21/43, 21/44, 21/45, 21/47, 21/48, 21/49, 21/50, 22, 23, 24, 25, 26, 27/1, 27/3, 27/4, 27/5, 27/7, 27/8, 28, 30/1, 30/2, 30/3, 30/4, 30/5, 30/6, 30/7, 31/1, 31/2, 31/3, 31/4, 31/5, 31/6, 31/7, 31/8, 31/9, 31/10, 31/11, 31/12, 31/13, 31/14, 31/15, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 100, 101, 102/1, cz. 102/2, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109/1, 109/2, 19/23, 19/50, 19/51, 29/2 i 29/3;
- 7) obręb Powidz, działki nr ewid.: cz. 301/6, cz. 301/7, cz. 301/15, cz. 698, cz. 728, cz. 729, cz. 730, cz. 731, cz. 732, cz. 733, 734, 741, cz. 757, cz. 777, cz. 778, cz. 779, cz. 780, 781, 782, 783, cz. 784, cz. 785, cz. 786, cz. 793, 794, cz. 795, 797, 798, 799, 799/1, 800/1, 800/3, cz. 800/4, 801/1, 802/1, 803, 804/1, 804/2, 804/4, 804/5, 804/6, 804/7, 804/8, 804/9, 804/10, 804/11, 804/12, 805, 806, 806/1, 807, 808, 809, 809/1, 810, 811, 812, 813/1, cz. 814/4 i 815/1.

16. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.

W studium nie wskazuje się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym ze względu na ich brak.

17. UZASADNIENIE I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Rada Gminy Powidz podjęła uchwałę nr XXVIII/170/16 z dnia 24 listopada 2016r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz. Dotychczasowe studium zostało zatwierdzone w 1998 r., w związku z czym uległo znacznej dezaktualizacji. Było to jedno z pierwszych studiów, których wymóg sporządzania wprowadziła ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994r. W międzyczasie do studium wprowadzono 3 zmiany dotyczących terenów położonych we wsi Powidz, Przybrodzin, Ostrowo, Smolniki, Charbin. Zmiany te dotyczyły jednak tylko wybranych nieruchomości/ pojedynczych działek w związku z czym pozostałe tereny nie podlegały zmianom.

Opracowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Powidz jest opracowaniem strategicznym dla rozwoju przestrzennego gminy. Studium, mimo że nie ma rangi prawa miejscowego, jest „osią” systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

W opracowanym dokumencie znalazły się informacje wynikające z:

- Rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem;
  - Sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu publicznego;
  - Stworzenia podstaw do koordynacji sporządzania planów miejscowych,
  - Promocji walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Prace nad zmianą studium przebiegały w trzech podstawowych etapach:

- rozpoznania uwarunkowań rozwoju gminy;
- określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- sformułowania polityki przestrzennej.

Podczas rozpoznania uwarunkowań rozwoju gminy, na podstawie analizy istniejących opracowań planistycznych i innych branżowych oraz złożonych wniosków określono potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i grup interesu, główne problemy funkcjonowania gminy, jego zasoby oraz procesy, a także zjawiska mające wpływ na stan przestrzeni. Rozpoznanie zasobów gminy objęło rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego, stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną i transportową, wyposażenia w infrastrukturę społeczną, rozpoznanie potencjału demograficznego i intelektualnego gminy, rozpoznanie potencjału ekonomicznego i gospodarczego, rozpoznanie sytuacji na rynku pracy oraz problemów bezrobocia. Zebrane informacje zostały następnie

przeanalizowane pod kątem możliwości kształtowania przestrzennego gminy, i wykorzystane przy formułowaniu kierunków rozwoju przestrzennego Powidza.

Zaproponowane kierunki rozwoju gminy uwzględniają jej predyspozycje i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wyznaczone nowe tereny rozwojowe zabezpieczają w pełni potrzeby gminy w zakresie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej.

Ponadto w pełni zachowane zostają zasoby i walory środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy. Nowe tereny zabudowy zostały wyznaczone głównie wzdłuż istniejących, dróg jako kontynuacja zabudowy już istniejącej i wykorzystaniu wolnych parcel, które obejmują gleby o niskiej klasie przydatności rolniczej. Wszystkie tereny leśne gminy zostały nienaruszone. W studium znalazły się szczegółowe wytyczne w zakresie gospodarowania terenami rolnymi i leśnymi, tak aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

